

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

Trestná činnost páchaná pod vlivem alkoholu

Bakalářská práce

Vedoucí práce
Mgr. Václav Šnorek,

2010

Autor
Josef Kobic

ABSTRACT

Alcohol is a drug with a thousand year tradition, which is being overlooked and very underestimated. Numbers of people dependent on alcohol in the world are in millions and their number continues to climb. Alcohol is one of the oldest means influencing a human mental activity. At a one-shot intoxication but as well as after a long-term excessive use of alcohol at dependent people, it most often leads to an aggressive behaviour and this results above all in offenses of a violent nature. The situation in the Czech Republic is quite serious. In late 1980's there was a slight decrease of alcohol consumption, but currently there appears its growth again. The decrease of an alcohol proportion on the total crime has been recorded, but not at its various forms. The issue of an alcohol influence on the criminality in the Czech Republic took me very much from a professional point of view that is why I chose the topic for my bachelor thesis *Criminality committed under an influence of alcohol*. I was captivated by an analysis of offenses committed in connection with alcohol in the South Bohemian region, their degree of a severity and their rate within the context of individual areas of the criminality. Then I wanted to discover whether this criminality has been increasing in recent years or it on the contrary decreases, what proportion in this criminality traffic offenses have and what proportion minors occupy in the criminality related to alcohol.

An aim of the thesis was to analyse the criminality in the South Bohemian region with regard to the degree of its severity, frequency and structure and eventually other relevant factors affecting the motivation. The objective has been achieved. It was found out through secondary analyses of a criminality evidence statistic system administered by Police Presidium in Prague that 61% of crimes committed under the influence of alcohol in the South Bohemian region over periods considered are from the traffic area. 15 % of examined crimes were constituted from violent crimes, 9 % of

crimes against a property, 10 % of generally dangerous offenses, 0 % of economic crimes and 5 % of other ones.

For the research there was formulated a hypothesis, that under the influence of alcohol most often the crimes in the traffic area are committed. It is valid, because those crimes constituted in total 62 % of all recorded crimes over the periods considered. The hypothesis, that in a time the criminality committed under the influence of alcohol is increasing, is not valid, because in the first examined period the criminality committed under the influence of alcohol constituted 31 % of crimes, in the second examined period it increased to 36 % and in the third examined period the criminality under the influence of alcohol decreased to 33 %.

The performed research shows that the highest number of crimes committed under the influence of alcohol in the South Bohemian region in periods considered is in the traffic area. Then it was also found, that the number of crimes committed under the influence of alcohol does not increase in a time, however the number of crimes in individual categories has been changing.

I would like to grant my bachelor thesis as an information resource for a general public (in form of brochures, publications on the internet or in a magazine), then I would offer results of the thesis to organizations dealing with an issue of the criminality committed under the influence of drugs and as a teaching material for Department Police Schools in the Czech Republic. The public will find a lot of important information on the criminality committed under the influence of alcohol here and organizations dealing with this issue will get values, according which they can supplement deficiencies in informing of the general public.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Trestná činnost páchaná pod vlivem alkoholu vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

V Českých Budějovicích

podpis studenta

Poděkování

Tímto bych chtěl velmi poděkovat mému vedoucímu práce panu Mgr. Václavu Šnorkovi, za jeho rady a pomoc při zpracování bakalářské práce. Také bych rád poděkoval Policii ČR v Českých Budějovicích za poskytnutí důležitých informací pro bakalářskou práci.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1. SOUČASNÝ STAV.....	9
1.1 Kriminalita a trestná činnost.....	9
1.1.1 Definice trestného činu	9
1.1.2 Trestné činy, jejich dělení a charakteristika.....	10
1.2 Společenská negativa požívání návykových látek a trestná činnost.....	12
1.2.1 Sociální a zdravotní dopady alkoholu a drog na společnost.....	13
1.2.2 Závažnost trestných činů páchaných pod vlivem návykových látek.....	14
1.3 Návykové látky.....	15
1.3.1 Legální drogy.....	15
1.3.2 Ilegální drogy.....	19
1.3.3 Alkohol jako droga.....	27
1.4 Návykové látky a zákony.....	29
1.4.1 Trestně právní oblasti skutků páchaných pod vlivem návykových látek.....	29
1.4.2 Trestné činy páchané v souvislosti s nealkoholovou toxikomanií.....	30
1.4.3 Kriminalita a alkohol.....	31
1.4.3.1 Násilné trestné činy.....	32
1.4.3.2 Majetkové trestné činy.....	33
1.4.3.3 Obecně nebezpečné trestné činy.....	33
1.4.3.4 Trestné činy v dopravě.....	35
1.4.3.5 Trestné činy hospodářské.....	36
1.5 Policie ČR a kriminalita pod vlivem návykových látek.....	36
1.5.1 Specifika postupu PČR při zákrocích proti pachatelům pod vlivem.....	37
1.5.2 Zvláštní postup mladistvých pachatelů a dětí.....	37
1.6 Trestní zákoník a trestní zákon.....	39
1.6.1 Změna skutkových podstat trestných činů a jejich názvů.....	39
1.6.2 Statistické vykazování kriminality u Policie České republiky.....	39
1.7 Charakteristika regionu Jihočeský kraj.....	40

2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	42
2.1 <i>Cíl práce</i>	42
2.2 <i>Hypotézy</i>	42
3. METODIKA	43
3.1 <i>Metoda výzkumu</i>	43
3.2 <i>Charakteristika výzkumného souboru</i>	43
4. VÝSLEDKY VÝZKUMU	45
5. DISKUSE	82
6. ZÁVĚR	92
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	94
8. KLÍČOVÁ SLOVA	122
9. PŘÍLOHY	123

ÚVOD

Alkohol je droga s tisíciletou tradicí, která je přehlížena a velmi podceňována. Počty lidí závislých na alkoholu na celém světě jsou do milionů a jejich počet nadále stoupá. Alkohol patří k nejstarším prostředkům, které ovlivňují lidskou duševní činnost. Při jednorázové intoxikaci, ale i po dlouhodobém nadměrném užívání alkoholu u závislých osob, dochází v důsledku nejčastěji k chování agresivnímu a to vede především k trestným činům násilné povahy (29)

Kriminalita páchaná v souvislosti s alkoholem se do 60. let v Československu pohybovala kolem 5 – 6 procent všech objasněných skutků. Se vzrůstající spotřebou alkoholu stoupala v Československu i trestná činnost pod jeho vlivem. To vedlo k jejímu nárůstu a v průběhu sedmdesátých let se již podíl kriminality páchané v souvislosti s alkoholem pohyboval kolem 30 procent všech objasněných skutků. Situace v České republice je dosti vážná. Koncem 80. let došlo k mírnému poklesu spotřeby alkoholu, ale v současné době dochází opět k jejímu nárůstu. Je zaznamenán pokles podílu alkoholu na celkové kriminalitě, ale nikoli u jejích jednotlivých druhů (29).

Problematika vlivu alkoholu na kriminalitu v České republice mne z profesního hlediska velice zaujala, a proto jsem si zvolil téma bakalářské práce *Trestná činnost páchaná pod vlivem alkoholu*. Zaujala mě analýza trestných činů páchaných v souvislosti s alkoholem v Jihočeském regionu, míra jejich závažnosti a poměr v souvislosti s jednotlivými okruhy trestné činnosti. Dále jsem chtěl zjistit, zda se tato kriminalita v průběhu posledních let zvyšuje, či naopak klesá, jaký podíl na této kriminalitě mají trestné činy v dopravě a jaký podíl trestné činnosti páchané v souvislosti s alkoholem zaujímají osoby nezletilé.

Výsledky bakalářské práce bych rád poskytl širší veřejnosti jako informační materiál a dále bych tuto práci poskytl jednotlivým organizačním složkám Policie České republiky, které ji mohou využít jako součást studijních materiálů. Rovněž může být práce využita organizacemi zabývajícími se problematikou návykových látek a činností v sociálních službách.

1. SOUČASNÝ STAV

1.1 Kriminalita a trestná činnost

Kriminalita je všeobecně považována a chápána jako sociálně patologický fenomén, protože zahrnuje jak aspekty společenské, tak i sociální (29). Trestná činnost je protiprávní jednání, které vymezuje a definuje zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

1.1.1 Pojem trestného činu

Pojem trestného činu byl v minulosti vymezen v ust. § 3 zák. č. 140/1961 Sb., trestní zákon, kde v odst. 1) bylo vyjádřeno materiálně – formální pojetí trestného činu. Aby se mohlo jednat o trestný čin, musel být jednáním pachatele naplněn jak materiální znak, tak i znak formální. Materiálním znakem byla nebezpečnost činu pro společnost, formálním znakem byly znaky trestného činu uvedené v zákoně. Současná právní úprava, která byla provedena zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, však toto pojetí upouští a je postavena na formálním pojetí trestného činu (26).

Současné vymezení trestného činu je uvedeno v ustanovení § 13 Trestního zákoníku, kde odstavec 1) zní: „*Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*“ Touto úpravou jsou vyňata kritéria spoluurčující stupeň nebezpečnosti pro společnost z pravomoci soudu, která byla stanovena ustanovení § 3 odst. 4 dřívějšího trestního zákona a ve skutečnosti jsou převedena do legislativního procesu. Zákonodárnou mocí je tedy stanoveno, jaká typová jednání budou posuzována jako trestné činy a jaká je u nich stanovena trestní sazba. V § 13 odstavec 2) je pak uvedeno, že: „*K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestaví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.*“ Toto ustanovení se v zásadě neliší od předchozího vymezení uvedeného v trestním zákoně (26).

Nová právní úprava dále vychází z toho, že trestné činy se dále dělí na přečiny a zločiny. Toto rozdělení je uvedeno v § 14 trestního zákoníku, kde odstavec 1) zní: „*Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny.*“ V odstavci 2) je dále uvedeno: „*Přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon*

stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí do pěti let.“ V posledním odstavci 3) je pak definováno: „Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.“

Z tohoto nového pojetí trestného činu vyplývá, že jsou přesněji stanoveny hranice mezi mocí soudní a zákonodárnou. Nová úprava vede k přesnějšímu vymezení skutkových podstat jednotlivých trestných činů a zákonodárcem je stanoven formálně vymezený rámec trestného činu (26).

1.1.2 Trestné činy, jejich dělení a charakteristika

V části druhé trestního zákoníku, ve zvláštní části, jsou v jednotlivých hlavách I – XIII trestné činy rozděleny dle důležitosti hodnot chráněných zákonem.

Hlava I

Protože život a zdraví jednotlivce je chápán jako společensky nejdůležitější hodnota, jsou v hlavě I uvedeny trestné činy proti životu a zdraví. Dále je zde zakotveno, že lidský život je hoděn ochrany již před narozením. Tyto trestné činy jsou uvedeny v ustanovení § 140 - § 167.

Hlava II

Zde jsou zakotvena ustanovení trestných činů proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Ochrana těchto hodnot je zaručena v jednotlivých člancích Listiny základních práv a svobod, například článek 7 chrání nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, článek 8 osobní svobodu, článek 12 nedotknutelnost obydlí apod. Jednotlivá ustanovení těchto trestných činů jsou zakotvena v § 168 - § 184.

Hlava III

Sexuální trestné činy, kterým je společností věnována zvýšená pozornost, a to i s důrazem na ochranu zejména žen a dětí, jsou uvedeny v hlavě III. Zde jsou vyjmenovány trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Jednotlivé skutkové podstaty těchto protiprávních jednání jsou uvedeny pod § 186 - § 193.

Hlava IV

Na sexuální trestné činy navazují v hlavě IV trestné činy proti rodině a dětem, § 194 - § 204, kde jsou předmětem chráněného zájmu rodina, děti a mládež. Ochrana těchto objektů je také zakotvena v základních mezinárodních úmluvách a dokumentech.

Hlava V

Ustanovení obsažená v této části jsou trestné činy proti majetku. Tyto trestné činy patří mezi nejčastěji páchané protiprávní skutky v oblasti trestního práva. Jsou uvedeny pod § 205 – 232.

Hlava VI

Rozsáhlou část trestných činů představují trestné činy hospodářské. Jednotlivá ustanovení těchto skutků jsou uvedena v hlavě VI, v § 233 - § 271. Mají za účel adekvátní trestně právní ochranu ekonomiky před trestnou činností.

Hlava VII

Tento oddíl zahrnuje trestné činy obecně nebezpečné. S těmito trestnými činy bývá spojeno nejen nebezpečí ohrožující život a zdraví více lidí, ale ohrožení cizího majetku ve velkém rozsahu. Jsou uvedeny pod § 272 - § 292.

Hlava VIII

V hlavě VIII jsou v § 293 - § 308 uvedeny trestné činy proti životnímu prostředí. Objektem chráněného zájmu je zde životní prostředí, kterým je zde míněno vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů a to i člověka a je předpokladem dalšího vývoje.

Hlava IX

Trestné činy obsažené v hlavě IX jsou trestné činy proti základům České republiky, cizímu státu a mezinárodní organizaci. Prostředky trestního práva jsou zde chráněny základy suverénního demokratického právního státu a tím je i zabezpečena ochrana základních práv a svobod občanů. Skutkové podstaty těchto trestných činů jsou vymezeny § 309 - § 322.

Hlava X

Tato hlava obsahuje výčet trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. Tyto jsou uvedeny pod § 323 - § 368. Účelem ustanovení těchto trestných činů je

ochrana společenských vztahů, zájmů a hodnot nezbytných k tomu, aby stát mohl nezbytně vykonávat svoje funkce v zájmu veřejnosti.

Hlava XI

V hlavě XI jsou pod ustanoveními § 369 - § 374 uvedeny trestné činy proti brannosti. Druhovým objektem chráněného zájmu těmito ustanoveními je zájem na ochraně personálního zabezpečení obrany státu.

Hlava XII

Na Trestné činy proti brannosti navazují trestné činy vojenské, uvedené v hlavě XII, které jsou vymezeny § 375 – § 399. Jsou zde upraveny skutkové podstaty trestných činů, které spočívají v porušení zájmů na ochraně ozbrojených sil, které jsou určeny k zabezpečení územní celistvosti a k ochraně demokratického zřízení i občanů.

Hlava XIII

Zvláštní část trestního zákoníku je zakončena hlavou XIII, kde jsou vyjmenovány trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy. Tyto trestné činy a jejich skutkové podstaty jsou uvedeny pod § 400 - § 418. Jejich úkolem je stíhat tyto trestné činy v důsledku plnění mezinárodních závazků. Rovněž jsou zde zakotvena ustanovení, která chrání potlačování lidských práv v důsledku národnostní, rasové nebo náboženské zášti (26).

1.2 Společenská negativa požívání návykových látek a trestná činnost

Společensky negativními jevy se zabývá sociální politika, která taktéž souvisí i s drogově závislými osobami. Sociální pomoc je poskytována i dezintegrovaným občanům, kteří z důvodu své dezintegrace jen těžko nacházejí zaměstnání asociální zázemí. Z tohoto je nutné, aby jim byla věnována nejenom zdravotní péče, ale i péče sociálního charakteru (9). Zdravotní péče je osobám závislým na alkoholu poskytována soustavou zdravotnických zařízení. Mezi tyto patří ordinace odborných ambulantních specialistů, poradny, léčebny a ústavy (35).

V souvislosti s trestnou činností osob závislých na návykových látkách je ve smyslu trestního práva možné uplatnění trestní odpovědnosti pachatele a s ní spojené trestně právní důsledky jen u takového jednání a jen v případech tak společensky

škodlivých, kde již nepostačuje uplatnění odpovědnosti dle jiných právních předpisů (26).

1.2.1 Sociální a zdravotní dopady alkoholu a drog na společnost

Situace v České republice

Spotřeba alkoholu a tabáku stále narůstá jak v obecné populaci, tak mezi mladými lidmi (6). Užívání heroinu a pervitinu se stabilizovalo, snižuje se především počet uživatelů heroinu. Mladí lidé mají v dnešní době dostatek objektivních informací o rizicích různých drog. Ustálil se pokles věku prvních zkušeností s nelegálními drogami. Uživatelé pervitinu a heroinu stárnou, a tímto se snižuje příliv jejich nových uživatelů. Rekreační a experimentální užívání konopných a tanečních drog (extáze) narůstá, i když se v posledních letech tento nárůst zpomalil (32). Subjektivně vnímaná dostupnost u heroinu a pervitinu je nižší, u extáze a marihuany se zvyšuje. Podíl osob, kterým byla ilegální droga někdy nabídnuta, narůstá. Poptávku po drogách převyšuje jejich nabídka a nijak významně neklesá. O tom svědčí dlouhodobě stálé ceny drog, u některých drog dokonce pokles jejich ceny (8, 32).

Dostupnost tabáku a alkoholu je pro nezletilé a mladistvé osoby prakticky neomezená, což je v rozporu s platným zákonem. Tato situace ukazuje na nedostatky v jeho vymáhání. K dispozici je odpovídající legislativa, která umožňuje tvrdý postih obchodníků s ilegálními drogami a legálními drogami (32). Také přechovávání drog pro vlastní potřebu je častěji šetřeno jako přestupek než jako trestný čin (3).

Počet odhalených a stíhaných trestných činů nezákonné výroby a distribuce drog se zvyšuje (32). Mezi trestnými činy, které jsou páčány pod vlivem drog, dominují činy násilné, loupeže a krádeže (36). V posledních letech lze v drogové kriminalitě sledovat trend nárůstu podílu legální drogy - alkoholu, ilegální drogy - pervitinu a pokles podílu konopných látek, ale i dalších drog (např. extáze). Kriminalita páčána především pod vlivem alkoholu je ve velké míře. Často je účinek alkoholu podceňován a dochází k z trestné činnosti se závažnými, nenávratnými následky (11, 32).

Síť služeb v oblasti drogové problematiky obsahuje široké spektrum nabídek od primární prevence, přes terénní služby a nízkoprahová kontaktní centra, po ambulantní

či pobytová léčebná centra (32). Některé výzkumy potvrzují propojenost mezi výskytem zvýšené míry rizikových faktorů, jako jsou demografické, socioekonomické ukazatele, kvalita prostředí a se zvýšeným výskytem užívání drog, včetně jeho nepříznivých dopadů, které se liší mezi kraji. V krajích, kde je poptávka po drogách větší a jsou dostupné, je vyšší koncentrace služeb pro uživatele drog, jež odpovídá zvýšené poptávce po službách. Finanční prostředky na služby prevence a léčby uživatelů drog jdou ze státního rozpočtu. Jsou poskytovány přiměřeně různým potřebám a podmínkám krajů ČR (32).

1.2.2 Závažnost trestných činů páchaných pod vlivem návykových látek

Zneužívání alkoholických nápojů a drog není v České republice samo o sobě trestné, ale k trestné činnosti může často vést (21). Trestná činnost, která je páchána v souvislosti s návykovými látkami, je vysoce latentní. Bývá spojena s majetkovou, násilnou nebo mravnostní trestnou činností. U této trestné činnosti bývá velice časté, že je páchána ve skupinách (4). Další skupinu protiprávních deliktů zahrnují trestné činy v souvislosti s výchovou dětí. Každým rokem přibývá mladých lidí závislých na drogách, přičemž řešení je velice složité a velmi vzdálené (VZP). Nemalou část obecně ohrožující trestné činnosti pak zahrnují trestné činy páchané v dopravě. Zde se jedná o trestnou činnost, která bývá odhalována preventivní činností při silničních kontrolách orgány policie, nebo vyjde najevo až při kolizních situacích, zpravidla při dopravních nehodách. U těchto trestných činů je jako nejčastěji zneužívaná návyková látka zjišťován alkohol (24, 17).

Přestože domácí výroba drog v České republice neustále narůstá, velké problémy také působí transit drog přes naše území. Česká republika je stále více využívána jako skladiště a překladiště pro nelegální zásilky drog i alkoholických nápojů. Ty se k nám dostávají převážně z Polska nebo z Asie (29). Tato trestná činnost úzce souvisí s organizovaným zločinem na mezinárodní úrovni (24).

1.3 Návykové látky

Návykové látky, drogy, je možné ze základního hlediska rozdělit na drogy legální a nelegální. Mezi legální drogy, které jsou v České republice nejvíce užívány, patří tabák a alkohol. Dále k nim řadíme těkavé látky, léky a kofein. Ačkoli je užívání tabáku i alkoholu celospolečensky tolerováno, jsou problémy s jejich užíváním naopak velmi podceňovány (4). Nelegální drogy jsou uvedeny v zák. č. 167/1998 Sb. o návykových látkách (7).

1.3.1 Legální drogy

Tabák

Návykovou látkou, kterou tabák obsahuje, je nikotin. Jedná se o silně návykovou drogu a závislost na něm vzniká mnohem snadněji, než třeba na heroinu. Kuřákům se zmnoží určité receptory v mozku a na tyto se nikotin váže. Tyto zmnožené receptory již zůstanou kuřákovi do konce života. Nikdy v budoucnu již nemohou být příležitostnými kuřáky, budou mít jen dvě možnosti: kouřit anebo nekouřit. Pokud si někdy abstinující kuřáci, třeba i za několik let, dají cigaretu, je velká pravděpodobnost, že se stanou opět aktivními kuřáky (31).

Nejčastější formou kouření tabáku v České republice je kouření cigaret. V další řadě jsou to doutníky nebo dýmky a v poslední době se staly velmi populárními i vodní dýmky. Všechny tyto formy kouření jsou velmi rizikové. Vodní dýmka, která bývá zejména podceňována, může být dokonce škodlivější než cigareta. Vdechování kouře vždy znamená vdechování několika tisíců látek. Tabákový kouř obsahuje zhruba 4 – 5 tisíc různých chemikálií a zhruba stovka z tohoto množství jsou karcinogeny nebo látky, u kterých je podezření, že jsou příčinou vzniku rakoviny, a další stovky toxických látek (31).

Léky

Jsou tvořeny velkou skupinou látek. Závislost vyvolává mnoho preparátů, které ovlivňují centrální nervový systém. Nejčastěji ji vyvolávají látky snižující strach a napětí, látky způsobující euforii, zvyšující duševní i tělesný výkon a látky měnící

smyslové vnímání. Mezi obvykle zneužívané skupiny látek patří benzodiazepiny, barbituráty, antidepresiva a antipsychotika (28).

Hlavním společným faktorem je tlumivý účinek centrální nervové soustavy. Po užití dochází k otupělosti, ospalosti, k celkovému útlumu s nesrozumitelnou až blábolivou řečí. Může dojít k ataxii (tzv. pohybové nekoordinovanosti), oslabení reflexů a při předávkování až k hlubokému bezvědomí neboli kómatu. Chronické užívání vede k psychické a fyzické závislosti na určité návykové látce. Při chybění látky se objevuje odvykací syndrom, který je charakteristický neklidem, zvýšenou mrzutostí až agresí, nespavostí, ale také znovuobjevením bolesti či jejím vystupňováním. K tomuto dochází zvláště po vysazení opioidních analgetik. Objevují se poruchy v gastrointestinálním traktu, průjem, křeče, třes a bolesti svalů. Může také docházet ke zhoršení prostorového vnímání, udržení pozornosti (28).

Barbituráty jsou léky se sedativním, hypnotickým, antiepileptickým a protikřečovým účinkem. V dnešní době méně používaná skupina léků, běžněji se s nimi můžeme setkat v preparátech, které jsou složeny (Spasmoveralgin). Tato skupina léků byla odvozena od kyseliny barbiturové, která byla objevena v roce 1964. Vyskytují se v podobě tablet, ampulí, čípků či kapslí. Obvykle jsou podávány ústy, ale k některým léčebným účelům také injekční formou (28). Jsou nebezpečnější než skupiny benzodiazepinů, hlavně při předávkování, které může být často smrtelné. Závislost vzniká plíživě, poměrně snadno a odvykací stav může být až smrtelný (28). Mezi barbituráty řadíme například Thiopental (injekční preparát používaný pro celkovou anestézii), Phenobarbital (lék užívaný proti epileptickým záchvatům) (28).

Benzodiazepiny jsou nejpoužívanější psychofarmaka v lékařství, prakticky všechna dnes užívaná anxiolitika patří do této skupiny. Jedná se o poměrně mladou skupinu léků, které byly syntetizovány až v tomto století. Dobře se vstřebávají z trávicího traktu, většina látek se v těle přeměňuje na biologicky aktivní metabolity a prodlužuje se doba účinku. V moči je možné prokázat benzodiazepiny i po delší době. V případě dlouhodobě působících preparátů a dlouhodobějšího užívání jsou prokazatelné po několika týdnech. Benzodiazepiny jsou relativně málo toxické, není snadné se jimi předávkovat, ale pokud jsou užity s jinou látkou, která vyvolává či

posiluje útlum centrální nervové soustavy, může být postačující malá dávka ke smrtelnému předávkování (28).

Pro svůj všestranný účinek mají v medicíně mnohostranné použití jako sedativa, hypnotika, anxiolytika, antiepileptika, spasmolitika a jiné. Odstranění úzkosti a strachu je jedním z hlavních důvodů jejich zneužívání. Jejich antidepresivní účinky pozitivně ovlivňují patologicky změněnou (smutnou) náladu, tento efekt však mají jen některé preparáty této skupiny. Mají také amnestický efekt, což je krátkodobá ztráta paměti, využívána při krátkodobých lékařských výkonech (4).

Závislost vzniká po několika měsících pravidelného užívání, zvláště u osob, které užívají krátkodobě působící benzodiazepiny. Rychlý je také rozvoj tolerance k účinkům léku, což vede ke zvyšování dávek, za účelem dosažení žádoucího účinku. Závislost na nich je psychická i fyzická a vzniká plíživě (28). Abstinenční syndrom nastupuje za dobu 24 hodin po vysazení benzodiazepinů krátkodobě působících a za týden po vysazení benzodiazepinů dlouhodobě působících. Abstinenční syndrom vrcholí s délkou užívání, s dávkami léku a s jeho vysazením. Jsou-li léky užívány ve vyšších dávkách, je rozumné léky vysazovat za hospitalizace na specializovaném oddělení. V lehčích případech abstinenčního syndromu dochází k nespavosti, třesu, podrážděnosti, nevolnosti, objevuje se pocit ztráty duševního zdraví. Taktéž se vyskytuje zvýšené svalové napětí, křeče a pocení. Stav je spíše nepříjemný, než-li nebezpečný. V případech závažnějších se vyskytují epileptické záchvaty, halucinace či psychotické obtíže (4, 22).

Antidepresiva jsou léky, které se užívají pro zlepšení patologicky změněné nálady.

Jelikož depresí trpí značná část běžné populace, jsou antidepresiva často užívána. Deprese není často správně a včas diagnostikována. Přibližně 5 -10 % populace zažilo ve svém životě depresivní epizodu (28).

Užívání antidepresiv je méně časté než u benzodiazepinů a barbiturátů. Některé látky mohou vyvolávat těžkou otravu, pokud jsou užity ve vyšší míře. Modernější preparáty jsou v tomto případě poměrně šetrné a bezpečné. Tento typ léků má odlišný princip účinku než například benzodiazepiny, zde účinek nastupuje až po několika dnech, ale i týdnech užívání, a proto závislost vzniká velmi zřídka (28).

Antipsychotika jsou používána jako léky při léčbě psychotických poruch, které patří mezi nejtěžší duševní onemocnění. Zneužívání preparátů této skupiny je vzácné (28).

Těkavé látky

Jedná se o specifický druh toxikománie, který se nazývá „sniffing“ nebo také „fetování“ a je velmi nebezpečné. Uživatel si snaží navodit euforii, při které dochází k intoxikaci. Uživatelé si napomáhají tím, že si těkavou látkou potírají oděv, čichají přímo z nádob nebo si do igelitového sáčku vloží věc s látkou a přetáhnu si jej přes hlavu. Není zde výjimkou úmrtí i při prvních pokusech užití těchto látek (4).

Látky takto užívané patří mezi rozpouštědla, takže dochází k značným poškozením. Toluén se například dostává přes plíce krví do mozku, kde rozpouští tuk mozkových buněk, které následovně slábnou a odumírají. Při dlouhodobém a intenzivním užívání jsou zjevné změny v chování jedince, jako vznik agresivního chování, které není odpovídající podnětům, které ho vyvolaly (4).

Za poslední dobu se bohužel mladá část populace k tomuto velice nebezpečnému a zdraví poškozujícímu způsobu užívání omamných látek vrací. Zneužívání rozpouštědel můžeme rozpoznat, pokud se objevuje pobledlost, nevolnost, poruchy vnímání, rozjařenost či naopak útlum. Dalšími obvyklými znaky jsou rozšířené zornice, zarudlé oči, z dechu a oděvu je cítit chemikálie. Při dlouhodobém zneužívání se objevují poruchy krvetvorby, paměti, poškození mozku, srdce a dýchacích cest. Zvýšené jsou i jaterní testy a v okolí úst a nosu je viditelná vyrážka. Dochází k poškození jater, ledvin a k atrofii šedé kůry mozkové (4).

Toluén je typickým a velice častým zástupcem těkavých látek. Je to homolog benzenu, který má vyšší narkotický účinek. V moči je odhalen podle obsahu kyseliny benzoové a hippuronové. Příznaky intoxikace jsou velice podobné opilosti. Euforická fáze je kratší a předávkování je snadnější. Uživatelé charakteristicky zapáchají a dech je cítit po organickém rozpouštědle. Organická rozpouštědla obsahují velmi nebezpečné látky. Nebezpečí spočívá v tom, že při intoxikaci je poměrně těžké odhadnout dávku vzhledem ke způsobu užívání. Také poškození vnitřních orgánů je značné, nejvážnější je však poškození mozku. Velice často dochází k nevratným změnám v intelektu.

Abstinence sice stav stabilizuje a mírně zlepšuje, ale převážná část poškození přetrvává (28, 14).

Poppers je známý název pro různé alkyl nitrity (včetně isobutyl nitritu, butyl nitritu a amylnitritu). Isobutyl nitrit a butyl nitrit se prodávají jako speciální čisticí prostředky na kůži a bývají součástí osvěžovačů vzduchu. Amyl nitrity se používají v určitých lécích pro kardiaky. Bývají součástí některých čichacích afrodisiak ze sexshopů. Poppers se užívají čicháním výparů přímo z lahviček. Účinek se dostavuje během několika vteřin a obvykle trvá 1-3 minuty. Způsobují různé stavy jako sexuální touhu, euforii, omámenost, malátnost, bolesti hlavy. Podporují uvolněnost hladkého svalstva bohatého na krev (např. konečník, vagina), z tohoto důvodu je používají zejména homosexuálové, pro usnadnění análního styku. Nitrity způsobují prudké snížení krevního tlaku a zvyšují puls, a proto je nebezpečné je kombinovat se stimulanty. Jejich užívání představuje zvýšené riziko pro jedince s oslabeným imunitním systémem, pro chudokrevné osoby, těhotné ženy a pro lidi, kteří prožili mozkovou příhodu (4).

1.3.2 Ilegální drogy

Konopné drogy

Konopí neboli Cannabis patří mezi látky s halucinogenním účinkem. Psychoaktivní jsou Cannabis sativa (Linné), Cannabis ruderalis (Janischewsky) a Cannabis indica (Lamarck), vedle nich existují ještě další druhy, které jsou určeny pro průmyslové využití. Konopné drogy jsou užívány především kouřením, často s příměsí tabáku. V menším měřítku se objevuje také perorální užití, obvykle jako součást pokrmů nebo nápojů. Účinné látky jsou cannabinoidy. Mezi užívané konopné drogy patří marihuana, hašiš a hašišový olej (4, 14).

Po požití se prvotní příznaky dostaví přibližně za 30 minut. Vrcholného efektu je dosaženo po 1 – 5 hodinách, odeznívá až po několika hodinách. Efekt nastupuje pomalu (28). Čas se zdá být delší, vše je jakoby zpomalené. Ve většině případů je intoxikace doprovázena stavem lehké euforie a příjemné nálady, která občas může přejít do bouřlivého smíchu. Agresivní či depresivní rozlady, stejně tak jako panické a

úzkostné stavy, tzv. „bad trip“ se objevují výjimečně. Celkový stav je podobný ponoření se do vlastních pocitů, myšlenek a fantazií. Intoxikace konopím se může projevit i nevolností. Mezi fyzické příznaky typické pro užití konopných drog patří, sucho v ústech, zvýšená chuť k jídlu a zarudnutí očí (14, 28). Při špatném naladění, například při déletrvající depresi z rozchodu s partnerem nebo při intoxikaci na místě, které je nepříjemné, může dojít k rozvoji paranoidního stavu, kdy má uživatel pocit, že je ostatními sledován. U predisponovaných osob může dojít k rozvoji velmi intenzivních depresivních stavů, kdy hrozí nebezpečí sebevraždy a agrese k okolí. V případech delšího přetrvávání těchto stavů je nutné posouzení psychiatrem (28).

Marihuana se vyskytuje na drogové scéně velice dlouho, už v období před listopadem 1989. V minulosti byla distribuována spíše v rámci malých společenství, která se dělila o rostliny vlastního pěstění. Situace se za poslední dobu změnila, obchoduje se s marihuanou i s hašišem (28, 36).

Marihuana je směs sušených listů, větviček, květů, semen a palic. Marihuana se většinou kouří v podobě cigarety, která má konický tvar tzv. joint. Její užívání je obvyklé i jako příměsí do pokrmů (28). Při standardním zpracování je látka v menších kouscích, jemně se lepících k sobě, s velmi charakteristickým aroma. Účinnou látkou marihuany je THC neboli tetrahydrocannabinol (14, 37). U marihuany nelze hovořit o klasických abstinčních příznacích a fyzické závislosti. U dlouhodobých kuřáků bývá psychická závislost spojená s životním stylem. Abstinence může způsobit rozladěnost a proto je potřeba velkého úsilí ke změně životního stylu. Je nevhodné marihuanu kombinovat s jinými drogami, včetně alkoholu, protože se násobí jejich účinky (28).

Hašiš je konopná pryskyřice, která obvykle obsahuje malou část květenství a drobných nečistot. Barvu má tmavě zelenou, přecházející do tmavě hnědé, dle čistoty. Droga se většinou kouří v malých dýmkách anebo se užívá v pokrmech. Obsah aktivních látek (THC) může být až okolo 40%. To současně určuje základní rozdíl v dynamice účinku obou forem i potenciálních rizik spojených s jejich užíváním (28).

Hašišový olej je produktem destilace marihuanových listů, který se nejčastěji užívá kouřením, obvykle ve skleněné dýmce. Pro intoxikaci dostačuje minimální množství tohoto produktu. V České republice hašišový olej bývá málo dostupný (28).

Stimulační látky

Psychostimulancia (psychoanaleptika, psychomimetika), budivé látky nebo také psychomotorické stimulanty jsou různorodou skupinou látek s nefyziologickým budivým efektem na centrální nervový systém (28). Typickými zástupci jsou pervitin (metamfetamin), amfetamin, crack, kokain a někdy je mezi ně řazena i extáze. Mezi legální stimulanty patří látky s mírným efektem a to například káva a čaj (28, 4).

Tyto látky se používají k všeobecnému povzbuzení a k odstranění únavy. Vyšší dávky způsobují silné vzrušení, nespavost, křeče, třes a některé ze stimulačních látek mohou způsobit poruchy orgánů a vést ke vzniku výrazné závislosti. Jsou zátěží pro celý organismus. Rychle probíhající, akutní otravy mohou vyvolat i závažné duševní poruchy, jako paranoidně-halucinatorního syndrom (4). Psychostimulancia všeobecně zvyšují psychomotorické tempo a bdělost, především urychlením myšlení, zvýšenou nabídkou paměti na úkor přesnosti. Zkracují spánek a zahánějí únavu, vyvolávají velmi příjemný pocit síly a energie (4).

Pervitin genericky metamfetamin, je účinnější než amfetamin. Kvalitní látka má formu mikrokrytalického bílého prášku bez zápachu a hořké chuti. Výchozí látkou je efedrin (4). Běžné dávky se pohybují v rozmezí 50 až 250 mg, i když některé literatury popisují užívání denních dávek nad 1 gram. Účinek nastupuje nitrožilní aplikace ihned, u sniffingu (šňupání) za 5-10 minut, při užití per os (ústí) do 1 hodiny. Hlavní příznaky intoxikace pervitinem zmizí za 8 - 24 hodin. Z těla se vylučuje močí, z velké části nezměněn po dobu několika dní (28). Pervitin je psychomotorické stimulant, které zřetelně ovlivňuje motoriku i psychické funkce. Užívání vede k euforii, snižuje únavu, působí nechutenství a navozuje stereotypní chování. Urychluje psychomotorické tempo, působí motorický neklid. Typická je tzv. "vykroucenost". Zvyšuje krevní tlak, puls a dechovou frekvenci. Oční zornice jsou rozšířené (mydriáza). Po užití nastupuje euforie, člověk má pocit sebejistoty a nemá potřebu spánku. Po odeznění účinků se dostavuje deprese, vyčerpání a celková skleslost. Při chronické intoxikaci nebo při užití velmi vysoké dávky se rozvíjí toxická psychóza ve formě paranoidně-halucinatorního syndromu, stavy podobné schizofrenii. Předávkovaný uživatel pociťuje těžkou bolest na

hrudi a může upadnout do bezvědomí. Kombinováním pervitinu s jinými drogami, léky a alkoholem je větší pravděpodobnost nežádoucích účinků (28).

Kokain - alkaloid byl izolován v roce 1859. Pro medicínu kokain jako lokální anestetikum objevil Sigmund Freud. V roce 1878 začal Bentley kokainem léčit morfinisty a tím bylo přispěno k rozšíření kokainismu (28). Kokain je tropanový alkaloid, jehož výchozí látkou pro jeho syntézu je aminokyselina arginin a v medicíně se využívá ve formě Cocainum chloratum, nebo hydrochloricum. Obvyklým způsobem aplikace je žvýkání kokových listů. Kokain se nejběžněji užívá šňupáním, injekční aplikace není tak častá. Množství přijaté drogy je různé, od desetin gramu do 20 - 30 g denně. Užívání kokainu představuje velké riziko srdečních a mozkových příhod. Nástup účinku se somaticky projevuje vzestupem krevního tlaku, zrychlením pulsu, pocením, nevolností a rozšířením zornic (mydriasou). Uživatel kokainu je veselý s příjemnými halucinacemi, dostavuje se touha po pohybu a zvýšeném výkonu. Velmi nápadné jsou poruchy chování, vymizení jakýchkoliv zábran. Vystupňovaný sexuální pud, ale velmi často klesá schopnost pud ukojit. Kokain snižuje chuť k jídlu a výsledkem je anorexie. Dlouhodobé šňupání vede k poškození, poleptání nosní sliznice, mohou se objevit i nekrózy v oblasti nosu, postižení čichu je pravidlem. Dlouhodobé užívání se děje typicky v tazích a chronická otrava vede k vzestupu tolerance k euforizujícím účinkům, ale i ke stavům úzkosti, paniky, běžné jsou toxické psychosy. Tyto mohou vést až k agresivitě nebo sebevraždě. (28, 4). Toxická psychosa často odezní sama při pouhém vysazení drogy, ale při vážnějších potížích nebo dlouhém průběhu se užívají neuroleptika (antipsychotika) (28).

Crack vzniká chemickou úpravou kokainu. Využívá se ke kouření, také se kouří ve směsi s marihuanou. V České republice se na drogové scéně vyskytuje spíše zřídka. Má velmi rychlý nástup účinku a snadno vzniká závislost. Rychlost nástupu účinku je závislá na formě podání. Účinky kokainu trvají poměrně krátce, již po třiceti minutách ustupují, poločas vylučování je 0,7-1,5 hodiny, záleží na dávce. Možnost detekce v moči je např. u kokainu jen asi 3-6 hodin (10, 28).

Halucinogeny

Psychedelika, delirogeny, fantastika jsou skupinou drog, syntetických i přírodních, které navozují kvalitativní změnu vědomí. Tedy látky vyvolávající halucinace zrakové a sluchové, dále depersonalizace, derealizace, zdeformování pojmu o čase a prostoru. Dostávají se příjemné prožitky, ale i hrůzné vjemy, které jsou tak důvěryhodné, že mohou uživatele dovést k úrazu či smrti (4, 11). Při jejich užívání je důležitý aktuální stav (set) a okolnosti, které jsou spojeny s uživatelovým vjemem místa a lidí kolem (setting). Pokud jsou set i setting dobré, je pravděpodobné, že i intoxikace proběhne příznivě, avšak nepříznivému zážitku se říká „bad trip“. (28, 4). Objektivními projevy užívání těchto látek jsou rozšířené zornice, zčervenání pokožky, zrychlení pulsu a dochází k výkyvům krevního tlaku. Chování je rozmanité, podobné chování při užívání alkoholu. Rozvíjí se paranoidní stav. Při dlouhotrvajícím a opakovaném užívání halucinogenů vznikají těžká poškození duševního i tělesného zdraví. Jde o nejméně předvídatelné drogy. Intoxikaci lze většinou přerušit aplikací antipsychotik (4, 10, 11).

LSD neboli kyselina d-lysergová. Tento silný halucinogen se aplikuje v tzv. tripech a mikrotripech (papírky napuštěné LSD). Intoxikace se většinou ohlásí pocity závratí, nevolnosti a zvracením. Nezkoušeného uživatele může stav překvapit (4). Specifickým rizikem intoxikace LSD jsou tzv. "flashbacky" (v překladu záblesky paměti). Jedná se o návrat stavu prožitého při intoxikaci s určitým časovým odstupem, obvykle je v literatuře uváděn 1 rok. Flashbacky bývají často krátkodobé, několikaminutové nebo vteřinové (4). Obvykle však nedochází ke ztrátám kontroly, jako je tomu například u alkoholu. Často se po opakovaných intoxikacích objevují změny v sebepojetí, vztahovačnost, úzkost a ztráta kontaktu s realitou. Uživatelé se vztahují ke světu až s filozoficky moudrým náhledem, pro normální život bývají ovšem často nepoužitelní (4).

Lysohlávky řadíme mezi přírodní halucinogeny. Účinnými látkami jsou psilocybin a psilocin, který se rychle rozpadá, v sušených houbách není prakticky přítomen. Účinná dávka je od několika kusů plodnic a maximální účinek je dosažitelný po požití 10 až 20 kusů plodnic. V dávkování je třeba být velice opatrný, účinek je těžko přerušitelný. Pravděpodobnost, že vyvracení žaludečního obsahu pomůže zmírnit

intoxikaci, je malá (28, 13). První příznaky intoxikace se objevují po 10 – 45 minutách. Pokud jsou houby dobře rozžvýkané a ponechané delší dobu v ústech, intoxikace nastupuje rychleji. Pokud jsou houby spolknuty, nástup účinku bývá pozvolnější. Začátek intoxikace je spíše nepříjemný. Mohou se vyskytnout bolesti hlavy, poruchy koordinace podobné jako při opilosti, ospalost. Psychicky je změněno vnímání reality, ztrácejí se časoprostorové souvislosti. Osoby v okolí mají deformované tváře, mění se vnímání těla intoxikovaného. Zesiluje se vnímání zvuků, barev, v lepším případě přichází euforie, pocity štěstí a v horším případě deprese, podrážděnost, pocit „šílenství“. Ztráta kontaktu s realitou a falešné představy mohou dovést uživatele k nehodám a těžkým úrazům. U lysohlávky, tak jako u jiných halucinogenů platí, že jejich efekt do značné míry „katalyzuje“ to, co se aktuálně děje (28, 14).

Po odeznění intoxikace se může stav vracet (flash back). Takové stavy jsou vnímány většinou jako nepříjemné, nemají tendenci zmizet. Často je nezbytná návštěva psychiatra. U lysohlávek, stejně jako u jiných drog i alkoholu, platí, že čím více se kombinuje, tím větší riziko nepříznivých následků nastává a tím je pro člověka a jeho okolí nebezpečnější (13).

Extáze - MDMA je svým účinkem v pomezí stimulancií a psychedelik neboli halucinogenů. Psychoterapeuti a uživatelé, kteří s MDMA mají zkušenosti, ji označují jako empatogen, což znamená - schopnost vcítit se do druhého. Extáze je typická párty droga, která je užívána většinou v klubech za doprovodu hudby. Uživatel extáze ve většině případů intenzivně tančí, někdy až do vyčerpání a to může způsobit i závažné tělesné poškození (28).

Chemický název je 3,4-metylendioxy-N-metylamfetamin - zkratka MDMA. Na trhu je obvykle dostupná ve formě tablet či kapslí, které jsou různorodé. Typický bývá z jedné strany reliéfní obrázek, například vytačené e, delfín, květina a z druhé strany zlomová rýha. Obsah účinné látky bývá v průměru mezi 80-150 mg (průměrná, "doporučená" dávka). MDMA obsahuje jen část účinných látek a některé obsahují jiné amfetaminy, efedrin nebo kofein. Po perorálním užití je látka vstřebávána sliznicí trávicího traktu a je distribuována krví do celého organismu. Účinek nastupuje od 0,5 - 1 hodiny, k odeznění účinku dochází po 4 - 6 hodinách. Detekce v moči je možná při

občasném užívání přibližně 1 týden, při intenzivním užívání do 14 dnů. Kombinování extáze s jinými drogami, alkoholem a léky zvyšuje nežádoucí účinky. Užití spolu s antidepresivy je život ohrožující (28, 13). Kromě ovlivnění psychiky dochází taktéž k vlivu na tělesné funkce. Doprovodným efektem bývá nevolnost, nepříjemné pocení a napětí žvýkacích svalů. Ovlivnění vegetativního nervového systému nese změny tepelné regulace a absence pocitu žízně, která může vést k přehřátí organismu. Dlouhodobé, časté užívání může vyústit v toxickou psychózu. Druhý den po užití extáze se většinou dostaví kocovina, která má podobu únavy, bolesti svalů, kloubů, někdy deprese a může trvat i několik dní (13).

Opiáty (opioidy)

Skupina těchto látek je odvozena od opia, zaslé šťávy nezralých makovic. Opiáty jsou podskupinou opioidů, která má chemickou strukturu blízkou morfinu. Morfin je hlavním alkaloidem opia. V medicíně se užívají jako nejsilnější léky proti bolesti (morfin) nebo jako léky proti kašli, které tlumí kašlací reflex (kodein). Opiáty tlumí centrální nervový systém. Potlačují vnímání, schopnost určení místa, psychickou a emocionální složku bolesti, způsobují ospalost a euforii. Také tlumí funkce dechového centra a to může být velice závažné. Taktéž vyvolávají miózu, tedy stažení zornice do typické velikosti špendlíkové hlavičky a pokles tělesné teploty. Tlumí aktivitu hladkého svalstva, čímž vyvolávají zácpu, retenci moče. Zároveň snižují sexuální aktivitu (28).

Po dlouhodobém, pravidelném užívání látky, je možné dosáhnout takových dávek, které přecházejí smrtelnou hranici. Opiáty jsou vysoce návykové látky, u nichž vzniká silná závislost psychická i fyzická. Neustálý koloběh obstarávání drogy a poruchy, které užívání doprovázejí, mohou vést až k sebevraždě.(3)

Heroin je hnědý prášek nebo kameny omamně vonící. K aplikaci dochází nejčastěji injekčně, ale lze jej inhalovat, šňupat, kouřit i polykat. Účinkuje pouze několik hodin (14).

Závislost na heroinu vzniká poměrně rychle, po několika málo měsících pravidelného užívání. Závislost je jak fyzická, tak psychická. Fyzická závislost se

vyznačuje vzestupem tolerance s potřebou zvyšovat dávky. Psychická závislost se vyznačuje neovladatelným pocitem touhy po droze (28).

Intoxikovaný jedinec se poškrabuje po celém těle, povrchně dýchá a zornice jsou zúžené. Při chronickém užívání je nejvíce zasažena oblast charakterových vlastností uživatele. Dalšími příznaky jsou nespavost, člověk je unavený a často se u něho vyskytují apatie, které střídá podrážděnost. Dochází k podvýživě a k celkové sešlosti. Imunitní systém je oslaben a dochází k častým infekcím, které nejčastěji souvisí s nesterilní injekční aplikací drogy (28).

Subutex® (buprenorfin) se okolo roku 2002 a 2003 stal jednou z nejpopulárnějších drog opiátového typu na trhu. Lze říci, že z části drogové scény vytlačil heroin. Oblíbenost Subutexu pravděpodobně zvýšila kvalita heroinu, jeho nedostupnost a dobrá dostupnost léku, který bylo možné do září roku 2003 získat na lékařský předpis (33). Nyní je Subutex předepisován na tzv. opiátový recept s modrým pruhem, který je přísně kontrolován. Jde o tablety užívané při substituční léčbě (13, 34).

Účinnou aktivní látkou Subutexu je buprenorfin. Jde o návykovou psychotropní látku s podobnými účinky jako heroin nebo jiná látka ze skupiny opioidů. Jedná se tedy nejen o lék, ale i návykovou látku či drogu. Pokud je správně užíván, je jeho užívání mnohem méně rizikové než u heroinu. Buprenorfin se dobře vstřebává z dutiny ústní. Jedná se o farmakum, takže se zde vylučuje obsah škodlivých příměsí, které jsou běžně identifikovatelné u ilegálních drog (4).

Opium je zaschlá šťáva nezralých makovic, která rychle zhnědne a omamně voní. Aplikuje se nejčastěji injekčně, vyvolává poměrně silnou reakci v místě vpichu. Výskyt infekcí a abscesů je častý, protože dochází k aplikaci opia přímo na poli za nevhodných hygienických podmínek. Opium se dá i kouřit či požívat ve formě čajů, odvarů. Nejúčinnějším alkaloidem je morfin (28). Morfin výrazně tlumí bolest, vyvolává euforii a způsobuje celkový útlum mozku. Vedlejším a velmi obávaným účinkem útlumu je riziko zástavy dechu (28).

Kodein je slabší analgetikum, které působí jako lék ke ztlumení kašle. Jinak jsou jeho účinky velmi podobné morfiu, ale jsou mnohem slabší (13).

Papaverin účinkuje pouze periferně, používá se jako lék proti křečím hladkého svalstva a po injekční aplikaci do žíly může dojít k poruchám srdečního rytmu (13).

Braun patří mezi polosyntetické opioidy. Je to specifická česká droga, která je vyráběna v domácích laboratořích z léků obsahujících látku kodein. Jde o hnědý roztok určený k injekční aplikaci. Působí jen několik hodin a má nižší potenciál pro závislosti než heroin. V druhé polovině 90. let byl braun z české drogové scény zcela odstraněn heroinem a v dnešní době je zmiňován jako náhradní droga při výkyvech heroinového trhu (28).

Metadon je roztok používaný při substituční léčbě závislostí opiátového typu. K aplikaci dochází nejčastěji ústy. V zahraničí se používá i injekční forma. Látka je dostupná pouze ve specializovaných substitučních centrech, není k dostání ani na lékařský předpis (28).

1.3.3 Alkohol jako droga

Alkohol vzniká při chemickém procesu kvašení ze sacharidů buď z jednoduchých cukrů, které jsou obsaženy v ovoci, nebo z polysacharidů z obilných zrn nebo brambor. K dosažení vyšší koncentrace se používá destilace. Druhý nejjednodušší ze skupiny látek, které alkoholy tvoří, ethylalkohol, převzal jako nejznámější jméno celé této skupiny. Silným nervovým jedem, který vzniká při nedokonalých chemických procesech, je směs etylalkoholu a nejnižšího alkoholu, metylalkoholu (13).

Požívání alkoholických nápojů působí na člověka v mnoha směrech. Ovlivňuje u lidí psychickou stránku, působí na tělesné zdraví, zasahuje do sociální oblasti. Po stránce psychické lze uvést poruchy paměti a soustředění, kolísání nálad, úzkosti, nespavost, rozlady, žárlivost a nepříjemné kocoviny. Mohou to být také stavy smutku, výčitky svědomí, nejistota a malátnost. Velmi vysoké je riziko impulzivního a ukvapeného jednání a nesmyslné agrese vůči sobě nebo jiným osobám. Vzniká nutkavá touha po alkoholu a myšlenka na alkohol, které se jeho požíváním ještě zvyšují (18).

V oblasti tělesného zdraví oslabuje alkohol imunitní systém člověka, čímž zvyšuje riziko nemocí nebo nádorů, poškozují játra, žaludek i mozek. Má vliv na horší trávení, zvyšování krevního tlaku, cukrovky nebo epilepsie. Roste i riziko mozkové

mrtvice. Při vyšších dávkách je ohroženo srdce a také dochází k poškození centrálního i periferního nervového systému, což má za následek např. poruchy chůze. Tím je zvýšeno riziko úrazovosti i dopravních nehod (19). U mužů mohou nastat poruchy erekce a u žen bývá zvýšeno riziko v souvislosti s těhotenstvím (18).

Alkohol narušuje vztahy k jiným lidem, přičemž dochází k hádkám kvůli pití doma, problémům se sousedy i s širším okolím. Bývá narušena soustavnost ve výchově dětí i zájem o ně. Dalším ukazatelem je zanedbávání rodiny, hádky s partnerem a odcizení, a v neposlední řadě i násilí v rodině. Nahromaděním neřešených problémů v mezilidských vztazích roste i riziko rozvodů. Lidé pod vlivem alkoholu se stávají snadnějšími oběťmi trestných činů, bývají častěji druhými zneužívání, přepadání, okrádání a vydírání. Tito lidé se však také častěji dopouštějí protiprávního jednání, zejména násilných a majetkových trestných činů. V důsledku toho se pak dostávají před soudy a následně do vězení. Velice často se z nich také stávají bezdomovci (21).

V souvislosti s požíváním alkoholu ve vysoké míře dochází po finanční stránce ke ztrátě takto utracených peněz, snižuje se výkonnost práce a tím i zisk, zvyšuje se nemocnost. Charakteristická jednání pod vlivem alkoholu jsou i nevýhodné obchody, zbytečné nákupy a nerozvážené výdaje. Za účelem získání finančních prostředků je často páchána majetková trestná činnost (20).

Psychoaktivní účinky alkoholu mají komplexní charakter a závisí zejména na množství požitého alkoholického nápoje. Vedle biologických vlivů, jakými jsou osobní dispozice, kondice a zdravotní stav, se na výsledném bezprostředním efektu, projevech chování, podílejí také psychologické vlivy, tedy předvídání účinku a očekávaný efekt. K těmto vlivům se řadí ještě vlivy sociální, kterými jsou působení prostředí, ve kterém k pití dochází, působení společnosti a dalších osob (13).

Působení alkoholu jako psychoaktivní látky je také nutno rozpoznávat při jednorázovém podání, tedy při akutní intoxikaci různé intenzity, a po dlouhodobém užívání, kdy se intoxikace stává chronickou a dochází k poruchám různých orgánů, především mozku a tím k poruchám chování a intelektu (29).

1.4 Návykové látky a zákony

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. obsahuje pojem „návyková látka“, kde v § 130 je uvedeno: „*Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“ (26) Toto ustanovení tedy zahrnuje všechny druhy alkoholových a nealkoholových drog od klasických až po látky určené k technickému využití. V přílohách k zákonu č. 167/1998 Sb. o návykových látkách je uveden seznam těchto omamných a psychotropních látek (29). Problematikou návykových látek se zabývá i zákon č. 379/2005 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami. Tímto zákonem jsou například upraveny podmínky prodeje a podávání alkoholických nápojů nebo tabákových výrobků, určena místa, kde se smí nebo nesmí tyto výrobky prodávat, jsou zde uvedena i omezující a zákazová ustanovení a stanoveny sankce za porušení tohoto zákona (16).

1.4.1 Trestně právní oblasti skutků páchaných pod vlivem návykových látek

Protiprávní činnost páchaná v souvislosti s požitím návykových látek zasahuje do mnoha oblastí trestně právní roviny. Může se jednat jak o trestné činy, uvedené v trestním zákoníku, tak i přestupková jednání, kde je postupováno dle zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích nebo jiné správní delikty uvedené v jiných právních předpisech či nařízeních. V zásadě lze tato protiprávní jednání rozdělit na:

- delikty, jejichž cílem je vytvořit nabídku drog
- skutky páchané pod vlivem návykových látek
- činy zaměřené na získávání drog
- trestné činy páchané na drogově závislých (29).

Toto rozdělení však není zcela přesné a lze jej považovat spíše za orientační (25).

1.4.2 Trestné činy páchané v souvislosti s nealkoholovou toxikománií

Trestná činnost, která souvisí s drogami, je vysoce latentní. Ve většině případů nebývá páchána samostatně, ale velmi často bývá spojena s majetkovou, násilnou nebo

mravnostní kriminalitou. Bývá spíše pravidlem, že je páchána ve skupinách, které u rozsáhlejší a závažnější trestné činnosti bývají organizovány (5).

Trestným činem ve smyslu trestního zákoníku může být jen jednání fyzické osoby, která v době spáchání činu dosáhla osmnácti let a která je přičetná. Trestní odpovědnost nemůže vzniknout, pokud se trestného činu dopustí osoba, která je v době jeho spáchání nepřičetná (26). V ustanovení § 26 trestního zákoníku je uvedeno: „*Kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný*“ (26, 5). Příčiny duševní poruchy mohou být rozdílné. Může být způsobena jak samotnou duševní chorobou nebo jinou nemocí, tak může být vyvolána požitím návykových látek, kterými může být alkohol nebo jiné omamné látky (26).

Různé drogy mají rozdílné účinky a stejně tak existují i rozdílné chorobné stavy, které s jejich užíváním přímo nebo nepřímo souvisejí. Proto je nutné každý případ posuzovat individuálně (33).

V souvislosti s užíváním drog existují tři základní okruhy trestných činů.

Trestné činy spáchané pod přímým vlivem drogy

V těchto případech je nutné vědět, že akutní intoxikace drogou má povahu krátkodobé duševní poruchy. Z tohoto důvodu musí soudní znalec znát působení jednotlivých drog na psychiku, aby mohl zohlednit, jaký měl její účinek vliv na úroveň ovládacích a rozpoznávacích schopností. Zejména u halucinogenů je třeba brát v potaz, že u člověka dochází k psychotickému zkreslení vnímání reality (33). Mezi tyto trestné činy patří nejčastěji trestné činy proti majetku, proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a proti životu a zdraví (29). Patří sem rovněž i trestné činy obecně nebezpečné, spáchané zejména v souvislosti s řízením motorových vozidel (8).

Trestné činy spáchané za účelem získání prostředků pro nákup drog

V souvislosti s touto trestnou činností se jedná zejména o majetkovou trestnou činnost. Tato může být páchána za účelem přímého obstarání drogy například krádežemi vloupáním do lékáren, ordinací nebo nemocnic. Dále se může jednat o krádeže s cílem zmocnění se cizí věci za účelem jejího dalšího prodeje, kdy za obdržené

finanční prostředky je pak obstarávána droga. Dále jsou to různé podvodné půjčky a úvěry ať už sjednané s fyzickými nebo právníckými osobami. V neposlední řadě dochází také často k trestné činnosti spojené s násilím, loupežím (29, 5)

Drogové delikty

Cílem této trestné činnosti je vytvořit nabídku drog. Zahrnuje jak jejich výrobu, tak i distribuci. Jedná se o trestné činy spadající do okruhu obecně nebezpečných trestných činů uvedených v hlavě VII, díl 1 trestního zákoníku, kde jsou vymezeny § 283 - § 289. Tato trestná činnost již má výrazně organizovaný charakter a dle kriminogenních faktorů jsou pro ni v České republice vytvořeny příznivé podmínky. Jedná se zejména o geografickou polohu ČR na hlavních evropských drogových cestách, tradičně dobrá úroveň chemického farmaceutického průmyslu, propustnost hranic a s ní související počet cizinců, kteří na území ČR organizují nelegální obchod s drogami, a drogy jako výraz modernosti mezi mládeží a podnikateli. Tyto skutečnosti drogovou trestnou činností značně ovlivnily a vznikly nové formy. Mezi ně patří výroba, distribuce a export, prostý transit, dále transit, kdy část zásilky zůstává v ČR a klasický dovoz. V poslední době se v České republice objevil nový fenomén. Jde o hromadné a organizované pěstování konopí a z něj vyráběné drogy marihuany. Touto činností se velmi významně zabývají i občané vietnamské národnosti, kteří legálně i nelegálně žijí na území ČR (29, 33, 10).

1.4.3 Kriminalita a alkohol

Kriminalita páchaná v souvislosti s alkoholem je velice různorodá, má svá specifika a negativní působení alkoholu ovlivňuje chování člověka v různých oblastech. Alkohol snižuje rozpoznávací a ovládací schopnosti člověka, který si pak není schopen uvědomovat, že se dopouští protiprávního jednání. Rovněž se projevují negativní rysy osobnosti, dochází k uvolňování agresivní tendence. Vlivem toho pak dochází k násilným trestným činům a to i u osob, které ve střízlivosti agresivní nejsou. S tímto souvisí stimulace megalomanských tendencí, ke kterým patří zejména vychloubání, provokování a rvačky i se silnějšími soupeři. Jako další negativní vliv alkoholu na chování člověka je zvýšený útlum kritiky, nepřiměřená euforie a narušení

společenských zábran. Výsledkem jsou pak taková jednání, jako rušení nočního klidu a veřejného pořádku, defekace na veřejných místech, exhibicionismus, ale také činy závažnější, mezi které lze zařadit konflikty a násilí v rodině, exhibicionismus, pohlavní zneužívání a znásilnění. V neposlední řadě dochází k nekritickým hodnocením situací a tím k podstupování nepřiměřených rizik, k útlumu autokratických postojů zejména v souvislosti s řízením motorových vozidel, kdy si člověk nepřipouští, že by nedokázal řídit, protože dle svého mínění vypil jen malé množství alkoholu. Vliv alkoholu všeobecně mění postoje k životním hodnotám, k životu, zdraví, rodině, přístup k práci a mezilidským vztahům (29, 6).

Mezi nejčastější negativní vlivy alkoholu na člověka patří agresivita vůči okolí, která se zejména projevuje nekontrolovatelnými výbuchy vzteku. Tato porucha může trvat od několika minut po několik hodin a většinou končí spánkem, po kterém je úplná či ostrůvková anamnéza (13).

Kriminalitu páchanou pod vlivem alkoholu lze v zásadě rozdělit do několika základních oblastí. Jedná se zejména o trestné činy násilné povahy, majetkovou kriminalitu, obecně nebezpečné trestné činy, trestné činy páchané v dopravě a trestné činy hospodářského charakteru (12).

1.4.3.1 Násilné trestné činy

Trestné činy násilné povahy jsou uvedeny v hlavě I zvláštní části trestního zákoníku a jsou označeny jako trestné činy proti životu a zdraví (26). Tato skupina trestných činů je dále členěna na jednotlivé díly, kde v díle 1 jsou uvedeny trestné činy proti životu. Jedná se o trestné činy vražda § 140, zabití § 141, vražda novorozence matkou § 142, a trestný čin účast na sebevraždě § 144 trestního zákoníku. Díl 2 obsahuje trestné činy proti zdraví, kde jsou mimo jiné uvedeny trestné činy těžké ublížení na zdraví § 145, a ublížení na zdraví § 146 (26). Tyto úmyslné trestné činy uvedené bývají v souvislosti s alkoholem zjišťovány nejčastěji. K trestným činům násilné povahy lze dále zařadit kategorii trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, uvedené v hlavě III trestního zákoníku. Jako nejčastější kriminální delikty v této oblasti páchané pod vlivem alkoholu jsou zjišťovány trestné činy

znásilnění § 185, pohlavní zneužití § 187 a soulož mezi příbuznými § 188 trestního zákoníku (26). Násilný charakter mají ale také trestné činy uvedené v hlavě II trestního zákoníku, kterými jsou trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Nejčastější trestné činy této oblasti páchané pod vlivem alkoholu jsou zbavení lidské svobody § 170, omezování osobní svobody § 171, loupež § 173, vydírání § 175 a trestný čin porušování domovní svobody § 178 trestního zákoníku (26).

1.4.3.2 Majetkové trestné činy

Trestné činy proti majetku jsou uvedeny v hlavě V trestního zákoníku. V souvislosti s alkoholem se rovněž jedná o nemalou skupinu úmyslných trestných činů. Jsou to veškeré formy trestného činu krádeže § 205, ať už krádeže prosté, kde se jedná zejména o krádeže motorových vozidel, krádeže v bytech, nebo krádeže věcí z aut, tak i krádeže spáchané vloupáním, provedené nejčastěji do obchodů, restaurací, rekreačních objektů a bytů. Dále jsou pod vlivem alkoholu zjišťovány trestné činy neoprávněné užívání cizí věci § 207, zatajení věci § 219, zpronevěra § 206, podvod § 209 a poškození cizí věci § 228 trestního zákoníku.(26, 29).

1.4.3.3 Obecně nebezpečné trestné činy

Tato oblast kriminality je velice rozsáhlá. V první řadě se zde jedná o trestné činy obecně nebezpečné, které jsou uvedeny v hlavě VII trestního zákoníku. V souvislosti s alkoholem mají obecně nebezpečný charakter i trestné činy proti rodině a dětem, uvedené v hlavě IV trestního zákoníku, nebo trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, zakotvené v hlavě X trestního zákoníku.

Hlava VII, Trestné činy obecně nebezpečné

Trestným činem obecně nebezpečným, který je páchán pod vlivem alkoholu, je jednoznačně trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky § 274 trestního zákoníku, kde podmínkou naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu je výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by pachatel mohl ohrozit život nebo zdraví lidí, nebo způsobit značnou škodu na majetku a to ve stavu vylučujícím způsobilost, který si

přivodil vlivem návykové látky. Další trestné činy uvedené v této hlavě, páchané pod vlivem alkoholu, souvisí s návykovými látkami. Jedná se o trestné činy nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami § 283 a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu § 284, které byly ve staré právní úpravě zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, uvedeny pod § 187 a § 187a, nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů, dále trestné činy výroba držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu § 286 a šíření toxikomanie § 287 trestního zákoníku. Tyto dva trestné činy byly v trestním zákoně uvedeny pod § 188, bez názvu a 188a šíření toxikomanie. V hlavě VII trestního zákoníku je dále zakotven nový trestný čin týkající se omamných a psychotropních látek, uvedený v § 285, nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku. Dalším trestným činem, který je zde zařazen, je nedovolené ozbrojování § 279 trestního zákoníku (30, 26).

Hlava IV, Trestné činy proti rodině a dětem

U této skupiny trestných činů se souvislosti s alkoholem nejčastěji jedná o trestné činy podávání alkoholu dítěti § 204, ohrožování výchovy dítěte § 201 a svádění k pohlavnímu styku § 202. Dále jsou zde uvedeny skutky, které mají charakter násilný, a to týrání svěřené osoby § 198 a týrání osoby žijící ve společném obydlí § 199 trestního zákoníku. Tyto trestné činy byly převzaty z předchozí právní úpravy, zákona č. 140/1961 Sb., trestní řád, kde základní skutková podstata zůstala bez podstatnějších změn (30, 26).

Hlava X, Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

Trestné činy zahrnuté v této hlavě by bylo možné vzhledem k jejich charakteru a povaze zařadit i k násilným trestným činům. Jedná se zejména o trestné činy násilí proti orgánu státní moci § 323, vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci § 324, násilí proti úřední osobě § 325 a vyhrožování s cílem působit na úřední osobu § 326 trestního zákoníku. V předchozí právní úpravě byly tyto skutky vedeny pod § 153 až § 156 trestního zákona. Násilný charakter mají také trestné činy nebezpečné vyhrožování § 353, nebezpečné pronásledování § 359 a výtržnictví § 358. Pod vlivem alkoholu jsou páchany i další trestné činy uvedené v této hlavě, které již ale nemají násilný charakter.

Jedná se o trestné činy přijetí úplatku § 331, podplácení § 332, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání § 337 a padělání a pozměnění veřejné listiny § 348. V přímé souvislosti s návykovými látkami je skutková podstata trestného činu opilství § 360 trestního zákoníku, kde se hovoří, že tohoto skutku se dopustí ten, kdo se byť i z nedbalosti přivede požitím nebo aplikací návykové látky do stavu nepřičetnosti a v něm se dopustí činu jinak trestného. V předchozí právní úpravě byl tento skutek vymezen v § 201a trestního zákona. (30, 26).

1.4.3.4 Trestné činy v dopravě

Kriminalita v dopravě tvoří významnou část protiprávních deliktů, páchaných pod vlivem alkoholu a zasahuje do několika oblastí zvláštní části trestního zákoníku. Nejvíce trestných činů je odhaleno v souvislosti s dopravními nehodami, kde konzumace alkoholických nápojů je faktor, který přispívá ke zvýšení podílu nehod se smrtelnými následky (29). V souvislosti s dopravními nehodami a dle závažnosti způsobených následků se na první místo řadí trestné činy usmrcení z nedbalosti § 143, těžké ublížení na zdraví z nedbalosti § 147, ublížení na zdraví z nedbalosti § 148 trestního zákoníku. Jako další trestné činy páchané v dopravě lze uvést ohrožení pod vlivem návykové látky § 274, obecné ohrožení z nedbalosti § 273, poškození a ohrožení provozu veřejně prospěšného zařízení z nedbalosti § 277 a trestný čin opilství § 360 trestního zákoníku (26). Některé trestné činy v dopravě spáchané pod vlivem alkoholu nemusejí přímo souviset s dopravními nehodami, ale bývají odhaleny při silničních kontrolách. Jedná se již o výše uvedený trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky § 274, opilství § 360, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání § 337 anebo také trestný čin neoprávněné užívání cizí věci § 207, spáchaný v souvislosti s krádežemi motorových vozidel (26). Ne ve všech případech, kdy je zjištěno požití alkoholických nápojů řidičem, se však musí jednat o trestný čin. Dle míry ovlivnění může být spáchán pouze přestupek v dopravě, který se posuzuje dle zákona 200/1990 Sb., o přestupcích. Jedná o kategorii přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi uvedené v § 30 výše uvedeného zákona pod písmeny g) až i) (2, 30).

1.4.3.5 Trestné činy hospodářské

Tato kategorie trestných činů páchaných pod vlivem alkoholu není rozsáhlá, jedná se o skutky, které jsou zjišťovány v malé míře a tato trestná činnost, vzhledem k svému charakteru, je velice latentní. Jsou to zejména trestné činy proti měně a platebním prostředkům, kterými jsou trestný čin padělání a pozměňování peněz § 233 a neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku § 234 trestního zákoníku. Dále do této kategorie patří trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění § 254, padělání a pozměnění veřejné listiny § 348, podplácení § 332 a trestný čin přijetí úplatku § 331 trestního zákoníku. Charakter hospodářské trestné činnosti mají i některé trestné činy majetkové, kterými jsou trestný čin úvěrový podvod § 211 anebo zpronevěra § 206 trestního zákoníku (26).

1.5 Policie ČR a kriminalita páchaná pod vlivem alkoholu

Zjišťování míry ovlivnění alkoholem je složitá záležitost a musí ji posuzovat odborník. Kromě zjištění hladiny alkoholu v krvi je nutné provést také lékařské vyšetření, které je většinou spojené s odběrem krve nebo moči. Tomuto předchází dechová zkouška, která musí být pozitivní. Jako základní analýza pro stanovení hladiny alkoholu a kvalitativnímu soudnímu posouzení míry ovlivnění a stupně opilosti se považuje krevní analýza. V současné době jsou však pro stanovení hladiny alkoholu v krvi stále častěji využívány dechové analyzátoři, které tuto hladinu vypočítávají z analýzy vydechaného vzduchu. Výhoda je v okamžitém zjištění hladiny alkoholu v krvi v promile. V rámci soudního řízení jsou výsledky dechových zkoušek provedené těmito analyzátoři posuzovány jako plnohodnotné a postupně nahrazují dříve vyžadované krevní zkoušky (29).

1.5.1 Specifika postupu policie při zákrocích proti pachatelům pod vlivem

Trestná činnost pachatelů, kteří jsou pod vlivem návykových látek, patří mezi nejzávažnější. Téměř vždy se jedná o pachatele, kteří byli zadrženi při spáchání trestného činu, nebo bezprostředně po něm. Vlivem omamných a návykových látek jsou tito pachatelé v drtivé většině případů agresivní a velice nebezpeční. Pro zakročující

policisty představují při prováděných zákrocích vysoké riziko ohrožení jejich života a zdraví a to zejména u pachatelů násilných trestných činů. Pachatelé, kteří jsou pod vlivem omamných a návykových látek, se většinou neovládají a z obavy, že budou policisty chyceni, jsou schopni na ně zaútočit a bývá problematické je zpacifikovat. Jejich rozlišovací schopnosti a práh bolesti bývají většinou sníženy na nulovou hranici. Dalším problémem pro policisty je fakt, že s osobou, která je podezřelá ze spáchání trestného činu a je pod vlivem návykových látek, nelze provádět úkony trestního řízení. Takto provedený úkon by byl procesně nepřijatelný. Osobu však nelze propustit a počkat, až vystřízliví nebo pominou účinky omamné látky. Je nutné ji zajistit dle ustanovení § 26 zákona o Policii České republiky na protialkoholní záchytné stanici, případně, pokud to lékař schválí, v policejní cele. Teprve až lékař potvrdí, že podezřelý již není pod vlivem omamných látek, lze tuto osobu zadržet jako podezřelou ze spáchání trestného činu ve smyslu ustanovení § 76 trestního řádu a mohou s ní být prováděny potřebné úkony trestního řízení (30, 23).

1.5.2 Zvláštní postup trestního řízení u mladistvých pachatelů a dětí

Trestní řízení u osob mladších osmnácti let upravuje zvláštní zákon. Jedná se o zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže. V tomto zákoně je také upraveno postavení zákonných zástupců v trestním řízení vedeném proti jejich dítěti. U osob mladších patnácti let se jedná o čin jinak trestný a zákonný zástupce dítěte je přímým účastníkem řízení. U osob mladistvých ve věku patnáct až osmnáct let se jejich protiprávní jednání v trestním řízení nazývá proviněním. Zákon však informační povinnost vůči zákonným zástupcům v řízení proti mladistvému přímo neukládá, ale lze ji odvodit z některých ustanovení upravujících dokazování, kterými je například zjišťování rodinných poměrů mladistvého (14). V případě posuzování trestných činů u mladistvých je zpravidla postupováno shovívavěji, než u starších osob, které se dopustily obdobných deliktů. Mladistvým lze také jako jedno z možných opatření uložit ochrannou výchovu (1, 21).

Postup Policie České republiky v souvislosti s osobami mladšími osmnácti let je upraven Závazným pokynem policejního prezidenta č. 30/2009 Sb.. Tento interní akt

řízení upravuje nejenom postup v řízení s mladistvými, ale zabývá se veškerými náležitostmi v postupu trestního řízení, tedy je v souladu jak se zákonem č. 218/2003 Sb. o soudnictví ve věcech mládeže, tak i se zákonem č. 141/1961 Sb., trestní řád. Zákon o soudnictví mládeže pak v § 42 odst. 2) stanoví, že mladistvý musí mít obhájce a to od okamžiku, kdy jsou proti němu provedena opatření dle tohoto zákona anebo provedeny úkony dle trestního řádu a to i úkony neodkladné a neopakovatelné. Procesní úkony v době, kdy mladistvý obhájce ještě nemá, provádí policejní orgán jen zcela výjimečně a to pouze v těch případech, kdy nelze prováděné úkony odložit a vyrozumění obhájce o nich zajistit (27, 24, 30).

Vliv alkoholu a drog na děti a dospívající má zvlášť zhoubný efekt v souvislosti se silničním provozem. V první řadě jde o malou zkušenost s řízením v silničním provozu a relativně malá zkušenost s účinky alkoholu nebo drog. Kombinace těchto dvou faktorů je v silničním provozu mimořádně nebezpečná. Dále je v dospívání velmi častá tendence riskovat a překračovat rozumné hranice. Tato souvisí jak s alkoholem a drogami, tak i s řízením v silničním provozu. Děti a mladiství alkohol zpracovávají a vylučují pomaleji, mívají také nižší tělesnou hmotnost. Proto i poměrně malé dávky alkoholu nebo drog mohou mít za následek vysoké hladiny v krvi a tím i mnohem silnější účinky. U dětí a dospívajících také vzniká návyk na alkohol a drogy rychleji, než u dospělých (1, 21).

1.6 Trestní zákoník a trestní zákon

Dnem 1. 1. 2010 vstoupila v účinnost nová právní úprava trestního práva hmotného, zákon č. 40/209 Sb., trestní zákoník. Tímto právním předpisem byl nahrazen zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon. V souvislosti s touto změnou došlo i ke změnám v označení skutkových podstat jednotlivých trestných činů, některá nová ustanovení vznikla a některá zanikla. Trestní zákoník opustil oproti předchozí úpravě materiálně formální pojetí trestného činu a je postaven na novém, formálním pojetí, které by mělo vést k přesnějšímu vymezení skutkových podstat jednotlivých trestných činů (26).

1.6.1 Změna skutkových podstat trestných činů a jejich názvů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, je pojat jako nový zákon. Existuje v něm ale celá řada zákonných ustanovení, která jsou shodná s ustanoveními zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, avšak jsou rozdílně číselně označeny. Výkladová stanoviska skutkových podstat některých trestných činů uvedených v trestním zákoníku, které vykazují podkladovou shodu s předchozí právní úpravou trestního zákona, tak zachovávají obsahovou hodnotu a jsou zde plně využitelná. Je nezbytné upozornit na to, že ustanovení trestního zákoníku jsou mimo jiné budována na zákazu retroaktivity, tedy že čin je trestný pouze v tom případě, pokud jeho trestnost byla zákonem stanovena dříve, než byl spáchán (26, 30).

1.6.2 Statistické vykazování kriminality u Policie České republiky

Evidenční statistický systém kriminality (dále jen „systém ESSK“) Policie České republiky spravuje centrála informatiky a analytických procesů služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky. Postup pro vedení systému ESSK je upraven Závazným pokynem policejního prezidenta č. 6/2010, kterým se stanoví postup při provozování informačních systémů Zahájení úkonů trestního řízení, Evidenčně statistický systém kriminality, Průběh a výsledky trestního řízení a Dokonané sebevraždy (25). Účelem těchto systémů je poskytovat pro plnění úkolů Policie České republiky statistické údaje mimo jiné o kriminalitě a jejích pachatelích, včetně způsobů ukončení trestního řízení státním zástupcem a soudem a o počtu obětí vybrané trestné činnosti. Údaje pro aktualizaci systémů poskytují jednotlivé útvary a organizační články policie, které jsou vedeny jako pořizovatelská pracoviště. Úkoly těchto pracovišť plní policisté a zaměstnanci policie, kteří jsou zde zařazeni. Údaje se do systému ESSK zasílají prostřednictvím elektronického systému Evidence trestního řízení a to na Formuláři trestného činu a Formuláři známého pachatele. Trestná činnost vykazovaná systémem ESSK se dělí na násilné trestné činy, majetkové trestné činy a ostatní trestné činy, které zahrnují oblast obecné kriminality, hospodářské trestné činy a zbývající kriminalitu. V oblasti obecné kriminality jsou zahrnuty i trestné činy v dopravě. Statistické údaje ze systémů ESSK jsou na celostátní úrovni využívány

prostřednictvím sestav. Tyto sestavy se člení dle obsahu na informativní a statistické a dle období, za které jsou zpracovány, na měsíční, čtvrtletní, pololetní a roční. Statistické sestavy jsou zpracovávány také za jednotlivé základní útvary policie, územní odbory a krajská ředitelství. Tyto výstupní sestavy jsou zveřejňovány na intranetových stránkách správce http://essk.pcr.cz/essk/_sest_root.asp v pravidelných měsíčních intervalech. Vybrané výstupní sestavy jsou dále zveřejňovány na internetových stránkách Policie České republiky (25).

1.7 Charakteristika regionu Jihočeský kraj

Jihočeský kraj jako územně hospodářská jednotka vznikl na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních správních celků a o změně ústavního zákona ČNR č. 1 /1993 Sb., Ústava ČR. Vznikem vyšších územně samosprávních celků došlo k odtržení okresu Pelhřimov od Jihočeského kraje a tento byl zařazen pod správu kraje Vysočina. Tato administrativní změna se však nepromítla do územní působnosti a činnosti orgánů policie, neboť přesně kopírují strukturu dalších orgánů činných v trestním řízení, jako jsou státní zastupitelství a soudy. (Pokud dále hovoříme o kraji a okrese, rozumí se tím stále teritorium, které bylo stanoveno zákonem č. 36/1960 Sb.)

Poslání Policie České republiky a tedy i Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje je učeno zejména zákonem číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Hlavním úkolem je zajišťovat bezpečnost osob, majetku, udržovat veřejný pořádek, odhalovat trestnou činnost a zjišťovat její pachatele. Nedílnou součástí poslání Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje je činit taková opatření a zajistit takové podmínky svým podřízeným organizačním celkům, aby tyto byly schopny zajistit plnění poslání a úkolů Policie ČR (23).

Na teritoriu města České Budějovice je umístěno sídlo Policie České republiky Krajského ředitelství Jihočeského kraje. V Jihočeském regionu je rozmístěno 8 územních odborů Policie ČR, je zde dislokováno 52 obvodních oddělení Policie ČR a jedno Oddělení hlídkové služby České Budějovice. Na území Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje nepůsobí žádná poříční policie, ale na přehradních nádržích

Lipno a Orlík provádí dozor místně příslušné obvodní oddělení pomocí policejních člunů. Celkový počet 53 útvarů služby pořádkové policie je rozdělen na jedno obvodní oddělení I. typu, osm oddělení II. typu, třicet pět oddělení III. typu a deset oddělení IV. Typu (23).

2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíl práce

Cílem práce bylo analyzovat trestnou činnost na území Jihočeského kraje páchanou pod vlivem alkoholu vzhledem k míře její závažnosti, struktuře, četnosti a případně dalším relevantním okolnostem ovlivňujícím motivaci.

2.2 Hypotézy

Pro dosažení vytyčeného cíle byly stanoveny následující hypotézy:

H1: Pod vlivem alkoholu dochází nejčastěji k páchání trestných činů na úseku dopravy

H2: V čase dochází k postupnému nárůstu trestné činnosti, které se pachatelé dopouštějí pod vlivem alkoholu.

3. METODIKA

3.1 Metoda výzkumu

V bakalářské práci byla k ověření zadaných hypotéz zvolena kvalitativní metoda výzkumu. Použitá technika sběru dat je sekundární analýza údajů obsažených v Evidenčně statistickém systému kriminality Policie České republiky spravovaného Policejním Prezidiem v Praze.

Analýza statistických výstupů evidenčně statistického systému kriminality u trestné činnosti páchané pod vlivem návykových látek byla provedena u alkoholu v průběhu let 2007, 2008 a 2009, u ostatních návykových látek za rok 2009, a byla rozdělena do jednotlivých skupin. Všechny zpracované a vyhodnocené statistické výstupy zahrnovaly kriminalitu v rámci Krajského ředitelství Jihočeského kraje. První skupina statistických výstupů udávala celkovou kriminalitu spáchanou pod vlivem alkoholu v letech 2007, 2008 a 2009 a byla rozdělena dle oblastí trestné činnosti na násilnou kriminalitu, majetkovou kriminalitu, obecně nebezpečnou trestnou činnost, trestné činy spáchané v dopravě, hospodářské trestné činy a zbývající kriminalitu. Druhá skupina statistických výstupů obsahovala analýzu jednotlivých oblastí kriminality v letech 2007, 2008 a 2009, které byly rozděleny na konkrétní trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu dle jejich skutkových podstat. Třetí skupina statistických výstupů byla analýza trestných činů spáchaných pod vlivem ostatních návykových látek za rok 2009. Bylo provedeno porovnání počtu trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a trestných činů spáchaných pod vlivem ostatních návykových látek.

Sebraná data byla vyhodnocena procentuálně a zpracována.

3.2 Charakteristika výzkumného souboru

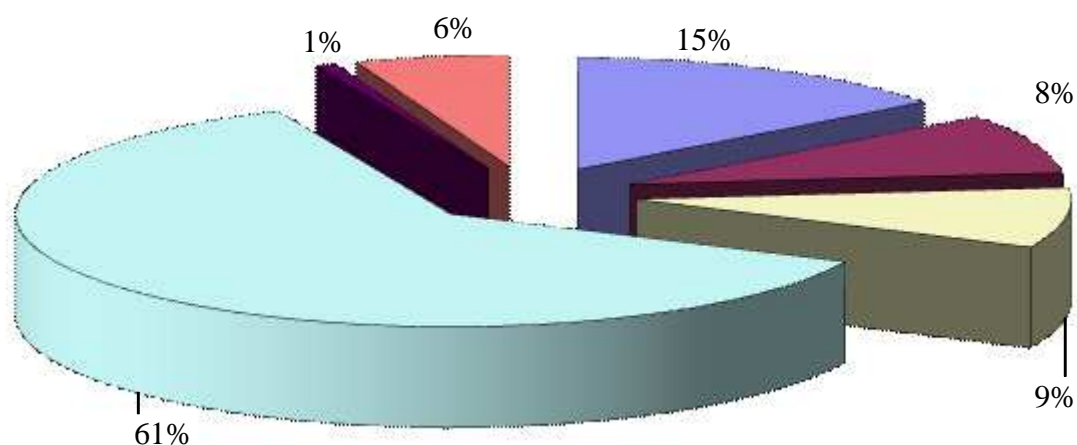
Zdroj výzkumných dat tvořily statistické výstupy Evidenčně statistického systému kriminality spravovaného Policejním prezidiem v Praze. Zkoumané soubory obsahovaly trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu a pod vlivem ostatních drog v roce 2007,

2008 a 2009 v regionu Jihočeský kraj. Během výzkumu bylo analyzováno celkem 37 statistických výstupů, z toho 30 statistických souborů tvořily trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu, které byly rozděleny podle jednotlivých kategorií trestné činnosti. Další 4 zkoumané soubory tvořily trestné činy spáchané pod vlivem ostatních drog. Poslední 3 soubory tvořily statistické výstupy, kde byly zkoumány počty trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu dospělými osobami v poměru k trestným činům spáchaných pod vlivem alkoholu mladistvými a dětmi.

4. VÝSLEDKY VÝZKUMU

Graf 1: Struktura oblastí trestných činů za rok 2007 (v %)

Z 1572 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 231 (15 %) trestných činů násilných, 136 (8 %) trestných činů majetkových, 136 (9 %) trestných činů obecně nebezpečných, 967 (61 %) trestných činů v dopravě, 12 (1 %) trestných činů hospodářských a 90 (6 %) trestných činů ostatních.

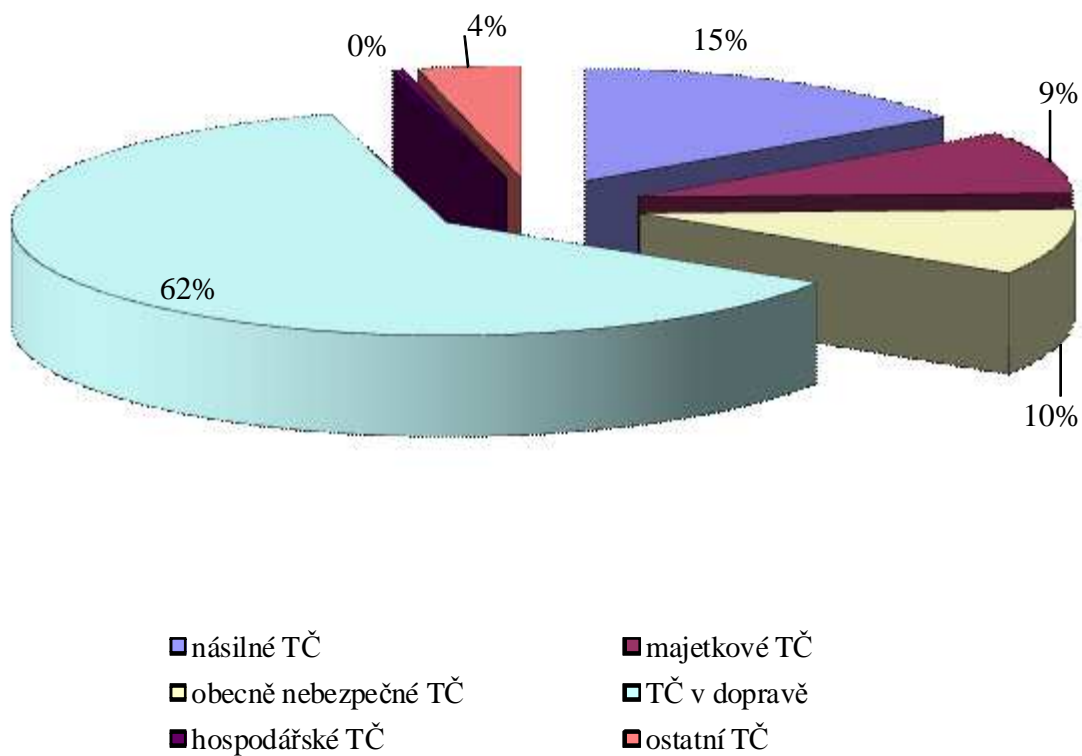

■ násilné TČ	■ majetkové TČ	■ obecně nebezpečné TČ
■ TČ v dopravě	■ hospodářské TČ	■ ostatní TČ

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 2: Struktura oblastí trestných činů za rok 2008 (v %)

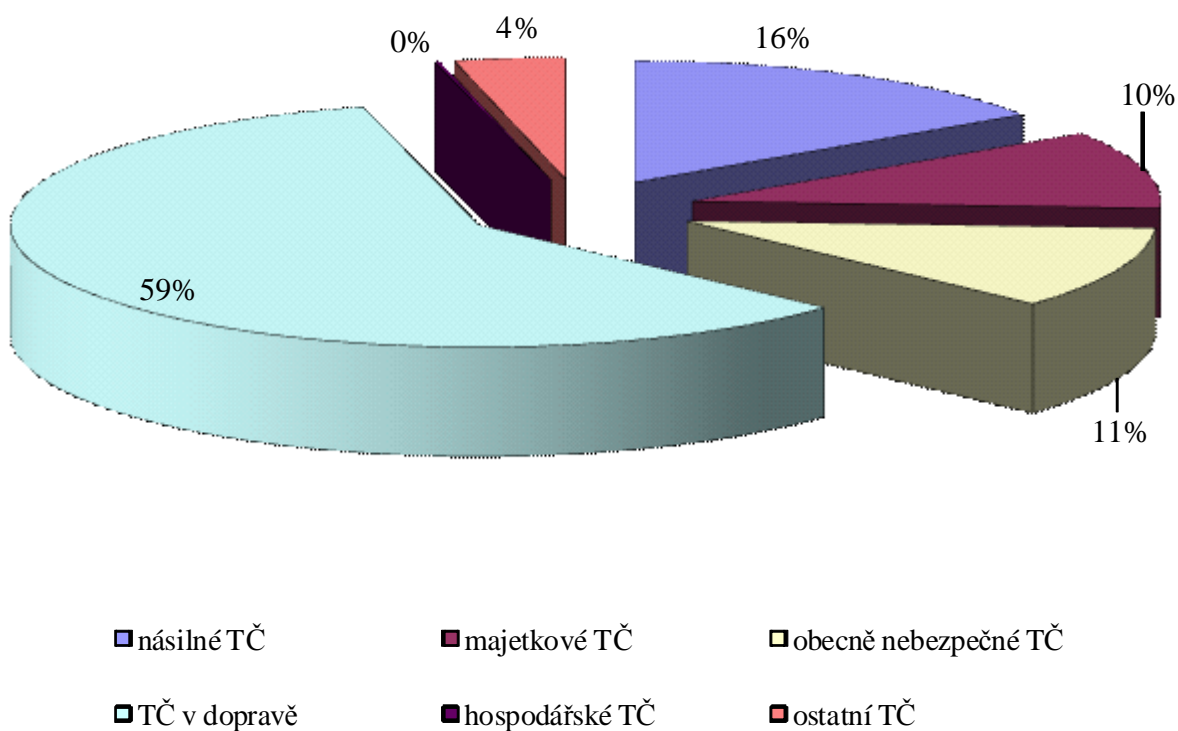
Z 1878 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 289 (15 %) trestných činů násilných, 170 (9 %) trestných činů majetkových, 178 (10 %) trestných činů obecně nebezpečných, 1161 (62 %) trestných činů v dopravě, 8 (0 %) trestných činů hospodářských a 64 (4 %) trestných činů ostatních.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 3: Struktura oblastí trestných činů za rok 2009 (v %)

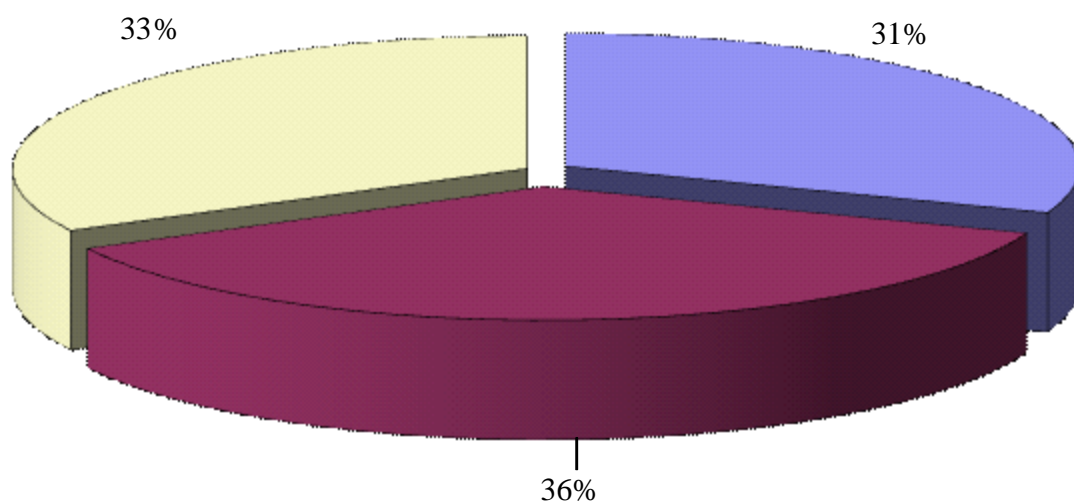
Z 1675 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 261 (16 %) trestných činů násilných, 173 (10 %) trestných činů majetkových, 183 (11 %) trestných činů obecně nebezpečných, 991 (59 %) trestných činů v dopravě, 3 (0 %) trestné činy hospodářské a 64 (4 %) trestných činů ostatních.

Zdroj: Statistika ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 3a: Celkový počet trestných činů za porovnávaná období (v %)

Z 5125 (100 %) všech zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 1572 (31 %) spácháno v roce 2007, 1878 (36 %) spácháno v roce 2008 a 1675 (33 %) spácháno v roce 2009.

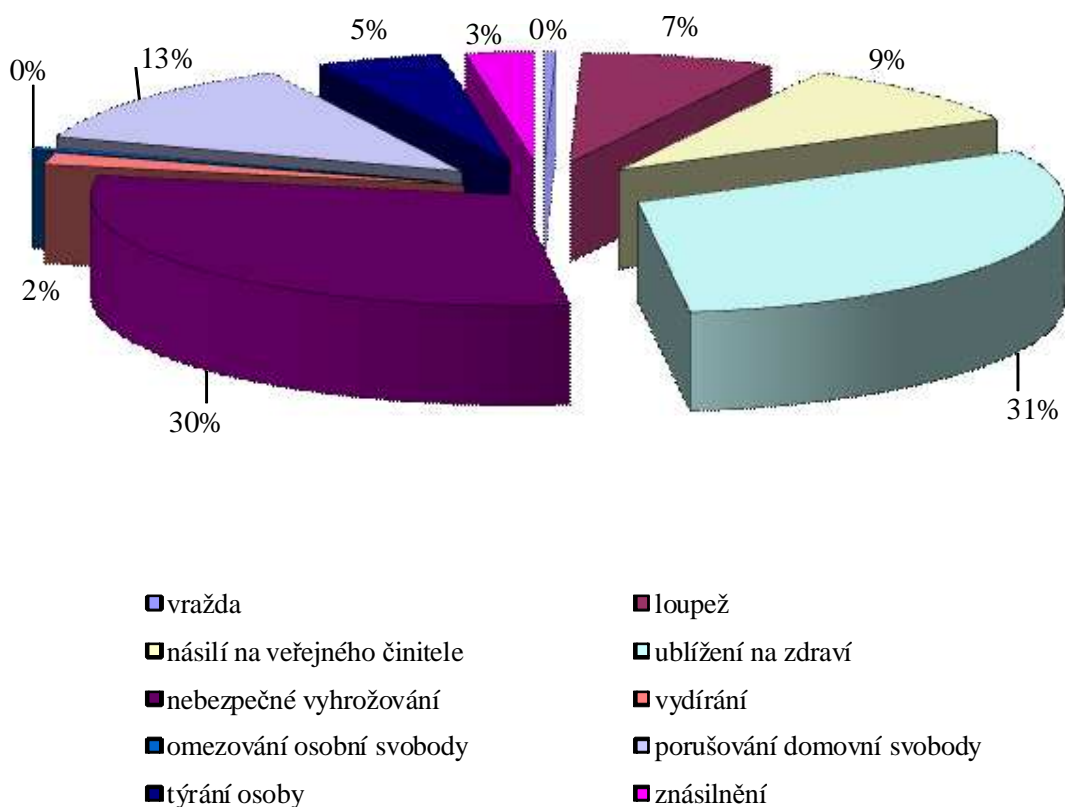

- trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu rok 2007
- trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu rok 2008
- trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu rok 2009

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 4: Násilné trestné činy za rok 2007 (v %)

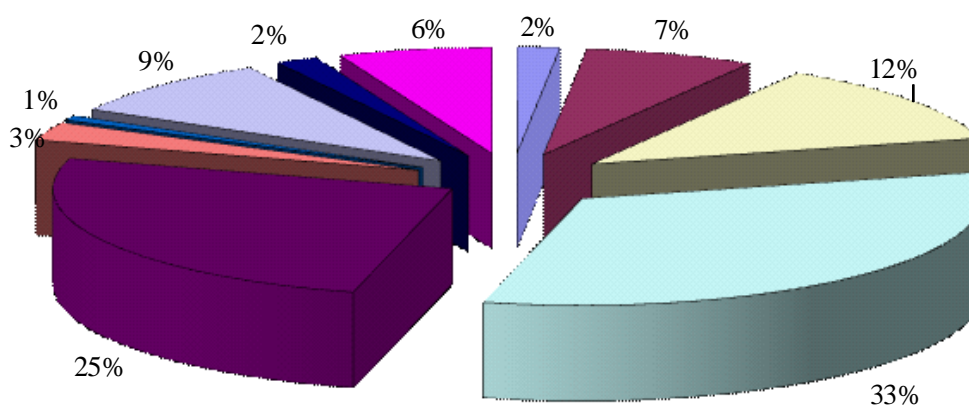
Z 231 (100 %) násilných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu byl 1 (0 %) trestný čin vražda, 17 (7 %) trestných činů loupež, 22 (9 %) trestných činů násilí na veřejném činitele, 71 (30 %) trestných činů ublížení na zdraví, 69 (31 %) trestných činů nebezpečné vyhrožování, 4 (2 %) vydírání, 1 (0 %) trestný čin omezování osobní svobody, 29 (13 %) trestných činů porušování domovní svobody, 11 (5 %) trestných činů týrání osoby a 6 (3 %) trestných činů znásilnění.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 5: Násilné trestné činy za rok 2008 (v %)

Z 289 (100 %) násilných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 5 (2 %) trestných činů vražda, 20 (7 %) trestných činů loupež, 36 (12 %) trestných činů násilí na veřejném činiteli, 95 (33 %) trestných činů ublížení na zdraví, 74 (25 %) trestných činů nebezpečné vyhrožování, 8 (3 %) trestných činů vydírání, 2 (1 %) trestné činy omezování osobní svobody, 26 (9 %) trestných činů porušování domovní svobody, 5 (2 %) trestných činů týrání osoby a 18 (6 %) trestných činů znásilnění.

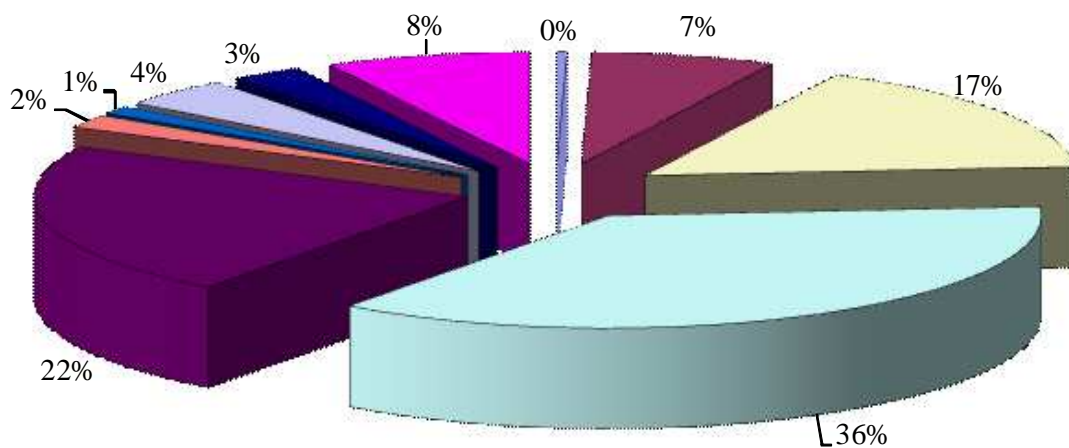

■ vražda	■ loupež	■ násilí na veřejného činitele
■ ublížení na zdraví	■ nebezpečné vyhrožování	■ vydírání
■ omezování osobní svobody	■ porušování domovní svobody	■ týrání osoby
■ znásilnění		

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 5: Násilné trestné činy za rok 2009 (v %)

Z 261 (100 %) násilných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu byl 1 (0 %) trestný čin vražda, 18 (7 %) trestných činů loupež, 43 (17 %) trestných činů násilí na veřejném činitele, 95 (36 %) trestných činů ublížení na zdraví, 58 (22 %) trestných činů nebezpečné vyhrožování, 5 (2 %) trestných činů vydírání, 3 (1 %) trestné činy omezování osobní svobody, 11 (4 %) trestných činů porušování domovní svobody, 7 (3 %) trestných činů týrání osoby a 20 (8 %) trestných činů znásilnění.

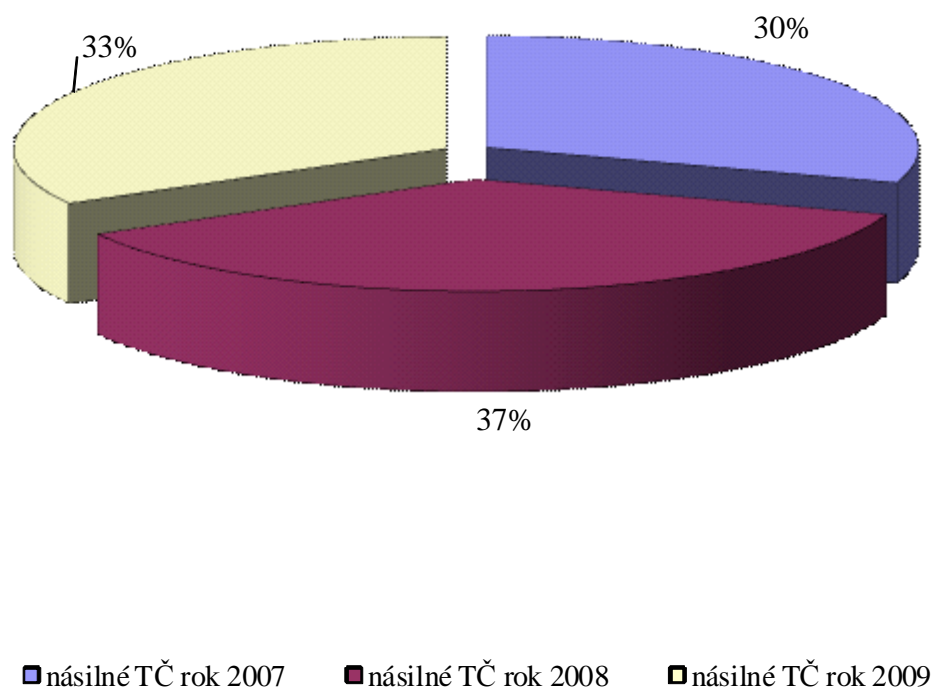

■ vražda	■ loupež	■ násilí na veřejného činitele
■ ublížení na zdraví	■ nebezpečné vyhrožování	■ vydírání
■ omezování osobní svobody	■ porušování domovní svobody	■ týrání osoby
■ znásilnění		

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 6a: Celkový počet násilných trestných činů za porovnávaná období (v %)

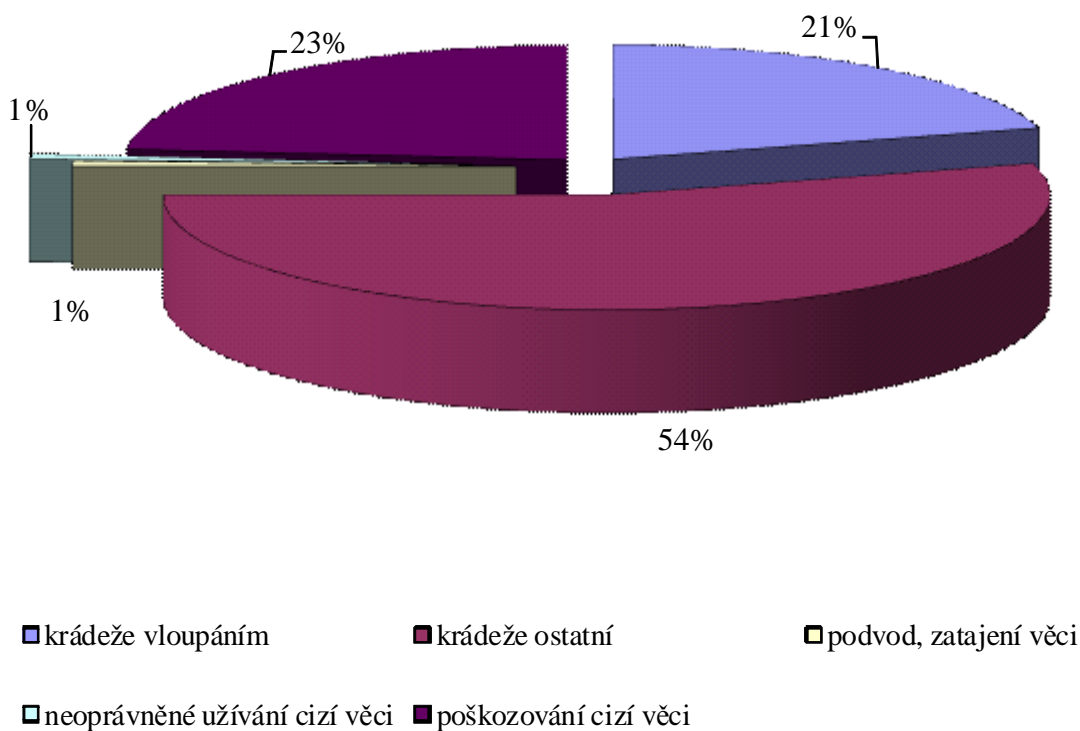
Ze 781 (100 %) všech zjištěných násilných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 231 (30 %) spáchano v roce 2007, 289 (37 %) spáchano v roce 2008 a 261 (33 %) spáchano v roce 2009.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 7: Majetkové trestné činy za rok 2007 (v %)

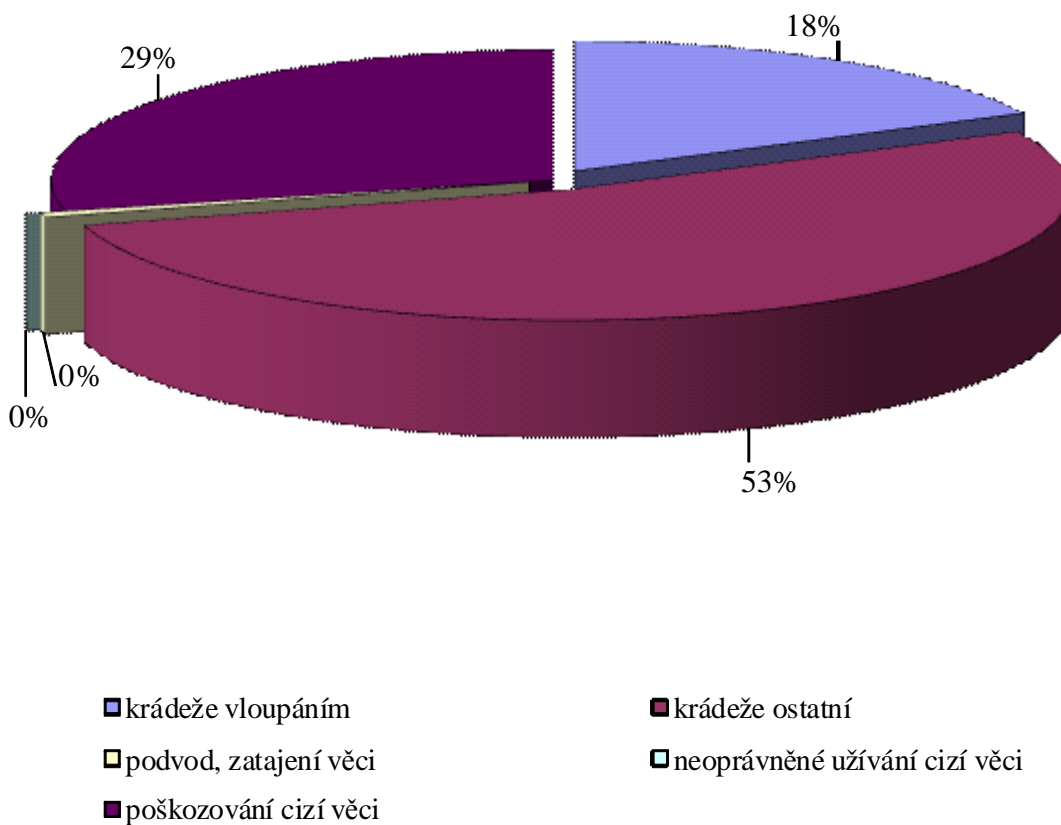
Ze 136 (100 %) zjištěných majetkových trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 28 (21 %) trestných činů krádež vzloupáním, 74 (54 %) trestných činů krádeže ostatní, 1 (1 %) trestný čin podvod, zatajení věci, 1 (1 %) trestný čin neoprávněné užívání cizí věci a 32 (23 %) trestných činů poškozování cizí věci.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 8: Majetkové trestné činy za rok 2008 (v %)

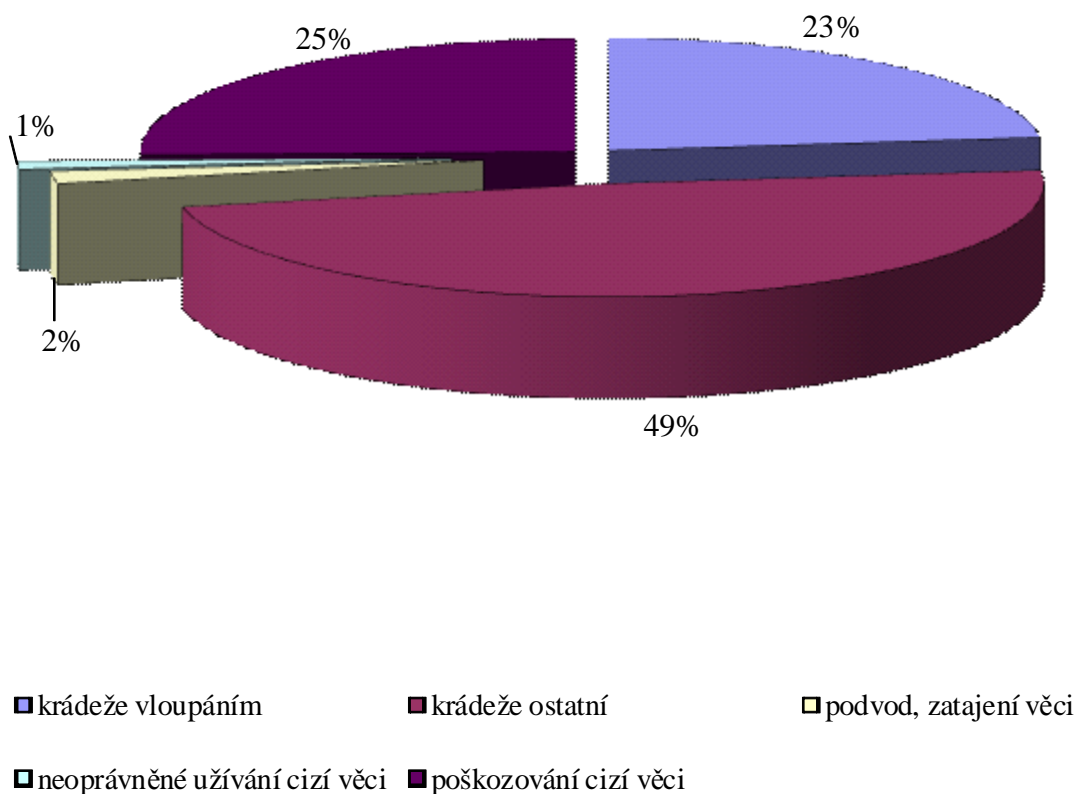
Ze 170 (100 %) zjištěných majetkových trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 30 (18 %) trestných činů krádež vloupaním, 90 (53 %) trestných činů krádeže ostatní, 1 (0 %) trestný čin podvod, zatajení věci, 0 (0 %) trestných činů neoprávněné užívání cizí věci a 49 (29 %) trestných činů poškozování cizí věci.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 8: Majetkové trestné činy za rok 2008 (v %)

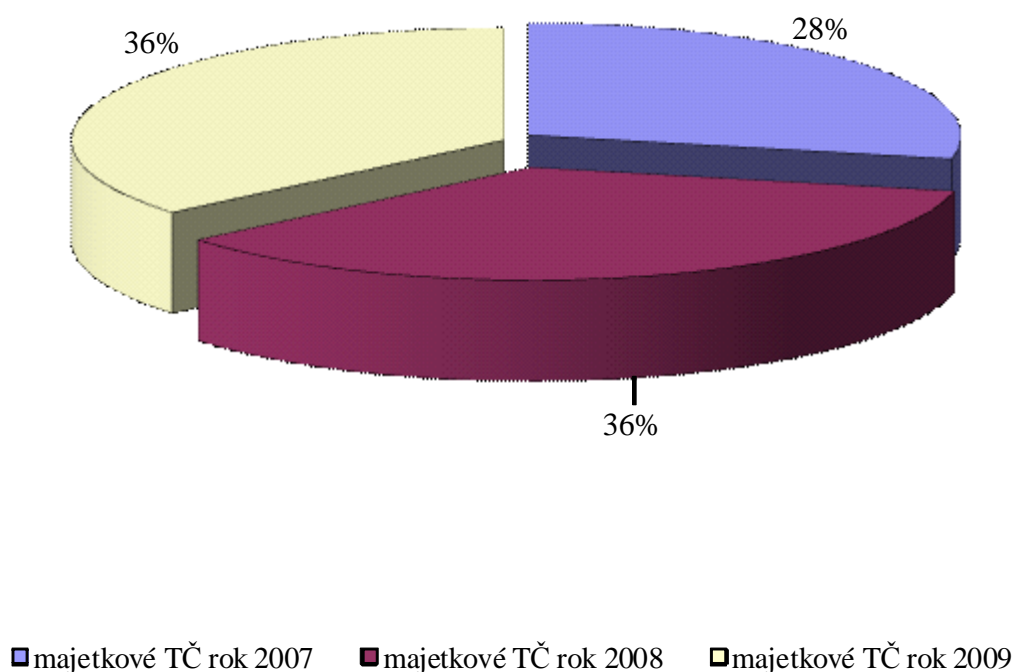
Ze 173 (100 %) zjištěných majetkových trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 40 (23 %) trestných činů krádež vloupáním, 84 (49 %) trestných činů krádeže ostatní, 3 (2 %) trestné činy podvod, zatajení věci, 2 (1 %) trestné činy neoprávněné užívání cizí věci a 44 (25 %) trestných činů poškozování cizí věci.

Zdroj: Statistika ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 9a: Celkový počet majetkových trestných činů za porovnávaná období (v %)

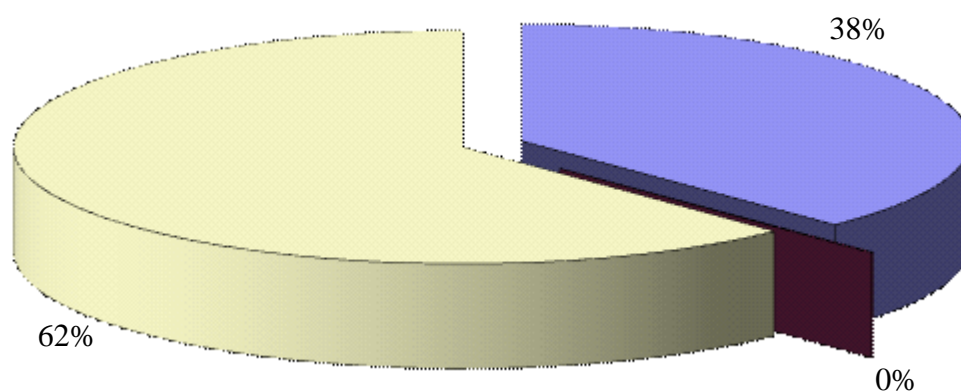
Ze 479 (100 %) všech zjištěných majetkových trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 136 (28 %) spáchano v roce 2007, 170 (36 %) spáchano v roce 2008 a 173 (36 %) spáchano v roce 2009.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 10: Trestné činy v dopravě za rok 2007 (v %)

Z 967 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných v dopravě bylo 365 (38 %) trestných činů při dopravních nehodách, 1 (0 %) trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti a 601 (62 %) trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky.

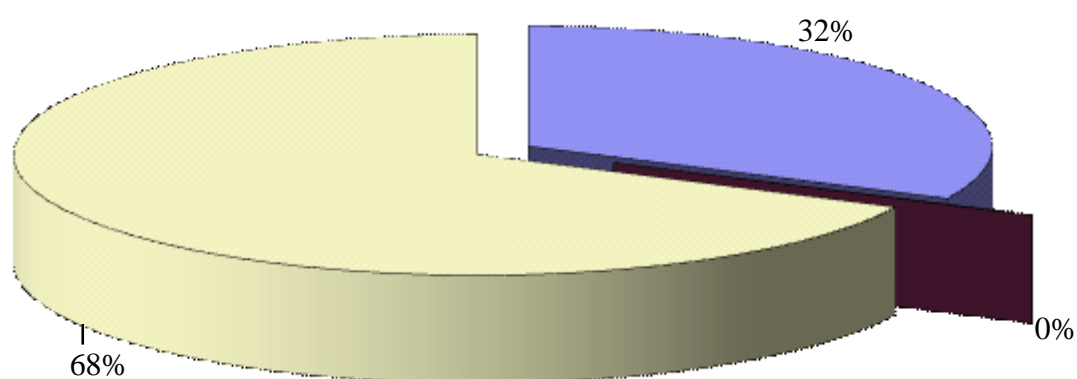

- dopravní nehody
- ublížení na zdraví z nedbalosti
- ohrožení pod vlivem návykových látek

Zdroj: Statistika ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 11: Trestné činy v dopravě za rok 2008 (v %)

Z 1161 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných v dopravě bylo 373 (32 %) trestných činů při dopravních nehodách, 1 (0 %) trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti a 787 (68 %) trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky.

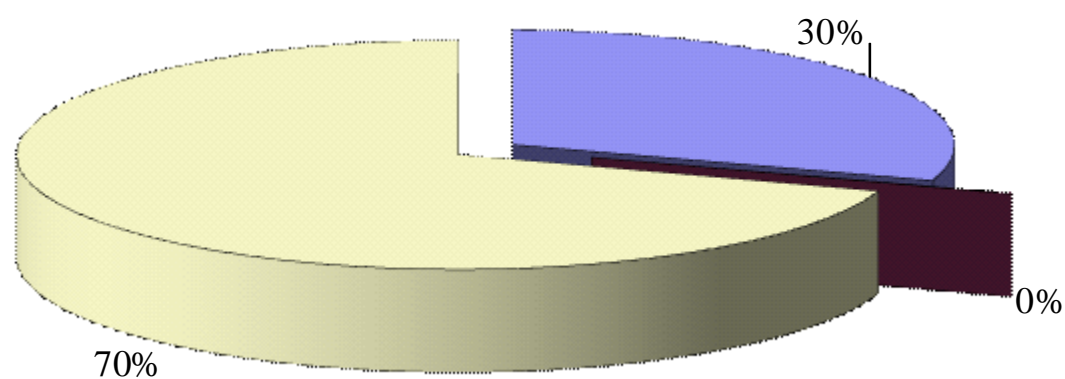

- dopravní nehody
- ublížení na zdraví z nedbalosti
- ohrožení pod vlivem návykových látek

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 12: Trestné činy v dopravě za rok 2008 (v %)

Z 991 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných v dopravě bylo 298 (30 %) trestných činů při dopravních nehodách, 1 (0 %) trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti a 692 (70 %) trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky.

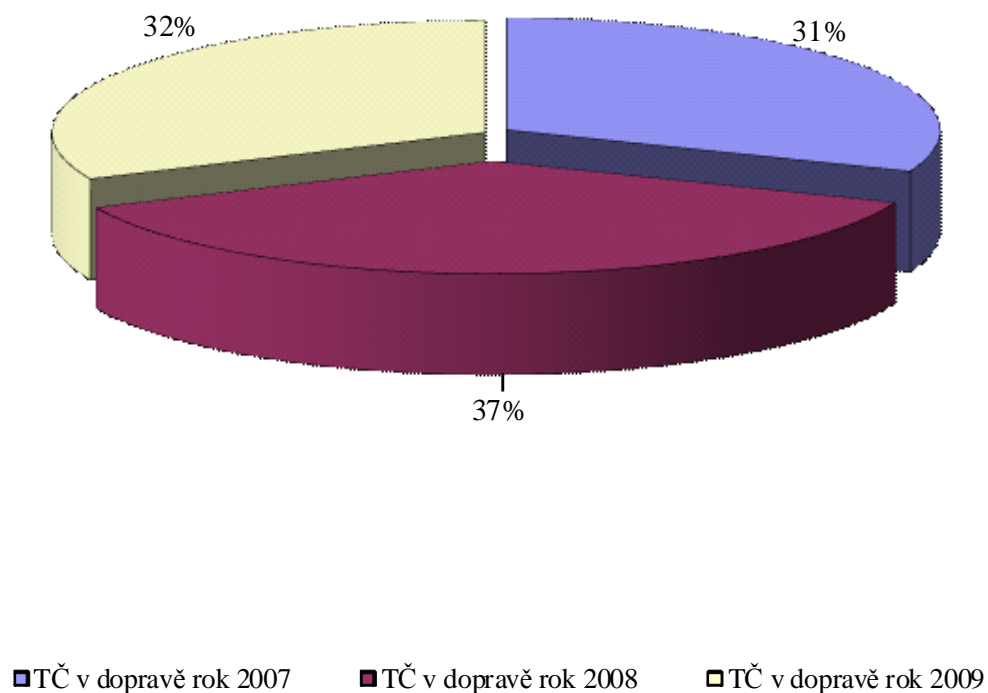

- dopravní nehody
- ublížení na zdraví z nedbalosti
- ohrožení pod vlivem návykových látek

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 12a: Celkový počet trestných činů v dopravě za porovnávaná období (v %)

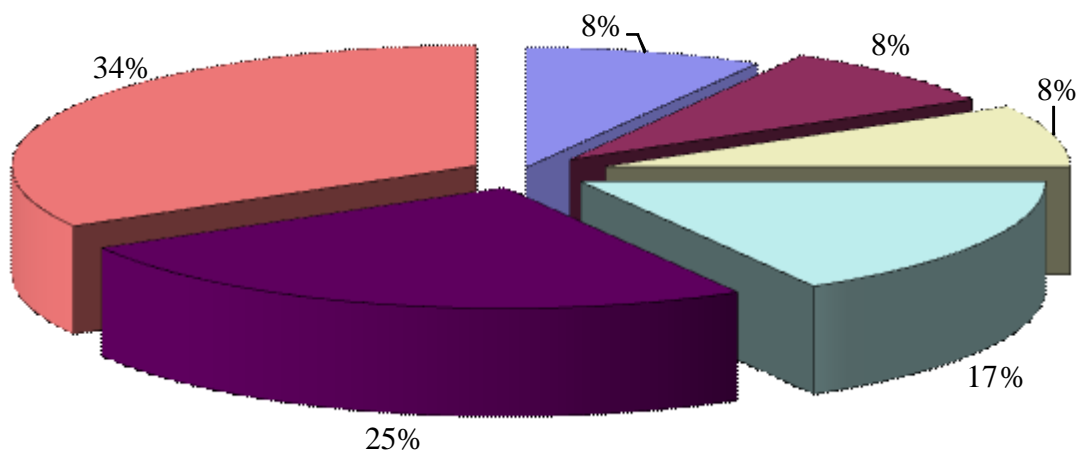
Z 3119 (100 %) všech zjištěných trestných činů v dopravě spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 967 (31 %) spácháno v roce 2007, 1161 (37 %) spácháno v roce 2008 a 991 (32 %) spácháno v roce 2009.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezídia ČR

Graf 13: Trestné činy hospodářské za rok 2007 (v %)

Z 12 (100 %) zjištěných hospodářských trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu byl 1 (8 %) trestný čin zkreslování údajů o hospodaření, 1 (8 %) trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny, 1 (8 %) trestný čin zpronevěra, 2 (17 %) trestné činy neoprávněné držení platební karty, 3 (25 %) trestné činy úplatkářství a 4 (34 %) trestné činy úvěrový podvod.

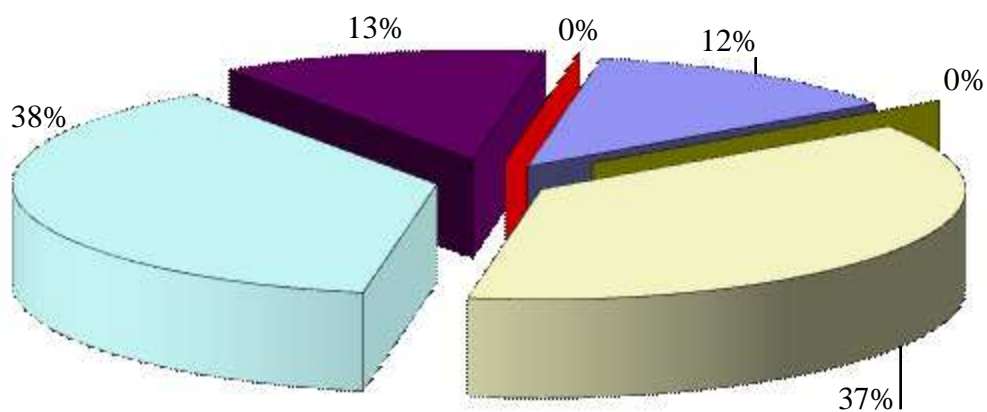

- zkreslení údajů o hospodaření
- padělání a pozměňování peněz a veřejných listin
- zpronevěra
- neoprávněné držení platební karty
- úplatkářství
- úvěrový podvod

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 14: Trestné činy hospodářské za rok 2008 (v %)

Z 8 (100 %) zjištěných hospodářských trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 0 (0 %) trestných činů zkreslování údajů o hospodaření, 1 (12 %) trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny, 3 (37 %) trestné činy zpronevěra, 3 (38 %) trestné činy neoprávněné držení platební karty, 1 (13 %) trestný čin úplatkářství a 0 (0 %) trestných činů úvěrový podvod.

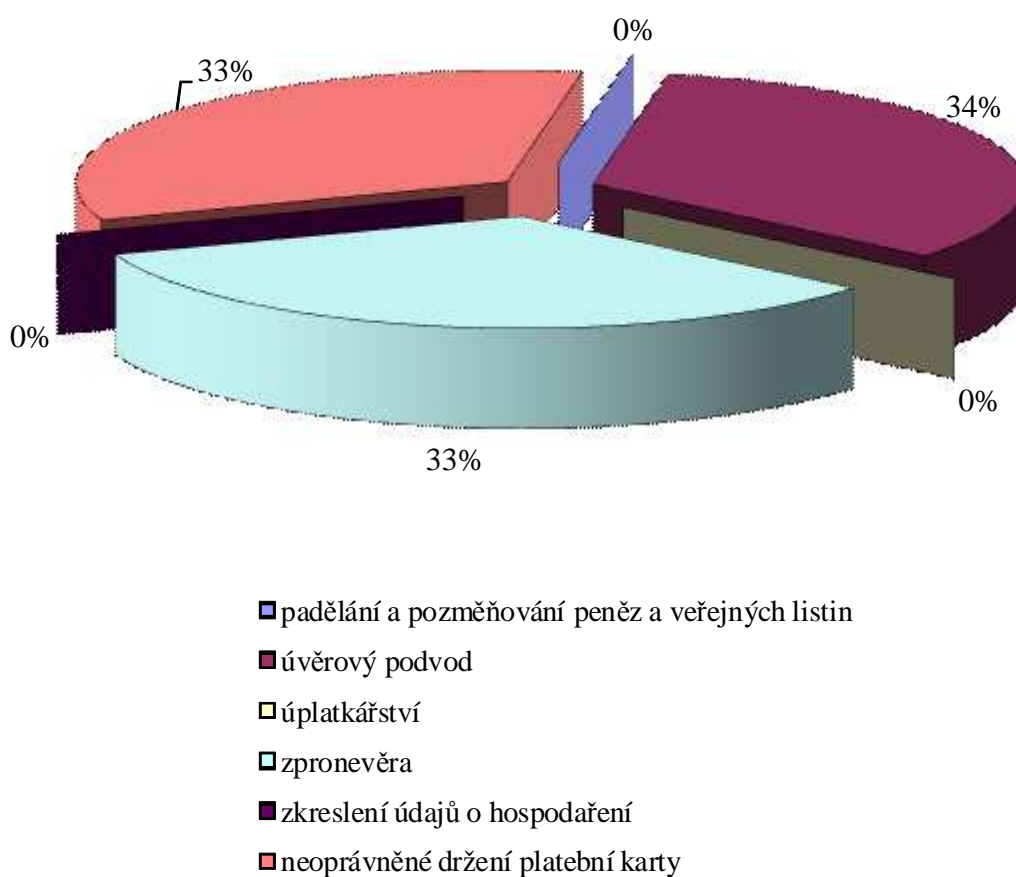

- padělání a pozměňování peněz a veřejných listin
- zkreslení údajů o hospodaření
- zpronevěra
- neoprávněné držení platební karty
- úplatkářství
- úvěrový podvod

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 15: Trestné činy hospodářské za rok 2009 (v %)

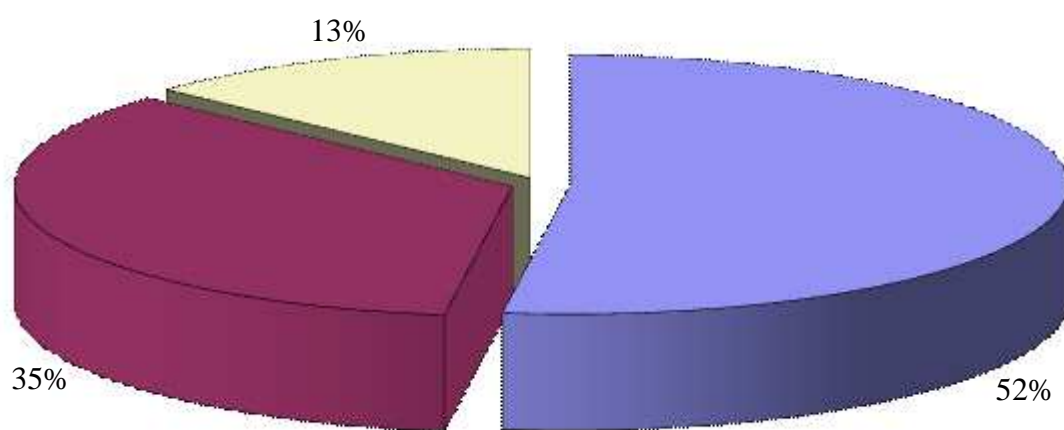
Ze 3 (100 %) zjištěných hospodářských trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 0 (0 %) trestných činů zkreslování údajů o hospodaření, 0 (0 %) trestných činů padělání a pozměňování veřejné listiny, 1 (33 %) trestný čin zpronevěra, 1 (33 %) trestný čin neoprávněné držení platební karty, 0 (0 %) trestných činů úplatkářství a 1 (34 %) trestný čin úvěrový podvod.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 15a: Celkový počet trestných činů hospodářských za porovnávaná období (v %)

Z 23 (100 %) všech zjištěných trestných činů hospodářských spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 12 (52 %) spáchano v roce 2007, 8 (35 %) spáchano v roce 2008 a 3 (13 %) spáchané v roce 2009.

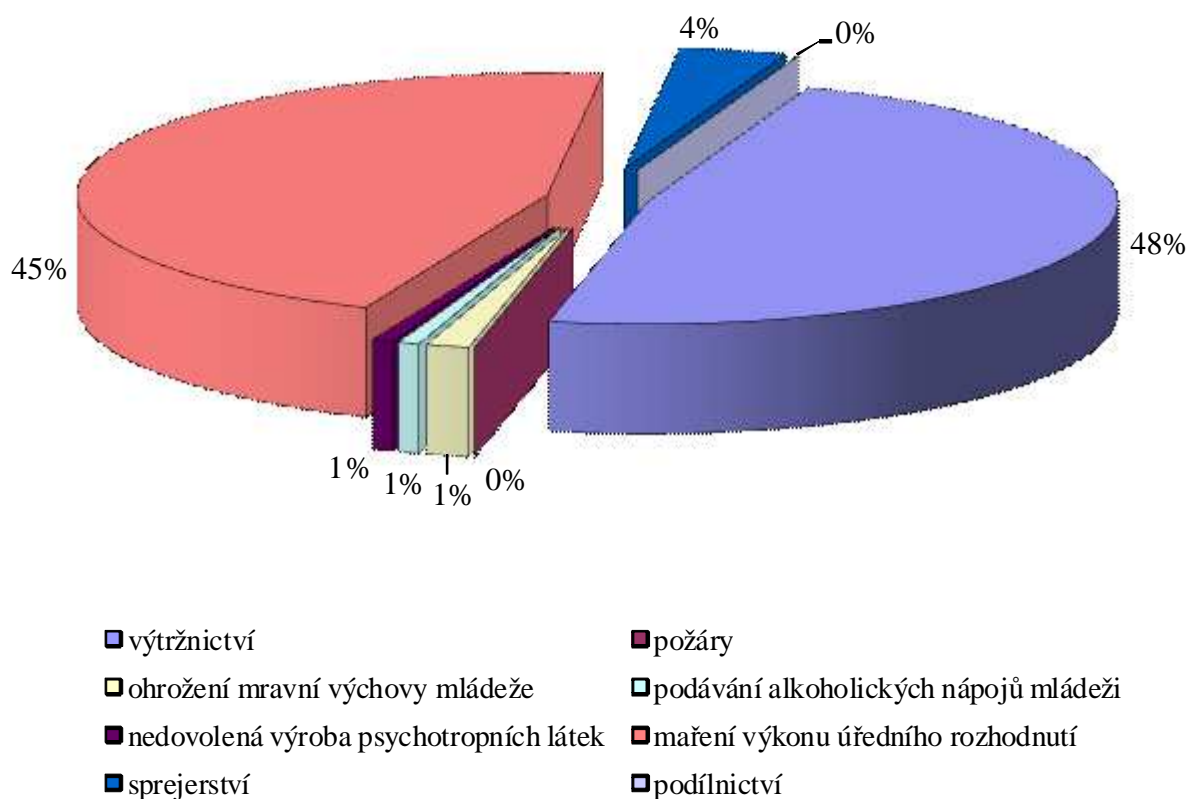

■ hospodářské TČ rok 2007 ■ hospodářské TČ rok 2008 ■ hospodářské TČ rok 2009

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 16: Trestné činy obecně nebezpečné za rok 2007 (v %)

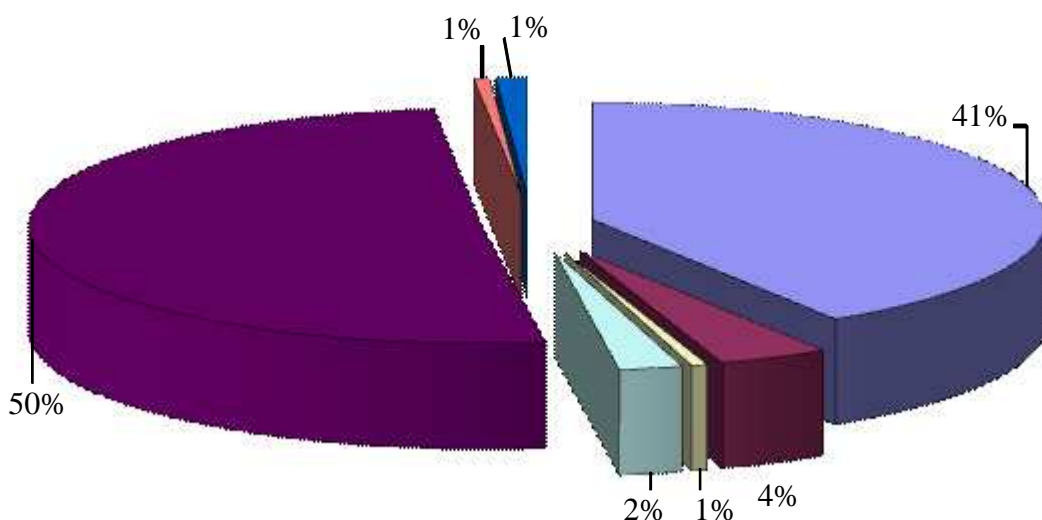
Ze 136 (100 %) zjištěných trestných činů obecně nebezpečných spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 65 (47 %) trestných činů výtržnictví, 5 (4 %) trestných činů sprejerství, 2 (1 %) trestné činy ohrožování mravní výchovy mládeže, 1 (1 %) trestný čin podávání alkoholických nápojů mládeži, 1 (1 %) trestný čin nedovolená výroba psychotropních látek, 62 (46 %) trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí, 0 (0 %) trestných činů požár a 0 (0 %) trestných činů podílnictví.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 17: Trestné činy obecně nebezpečné za rok 2008 (v %)

Ze 178 (100 %) zjištěných trestných činů obecně nebezpečných spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 73 (41 %) trestných činů výtržnictví, 7 (4 %) trestných činů sprejerství, 1 (1 %) trestný čin ohrožování mravní výchovy mládeže, 1 (1 %) trestný čin podávání alkoholických nápojů mládeži, 4 (2 %) trestné činy nedovolená výroba psychotropních látek, 90 (50 %) trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí a 2 (1 %) trestné činy podílnictví.

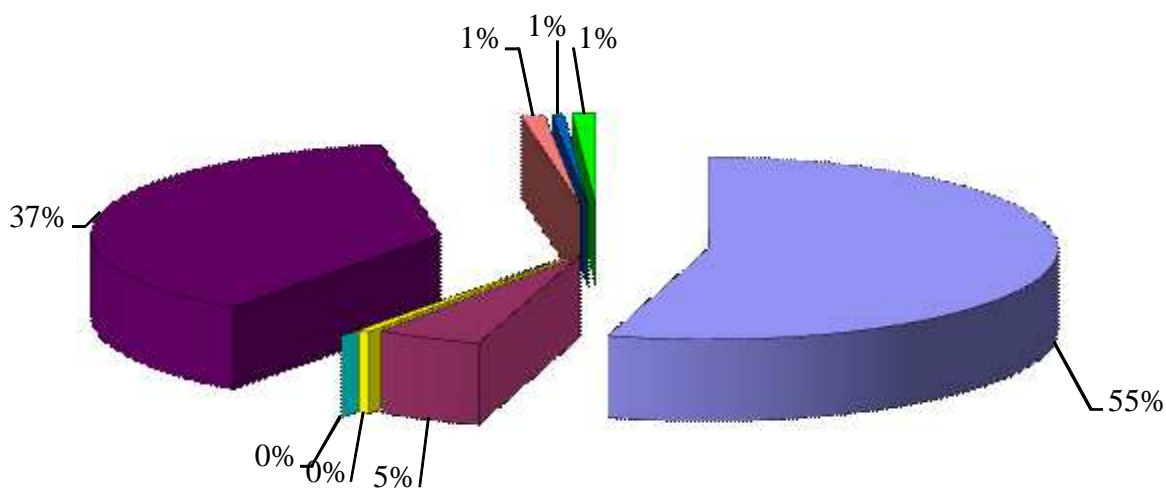

■ výtržnictví	■ sprejerství
■ podávání alkoholických nápojů mládeži	■ nedovolená výroba psychotropních látek
■ maření výkonu úředního rozhodnutí	■ ohrožení mravní výchovy mládeže
■ podílnictví	

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 18: Trestné činy obecně nebezpečné za rok 2009 (v %)

Ze 183 (100 %) zjištěných trestných činů obecně nebezpečných spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 100 (54 %) trestných činů výtržnictví, 9 (5 %) trestných činů sprejerství, 2 (1 %) trestné činy ohrožování mravní výchovy mládeže, 1 (1 %) trestný čin podávání alkoholických nápojů mládeži, 0 (0 %) trestných činů nedovolená výroba psychotropních látek, 68 (37 %) trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí, 2 (1 %) trestné činy požár a 1 (1 %) trestný čin podílnictví.

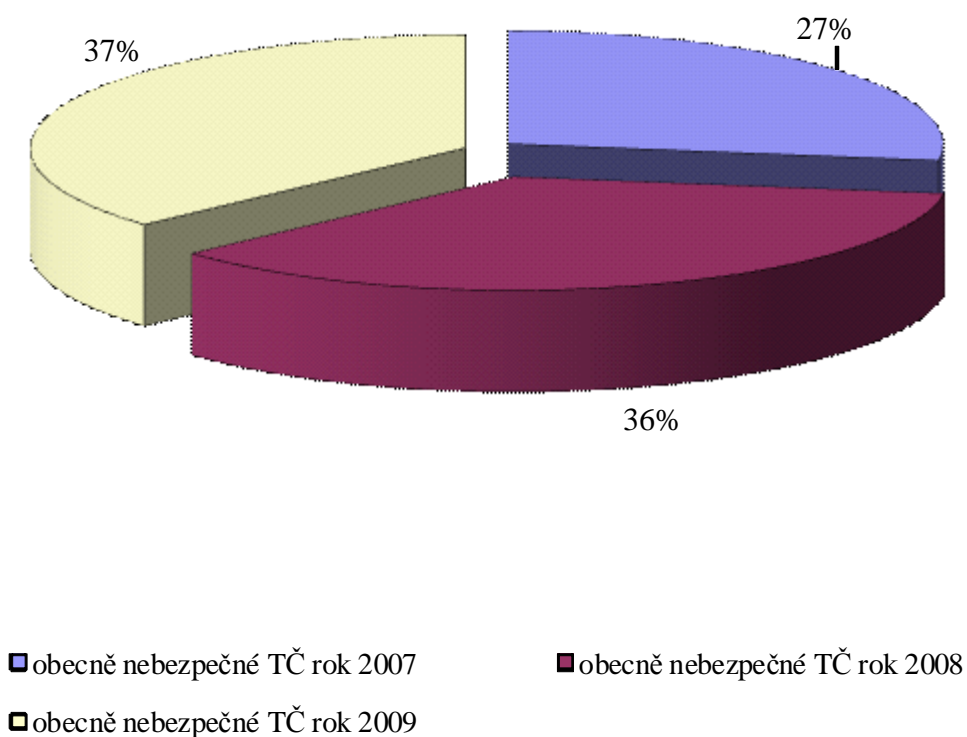

■ výtržnictví	■ sprejerství
■ podávání alkoholických nápojů mládeži	■ nedovolená výroba psychotropních látek
■ maření výkonu úředního rozhodnutí	■ ohrožení mravní výchovy mládeže
■ podílnictví	■ požáry

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 18a: Celkový počet trestných činů obecně nebezpečných za porovnávaná období (v %)

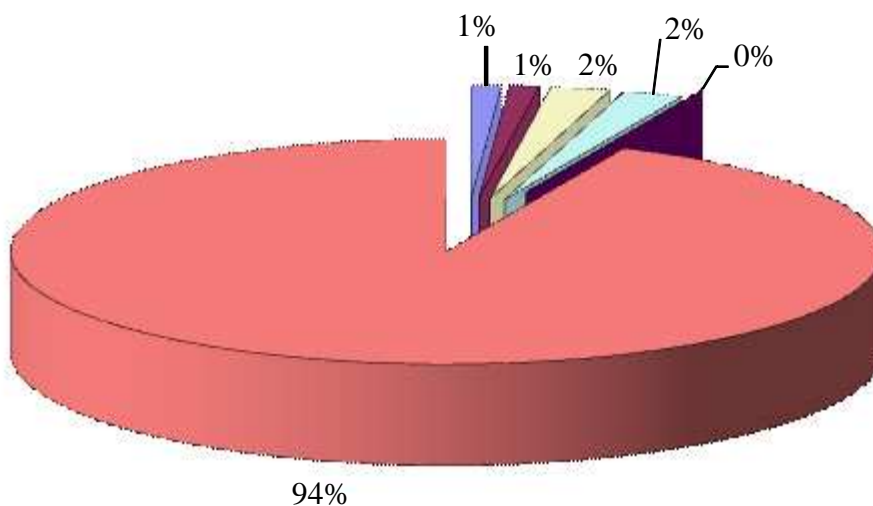
Ze 497 (100 %) všech zjištěných trestných činů obecně nebezpečných spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 136 (27 %) spáchano v roce 2007, 178 (36 %) spáchano v roce 2008 a 183 (37 %) spáchano v roce 2009.

Zdroj: Statistiky ESKK Policejního prezidia ČR

Graf 19: Trestné činy ostatní za rok 2007 (v %)

Z 90 (100 %) zjištěných trestných činů ostatních spáchaných pod vlivem alkoholu byl 1 (1 %) trestný čin zanedbání povinné výživy, 1 (1 %) trestný čin týrání zvířat, 2 (2 %) trestné činy šíření poplašné zprávy, 2 (2 %) trestné činy podpora a propagace hnutí podněčujících rasovou nesnášenlivost, 0 (0 %) trestných činů vojenských a 84 (94%) trestných činů zbývajících.

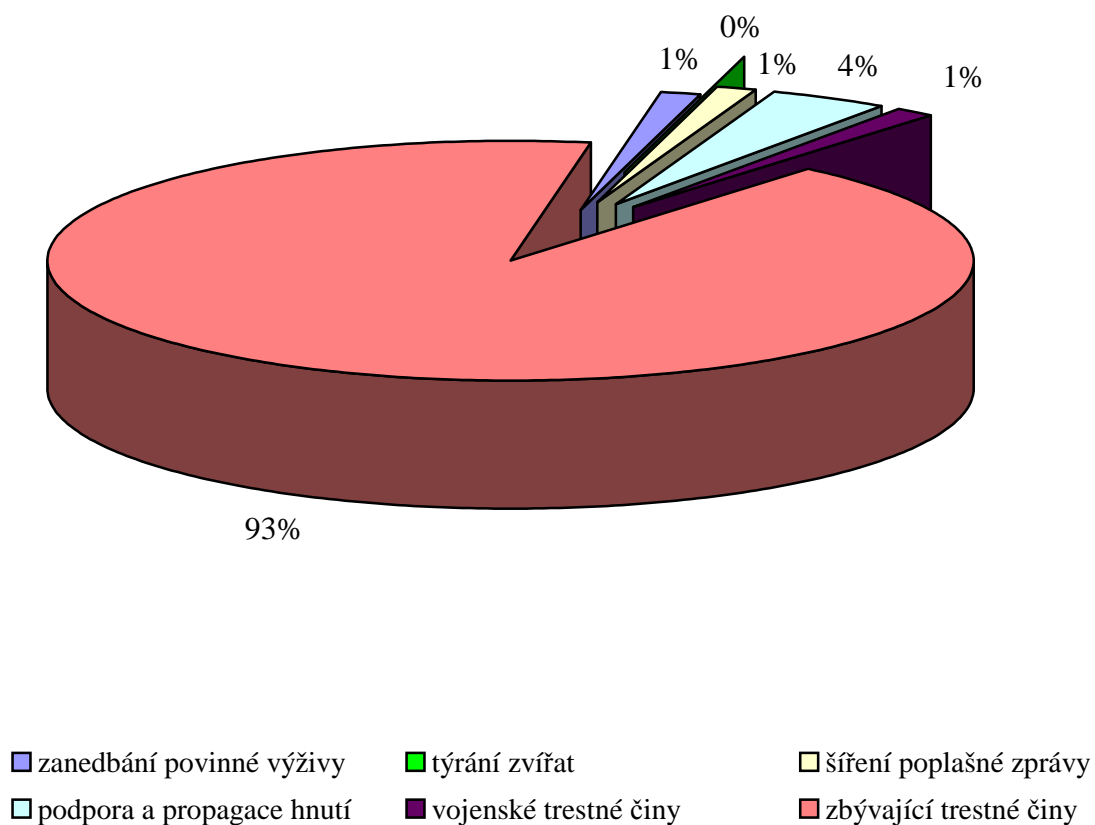

■ zanedbání povinné výživy	■ týrání zvířat	■ šíření poplašné zprávy
■ podpora a propagace hnutí	■ vojenské trestné činy	■ zbývající

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 20: Trestné činy ostatní za rok 2008 (v %)

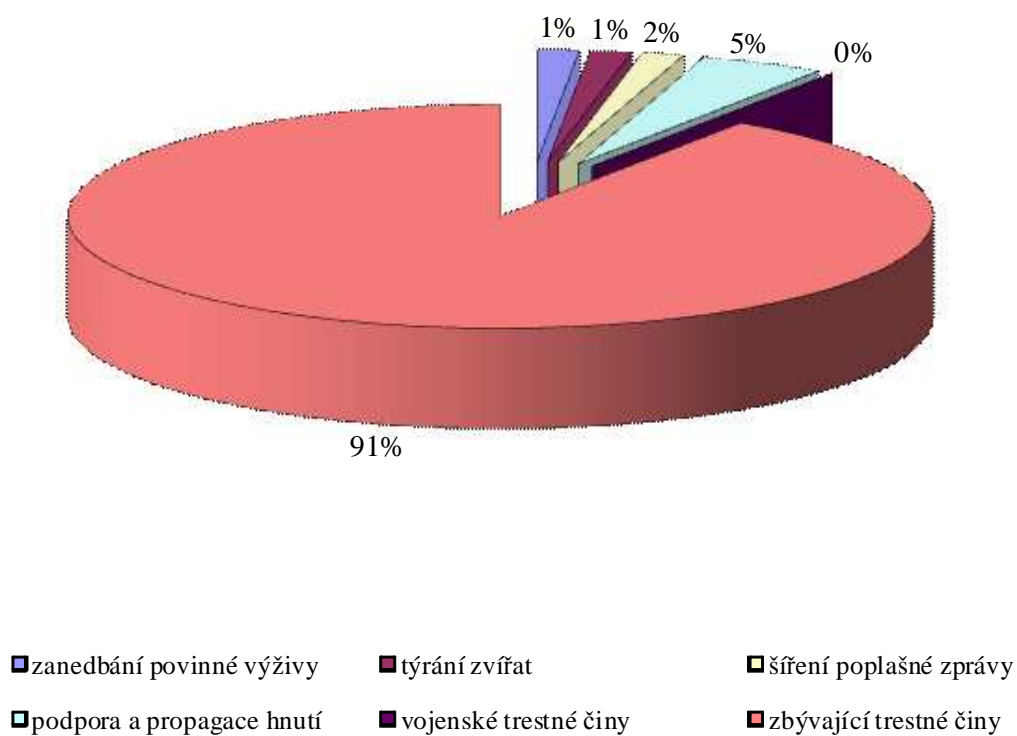
Ze 72 (100 %) zjištěných trestných činů ostatních spáchaných pod vlivem alkoholu byl 1 (1 %) trestný čin zanedbání povinné výživy, 0 (0 %) trestných činů týrání zvířat, 1 (1 %) trestný čin šíření poplašné zprávy, 3 (4 %) trestné činy podpora a propagace hnutí podněcujících rasovou nesnášenlivost, 1 (1 %) trestný čin vojenský a 66 (93 %) trestných činů zbývajících.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 21: Trestné činy ostatní za rok 2009 (v %)

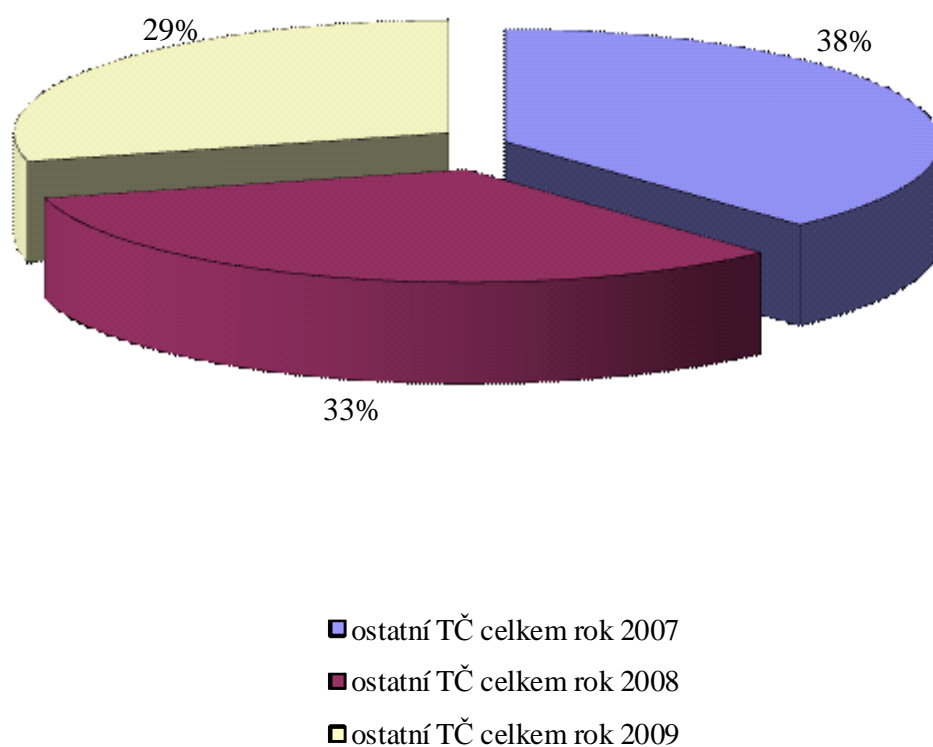
Z 64 (100 %) zjištěných trestných činů ostatních spáchaných pod vlivem alkoholu byl 1 (1 %) trestný čin zanedbání povinné výživy, 1 (1 %) trestný čin týrání zvířat, 1 (2 %) trestný čin šíření poplašné zprávy, 3 (5 %) trestné činy podpora a propagace hnutí podněcujících rasovou nesnášenlivost, 0 (0 %) trestných činů vojenských a 58 (91 %) trestných činů zbývajících.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 21a: Celkový počet trestných činů ostatních za porovnávaná období (v %)

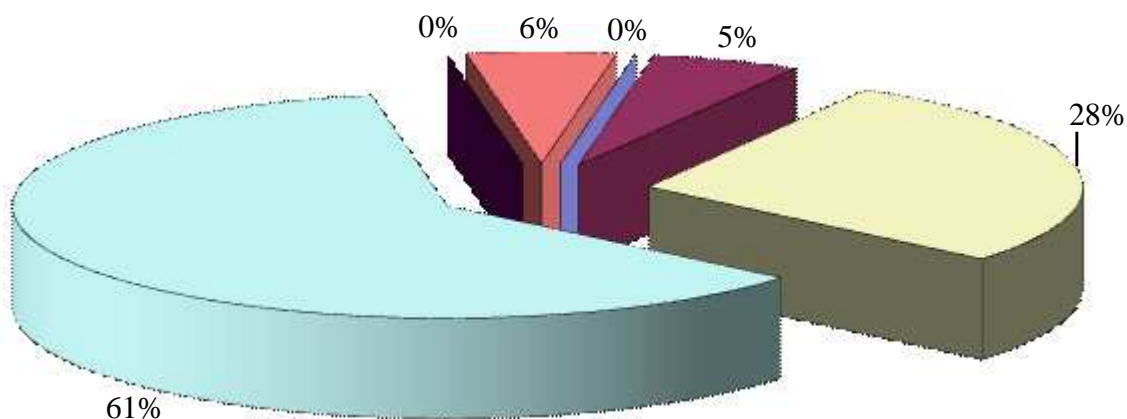
Z 226 (100 %) všech zjištěných trestných činů ostatních spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 90 (38 %) spáchano v roce 2007, 72(33 %) spáchano v roce 2008 a 64 (29 %) spáchano v roce 2009.

Zdroj: Statistika ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 22: Konopné drogy za rok 2009 (v %)

Z 18 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem konopné drogy bylo 0 (0 %) trestných činů násilných, 1 (5 %) trestný čin majetkový, 5 (28 %) trestných činů obecně nebezpečných, 11 (61 %) trestných činů v dopravě, 0 (0 %) trestných činů hospodářských a 1 (6 %) trestný čin ostatní.

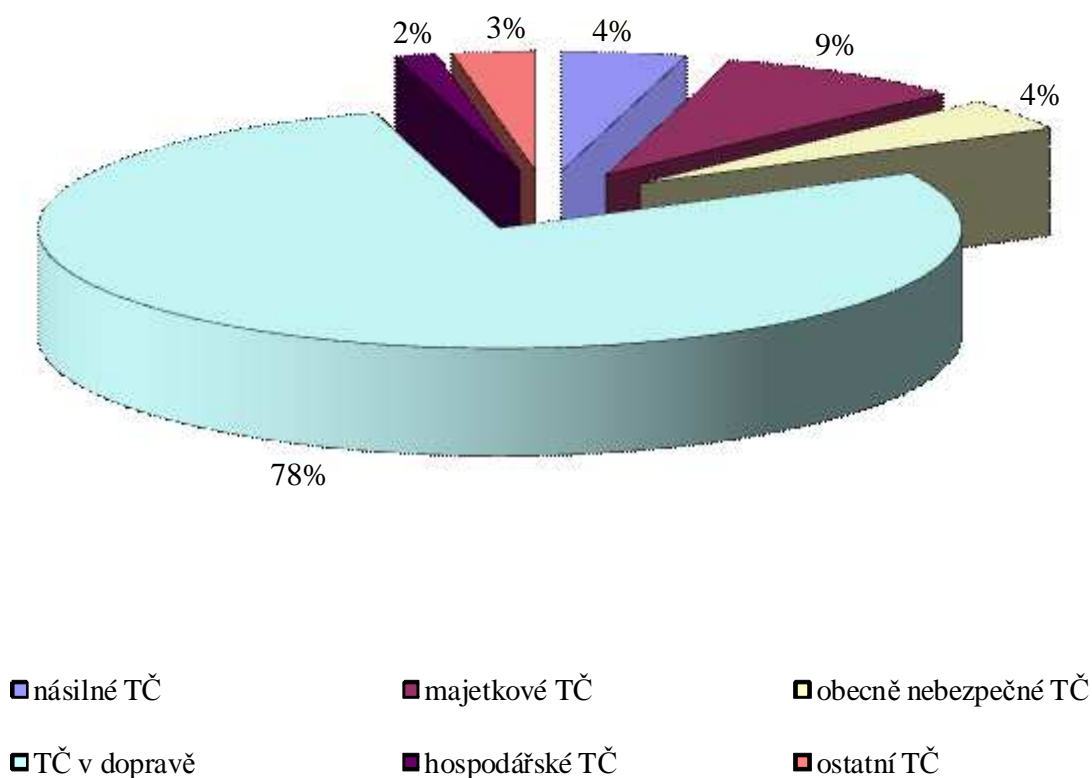

■ násilné TČ	■ majetkové TČ	■ obecně nebezpečné TČ
■ TČ v dopravě	■ hospodářské TČ	■ ostatní TČ

Zdroj: Statistika ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 23: Halucinogenní drogy za rok 2009 (v %)

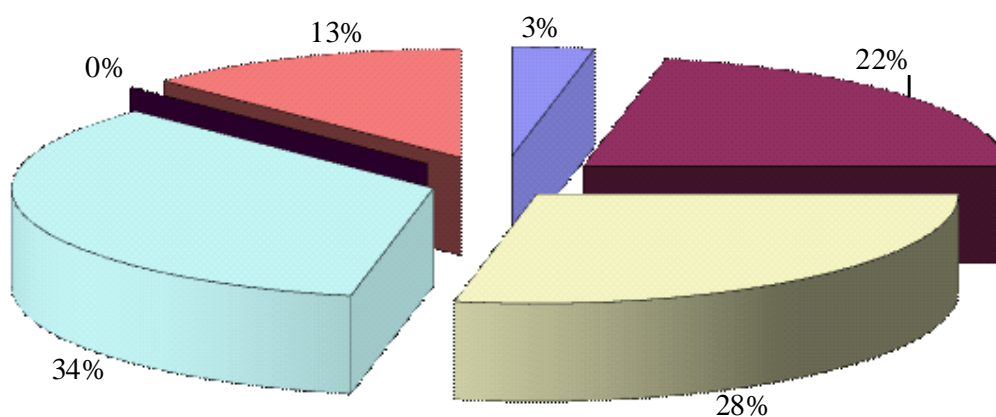
Z 69 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem halucinogenní drogy byly 3 (4 %) trestné činy násilné, 6 (9 %) trestných činů majetkových, 3 (4 %) trestné činy obecně nebezpečné, 54 (78 %) trestných činů v dopravě, 1 (1 %) trestný čin hospodářský a 2 (3 %) trestné činy ostatní.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 24: Stimulační drogy za rok 2009 (v %)

Z 32 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem stimulační drogy byl 1 (3 %) trestný čin násilný, 7 (22 %) trestných činů majetkových, 9 (28 %) trestných činů obecně nebezpečných, 11 (34 %) trestných činů v dopravě, 0 (0 %) trestný čin hospodářský a 4 (13 %) trestné činy ostatní.

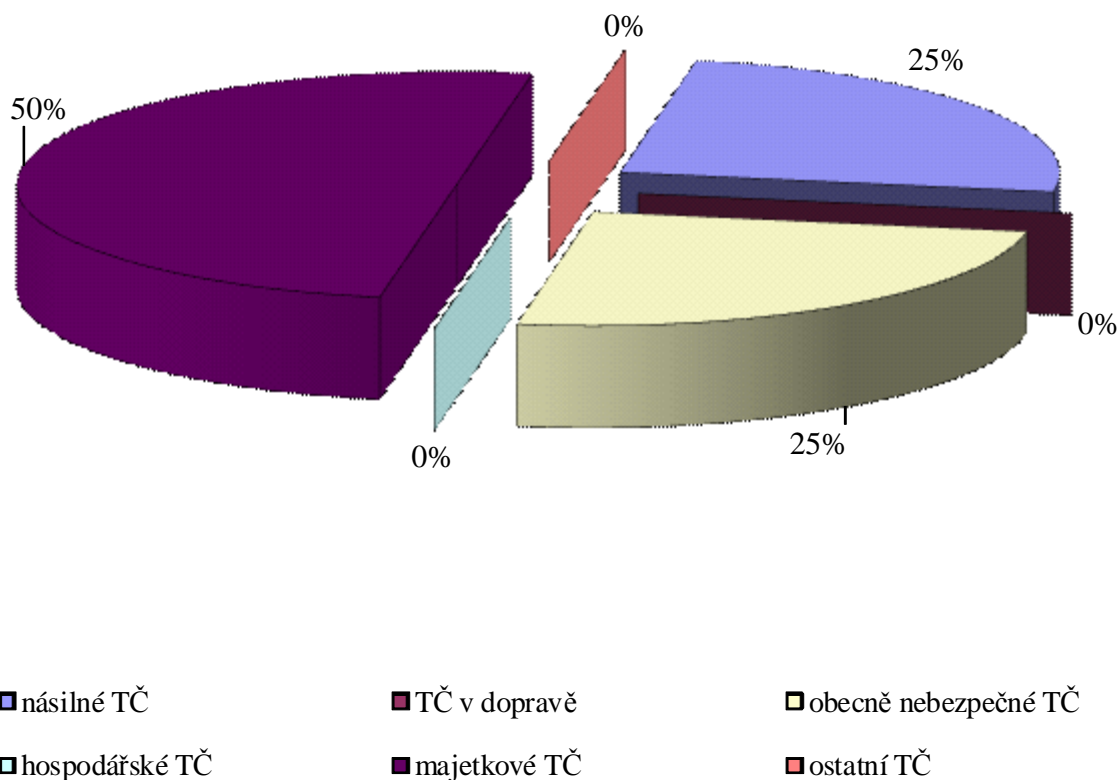

■ násilné TČ	■ majetkové TČ	■ obecně nebezpečné TČ
■ TČ v dopravě	■ hospodářské TČ	■ ostatní TČ

Zdroj: Statistika ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 25: Opiáty za rok 2009 (v %)

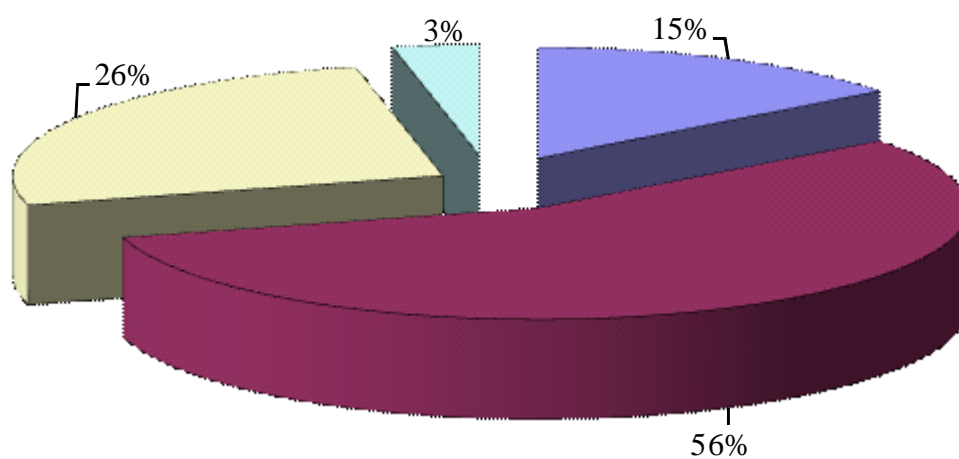
Ze 4 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem halucinogenní drogy byl 1 (25 %) trestný čin násilný, 2 (50 %) trestné činy majetkové, 1 (25 %) trestný čin obecně nebezpečný, 0 (0 %) trestných činů v dopravě, 0 (0 %) trestných činů hospodářský a 0 (0 %) trestných činů ostatních.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 25a: Trestné činy spáchané pod vlivem drog za rok 2009 (v %)

Ze 123 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem drog bylo 18 (15 %) pod vlivem konopné drogy, 69 (56 %) pod vlivem halucinogenní drogy, 32 (26 %) pod vlivem stimulační drogy a 4 (3 %) pod vlivem opiátů.

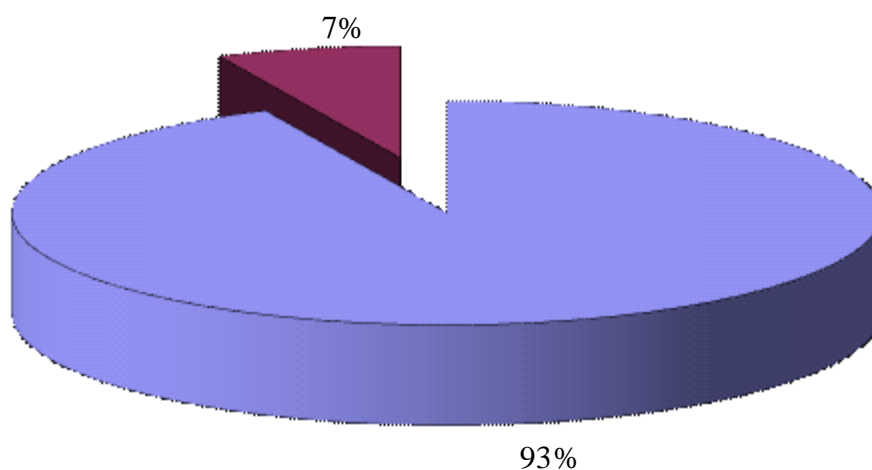

- TČ celkem - konopné drogy
- TČ celkem - halucinogenní drogy
- TČ celkem - stimulační drogy
- TČ celkem - opiáty

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 26: Trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu a drog za rok 2009 (v %)

Z 1798 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem návykové bylo 1675 (93 %) trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a 123 (7 %) trestných činů spáchaných pod vlivem drog.

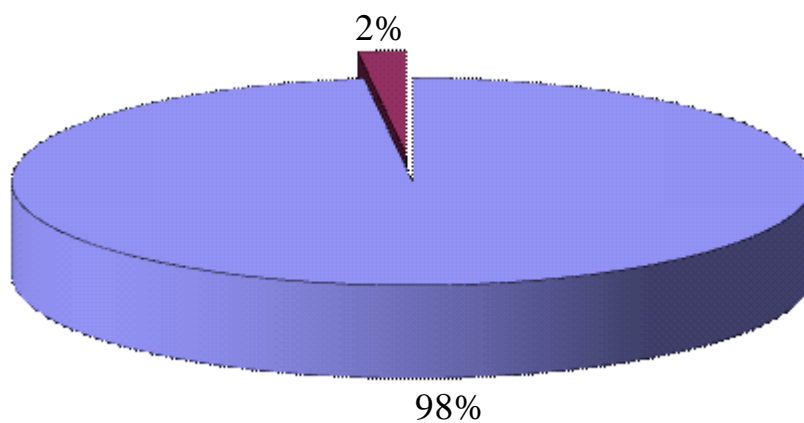

- TČ páchané pod vlivem alkoholu rok 2009
- TČ páchané pod vlivem ilegálních drog rok 2009

Zdroj: Statistiky ESK Policejního prezidia ČR

Graf 27: Trestné činy pod vlivem alkoholu dle věku za rok 2007 (v %)

Z 1572 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 1541 (98 %) trestných činů spáchano dospělými osobami a 31 (2 %) trestných činů spáchano dětmi a mladistvými.

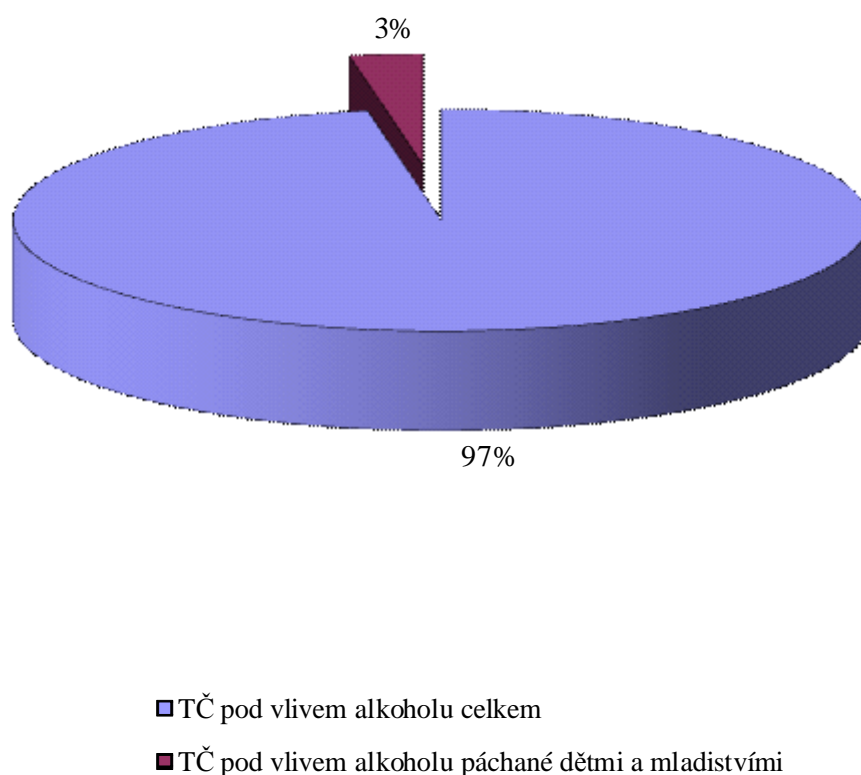

- TČ pod vlivem alkoholu celkem
- TČ pod vlivem alkoholu - děti a mladiství

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 28: Trestné činy pod vlivem alkoholu dle věku za rok 2008 (v %)

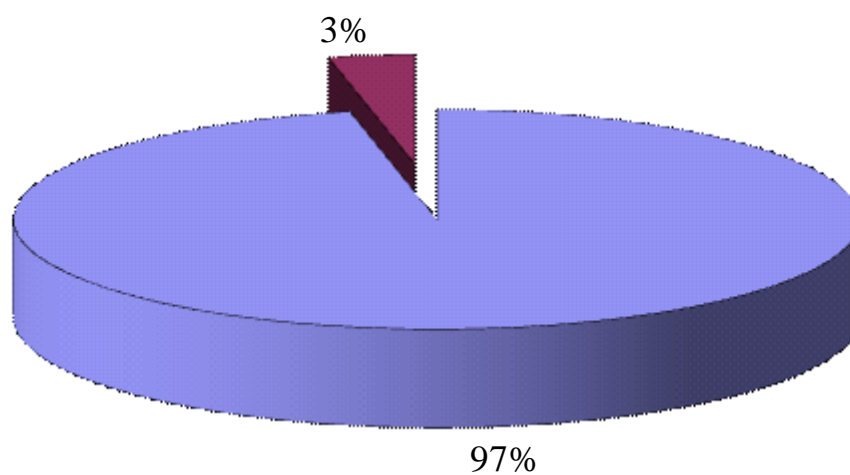
Z 1878 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 1825 (97 %) trestných činů spáchano dospělými osobami a 53 (3 %) trestných činů spáchano dětmi a mladistvými.

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Graf 29: Trestné činy pod vlivem alkoholu dle věku za rok 2009 (v %)

Z 1675 (100 %) zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo 1617 (97 %) trestných činů spáchano dospělými osobami a 57 (3 %) trestných činů spáchano dětmi a mladistvými.

- TČ pod vlivem alkoholu celkem
- TČ pod vlivem alkoholu - děti a mladiství

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

5. DISKUZE

Cílem výzkumu bakalářské práce bylo analyzovat trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu vzhledem k demografickým kategoriím, míře závažnosti trestné činnosti a dalších případných relevantních okolností ovlivňujících motivaci. Zjistit počty zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu dle jejich struktury a závažnosti. Dále porovnat počet zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a počet trestných činů, spáchaných pod vlivem ostatních drog. Nakonec porovnat počet zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a ostatních návykových látek vzhledem k věku pachatelů. Výzkum byl prováděn sekundární analýzou Evidenčně statistického systému kriminality spravovaného Policejním prezídiem České republiky v Praze. Analyzovány byly statistické výstupy zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu za rok 2007, 2008 a 2009 v Jihočeském kraji. Dále byly porovnány statistické výstupy trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a pod vlivem ostatních návykových látek v roce 2009. Statistické výstupy za rok 2009 byly dále analyzovány porovnáním počtu spáchaných trestných činů pod vlivem alkoholu a ostatních návykových látek dle věku pachatelů, kde byly rozděleny na trestné činy spáchané dospělými osobami a trestné činy spáchané mladistvými a dětmi.

Analýzy č. 1, 2 a 3 (graf 1, 2, 3) se týkaly celkového počtu zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu za roky 2007, 2008 a 2009, rozdělených dle základní struktury trestné činnosti. Jedná se o rozdělení na 6 kategorií, které obsahují trestné činy násilné, majetkové, obecně nebezpečné, trestné činy spáchané v dopravě, hospodářské trestné činy a ostatní trestné činy. Bylo zjištěno, že v roce 2007 tvořily 14 % trestných činů násilné trestné činy, 9 % trestných činů bylo majetkových, 9 % bylo trestných činů obecně nebezpečných, 61 % trestných činů bylo spácháno v dopravě, 1 % tvořily trestné činy hospodářské a 6 % tvořily ostatní trestné činy. V roce 2008 tvořily 15 % násilné trestné činy, 9 % trestné činy majetkové, 9 % bylo trestných činů obecně nebezpečných, 63 % trestných činů bylo spácháno v dopravě, 0 % tvořily trestné činy hospodářské a 4 % zahrnovaly ostatní trestné činy. V roce 2009 bylo zjištěno 16 % násilných trestných činů, 10 % trestných činů majetkových, 11 % trestných činů obecně

nebezpečných, 59 % trestných činů bylo spácháno v dopravě, 0 % trestných činů hospodářských a 4 % byly ostatní trestné činy. Z provedených analýz vyplývá, že trvalý nárůst byl zaznamenán u trestných činů násilných. Naopak u trestných činů spáchaných v dopravě byl v roce 2009 zaznamenán oproti předchozím rokům znatelný pokles.

Analýza č. 4 (graf 3a) porovnávala celkový počet zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu v roce 2007, 2008 a 2009. Zajímalo nás, zda celková kriminalita pod vlivem alkoholu v čase roste nebo klesá. Touto analýzou bylo zjištěno, že 31 % celkového počtu zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo spácháno v roce 2007, 36 % trestných činů bylo spácháno v roce 2008 a 33 % celkového počtu trestných činů pod vlivem alkoholu bylo spácháno v roce 2009. Z uvedených výsledků vyplývá, že kriminalita spáchaná pod vlivem alkoholu v čase kolísá, nenarůstá. Je však nutné vzít v úvahu, že kriminalita páchaná pod vlivem návykových látek je velmi latentní, jak je uváděno v odborné literatuře, a tedy ne všechny objasněné trestné činy, které byly jejich pachateli spáchány pod vlivem alkoholu, byly spolehlivě zjištěny (29).

Analýzy č. 5, 6 a 7 (graf 4, 5, 6) byly zaměřena zjištěné násilné trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu za rok 2007, 2008 a 2009. Tyto skutky byly rozděleny celkem do deseti oblastí, které zahrnovaly trestné činy vražda, loupež, násilí na veřejném činiteli, ublížení na zdraví, nebezpečné vyhrožování, trestné činy vydírání, omezování osobní svobody, porušování domovní svobody, týrání osoby žijící ve společné domácnosti a trestné činy znásilnění. V roce 2007 zaujímaly 0 % trestné činy vražda, 7 % trestné činy loupež, 10 % trestných činů spáchaných na veřejném činiteli, 30 % trestných činů ublížení na zdraví, 30 % trestných činů nebezpečné vyhrožování, 2 % trestných činů vydírání, 0 % trestných činů tvořily trestné činy omezování osobní svobody, 13 % bylo trestných činů porušování domovní svobody, 5 % trestných činů týrání osoby a 3 % trestných činů znásilnění. Ze zjištěných údajů vyplývá, že nejvyšší procento zjištěných násilných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu zaujímají v roce 2007 trestné činy ublížení na zdraví a trestné činy nebezpečné vyhrožování. V roce 2008 zaujímaly trestné činy vražda již 2 %, trestné činy loupež 7 %, 12 % bylo trestných činů spáchaných na veřejném činiteli, 32 % trestných činů ublížení na zdraví,

ale jen 26 % trestných činů nebezpečné vyhrožování, 3 % trestných činů vydírání, 1 % trestných činů tvořily trestné činy omezování osobní svobody, 9 % bylo trestných činů porušování domovní svobody, 2 % trestných činů týrání osoby a znatelný nárůst oproti roku 2007 byl zaznamenán u trestných činů znásilnění, které tvořily 6 %. V roce 2009 ze zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu došlo k poklesu trestných činů vražda, které zaujímaly 0 % jako v roce 2007, 7 % tvořily trestné činy loupež, byl zjištěn pokračující nárůst u trestných činů násilí na veřejném činiteli, které tvořily 17 %, a trestných činů ublížení na zdraví s 37 %, bylo zjištěno 22 % trestných činů nebezpečné vyhrožování, 2 % trestných činů vydírání, 4 % trestných činů porušování domovní svobody 3 % trestných činů týrání osoby a trestné činy znásilnění již tvořily 8 % z celkového počtu zjištěných trestných, což znamená opětovný nárůst oproti předchozím porovnávaným obdobím. Z výsledků provedených analýz je zřejmé, že nejvyšší procento násilných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu zaujímají trestné činy ublížení na zdraví, nebezpečné vyhrožování, násilí na veřejném činiteli, loupež a trestné činy znásilnění. Tento výsledek souhlasí s teorií uváděnou v odborných článcích (22). Z hlediska trestního zákona se tedy jedná o trestné činy přímo ohrožující život a zdraví člověka, tedy o kategorii trestných činů patřící mezi nejzávažnější (26).

Analýzou č. 8 (graf 6a) jsem porovnal celkové počty násilných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu, které byly zjištěny v roce 2007, 2008 a 2009. Násilné trestné činy spáchané v roce 2007 tvořily 30 %, v roce 2008 to bylo 37 % a trestné činy spáchané v roce 2009 zaujímaly 33 %. Provedená analýza ukázala znatelný nárůst v této oblasti trestné činnosti mezi roky 2007 a 2008. V roce 2009 pak došlo k poklesu, který ale již nedosáhl hodnot zjištěných v roce 2007.

V analýzách č. 9, 10 a 11 (graf 7, 8, 9) jsem se zabýval porovnáním zjištěných majetkových trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu za rok 2007, 2008 a 2009. Majetkové trestné činy byly rozděleny na 5 základních kategorií, které tvořily krádeže vloupáním, krádeže ostatní, podvod a zatajení věci, neoprávněné užívání cizí věci a trestné činy poškozování cizí věci. V roce 2007 zaujímaly 21 % těchto trestných činů krádeže vloupáním, 54 % krádeže ostatní, 1 % trestné činy podvod, zatajení věci, 1 % trestné činy neoprávněné užívání cizí věci a 23 % trestné činy poškozování cizí věci.

V majetkové trestné činnosti tedy více než polovinu zjištěných trestných činů zaujímají trestné činy krádeží, ať už krádeží vloupáním, tak i bez vloupání. Tento druh trestné činnosti úzce souvisí s nedostatkem finančních prostředků pachatelů k zakoupení alkoholických nápojů a pachatelé se krádežemi snaží opatřit si prostředky k jejich zakoupení (36). V roce 2008 došlo k poklesu krádeží vloupáním, které tvořily 18 % trestných činů a došlo k mírnému poklesu krádeží ostatních, které zaujímaly 53 % trestných činů. Zanedbatelnou část oproti krádežím tvořily s 0 % trestné činy podvod, zatajení věci a 0 % vykazovaly i trestné činy neoprávněné užívání cizí věci. Znatelný nárůst byl zjištěn oproti předchozímu roku u trestných činů poškozování cizí věci, které dosáhly 29 %.

V analýze č. 12 (graf 9a) byly porovnány zjištěné trestné činy pod vlivem alkoholu spáchané v roce 2007, 2008 a 2009. Touto bylo zjištěno, že 28 % trestných činů bylo spácháno v roce 2007, 36 % v roce 2008 a trestné činy v roce 2009 zaujímají rovněž 36 %.

Analýzy 13, 14 a 15 (grafy 10, 11, 12) byly zaměřeny na zjištěné trestné činy pod vlivem alkoholu spáchané v dopravě. V roce 2007 bylo 38 % těchto činů spácháno při dopravních nehodách, 0 % tvořily trestné činy ublížení na zdraví z nedbalosti a 62 % zaujímaly trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky. V roce 2008 bylo v dopravě 32 % trestných činů spácháno při dopravních nehodách, 0 % zaujímaly trestné činy ublížení na zdraví pod vlivem návykové látky a 68 % tvořily trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky. V roce 2009 bylo při dopravních nehodách spácháno 30 % trestných činů pod vlivem alkoholu, 0 % trestných činů tvořily trestné činy ublížení na zdraví z nedbalosti a trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky již zaujímaly 70 %. Těmito analýzami bylo zjištěno, že počet trestných činů pod vlivem alkoholu při dopravních nehodách v poměru k trestným činům ohrožení pod vlivem návykové látky v čase klesá. Z uvedeného vyplývá, že narůstá počet řidičů, u kterých je požití alkoholu zjištěno již preventivními akcemi policie, nikoli až když dojde k dopravní nehodě (24).

Analýza č. 16 (graf 12a) porovnává celkové počty zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu, kterou bylo zjištěno, že trestné činy v dopravě za rok

2007 zaujímaly 31 %, v roce 2008 byl nárůst na 37 % a v roce 2009 došlo k poklesu na 32 %.

V analýzách 17, 18 a 19 jsem zkoumal zjištěné hospodářské trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu v roce 2007, 2008 a 2009. Tyto byly rozděleny do jednotlivých kategorií, které představovaly trestné činy zkreslování údajů o hospodaření, dále trestné činy padělání a pozměňování veřejné listiny, trestné činy zpronevěra, trestné činy neoprávněné držení platební karty, trestné činy úplatkářství a trestné činy úvěrový podvod. V roce 2007 tvořily 8 % trestné činy zkreslování údajů o hospodaření, 8 % trestné činy padělání a pozměňování veřejné listiny, 8 % trestné činy zpronevěra, 18 % trestné činy neoprávněné držení platební karty, 25 % trestné činy úplatkářství a 34 % trestné činy úvěrový podvod. V roce 2008 bylo zjištěno 0 % trestných činů zkreslování údajů o hospodaření, 12 % trestných činů padělání a pozměňování veřejné listiny, znatelný nárůst s 37 % zaujímaly trestné činy zpronevěra, 38 % tvořily trestné činy neoprávněné držení platební karty, 13 % trestné činy úplatkářství a 0 % trestné činy úvěrový podvod. V roce 2009 pak 0 % tvořily trestné činy zkreslování údajů o hospodaření, 0 % trestné činy padělání a pozměňování veřejné listiny, 33 % trestné činy zpronevěra, 33 % zaujímaly trestné činy neoprávněné držení platební karty, 0 % úplatkářství a 34 % trestné činy úvěrový podvod.

Analýza č. 20 (graf15a) byla zaměřena na porovnání zjištěných hospodářských trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu za rok 2007, 2008 a 2009. Bylo zjištěno, že trestné činy v roce 2007 tvořily 52 %, v roce 2008 35 % a v roce 2009 již jen 13 %. Je tedy zřejmé, že došlo v čase ke znatelnému poklesu zjištěných hospodářských trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu, ale vzhledem k tomu, že kriminalita páchaná pod vlivem návykových látek je velmi latentní, nemusí být tyto ukazatele, stejně jako u ostatních kategorií trestné činnosti, v souladu se skutečným počtem trestných činů, které byly pod vlivem alkoholu spáchány (24).

V analýzách č. 21, 22 a 23 (grafy 16, 17, 18) jsem chtěl zjistit, jaký je poměr jednotlivých kategorií zjištěných trestných činů obecně nebezpečných spáchaných pod vlivem alkoholu. Zkoumány byly trestné činy spáchané v roce 2007, 2008 a 2009. Byly rozděleny do kategorií, které obsahovaly trestné činy výtržnictví, sprejerství,

ohrožování mravní výchovy mládeže, podávání alkoholických nápojů mládeži, trestné činy nedovolená výroba psychotropních látek, maření výkonu úředního rozhodnutí, požáry a trestné činy podílnictví. V roce 2007 bylo z celkového počtu obecně nebezpečných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu zjištěno 48 % trestných činů výtržnictví, 4 % trestných činů sprejerství, 1 % tvořily trestné činy ohrožování mravní výchovy mládeže, 1 % trestné činy podávání alkoholických nápojů mládeži, 1 % trestné činy nedovolená výroba psychotropních látek, 45 % bylo trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí, 0 % požárů a 0 % trestných činů podílnictví. V roce 2008 tvořily 41 % trestné činy výtržnictví, 4 % trestné činy sprejerství, 1 % trestné činy ohrožování mravní výchovy mládeže, 1 % trestné činy podávání alkoholických nápojů mládeži, 2 % zahrnovaly trestné činy nedovolená výroba psychotropních látek, rovných 50 % tvořily trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí, 0 % požáry a 1 % bylo trestných činů podílnictví. V roce 2009 bylo zjištěno 55 % trestných činů výtržnictví, 5 % trestných činů sprejerství, 1 % tvořily trestné činy ohrožování mravní výchovy mládeže, 0 % trestné činy podávání alkoholických nápojů mládeži, 0 % trestné činy nedovolená výroba psychotropních látek, 37 % zaujímaly trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí, 1 % požáry a 1 % trestné činy podílnictví. Z provedených analýz vyplývá, že nejvíce zjištěných obecně nebezpečných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu bylo zaznamenáno u trestných činů výtržnictví a trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí. Ačkoli druhá skupina z uvedených skutků ve většině případů přímo souvisí se zákazem řízení motorových vozidel a měla by spadat do kategorie trestných činů spáchaných v dopravě, z hlediska statistického vykazování Policií ČR je však zařazena mezi činy obecně nebezpečné (25).

Analýzou č. 24 (graf 18a) byly porovnány celkové počty zjištěných obecně nebezpečných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu v letech 2007, 2008 a 2009. Bylo zjištěno, že 27 % tvořily skutky spáchané v roce 2007, 36 % skutky spáchané v roce 2008 a 37 % trestné činy spáchané v roce 2009. V čase tedy dochází k mírnému nárůstu takto spáchaných trestných činů obecně nebezpečných.

V analýzách č. 25, 26 a 27 (grafy 19, 20, 21) byly zkoumány trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu, které nejsou ze statistického hlediska zařazeny do

specifických skupin. Tyto skutky jsou označovány jako trestné činy ostatní. Tato skupina obsahuje trestné činy zanedbání povinné výživy, týrání zvířat, šíření poplašné zprávy, podpora a propagace hnutí podněcujících rasovou nesnášenlivost, trestné činy vojenské a trestné činy zbývající. Mezi trestné činy zbývající jsou dle statistik ESKK Policejního prezidia ČR zařazovány všechny trestné činy, které nejsou uvedeny v předchozích kategoriích. V roce 2007 tvořily 1 % trestné činy zanedbání povinné výživy, 1 % trestné činy týrání zvířat, 2 % trestné činy šíření poplašné zprávy, 2 % trestné činy podpora propagace hnutí podporující rasovou nesnášenlivost 0 % bylo zjištěno trestných činů vojenských a 94 % zaujímaly trestné činy zbývající. V roce 2008 byla 2 % trestných činů zanedbání povinné výživy, 0 % trestných činů týrání zvířat, 1 % trestných činů šíření poplašné zprávy, 4 % tvořily trestné činy propagace a podpora hnutí podněcujících rasovou nesnášenlivost, 1 % trestné činy vojenské a 92 % bylo zjištěno trestných činů zbývajících. V roce 2009 zaujímaly 1 % trestné činy zanedbání povinné výživy, 2 % trestné činy týrání zvířat, 2 % trestné činy šíření poplašné zprávy, 5 % zaznamenaly trestné činy propagace a podpora hnutí podněcujících rasovou nesnášenlivost, 0 % bylo trestných činů vojenských a 91 % zahrnovaly trestné činy zbývající. Provedenými analýzami bylo zjištěno, že u většiny trestných činů ostatních zůstává procentuální podíl na obdobných hodnotách, u trestných činů došlo k mírnému poklesu, ale nárůst byl zaznamenán u trestných činů rasově motivovaných. Tento nárůst rasově motivovaných trestných činů koresponduje s bouřlivým vývojem extremismu v České republice, ale i s důležitými rozhodnutími v judikatuře z posledních let, které zásadně ovlivnily výklady některých skutkových podstat trestního zákona nebo trestního řádu (15)

Analýzou č. 24 (graf 21a) byly porovnány ostatní trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu zjištěné v roce 2007, 2008 a 2009. 38 % těchto skutků bylo zjištěno v roce 2007, 33 % bylo zjištěno a v roce 2009 tvořily trestné činy ostatní jen 29 %. V průběhu času tak došlo k celkovému poklesu takto spáchaných skutků.

V následujících analýzách jsem chtěl zjistit, jaký podíl trestné činnosti zaujímají trestné činy, spáchané pod vlivem ostatních drog, mimo alkoholu. Analýzy byly provedeny u skutků spáchaných v roce 2009. Zkoumány byly návykové látky, které

byly pro zjednodušení rozděleny do čtyř základních skupin. Jednalo se o konopné drogy, halucinogenní drogy, stimulační drogy a opiáty. U těchto čtyř skupin bylo dále provedeno rozdělení na jednotlivé okruhy trestné činnosti, které zahrnovaly násilné trestné činy, majetkové trestné činy, trestné činy obecně nebezpečné, trestné činy v dopravě, trestné činy hospodářské a trestné činy ostatní.

Analýza č. 25 (graf 22) byla zaměřena na zjištěné trestné činy spáchané pod vlivem konopných drog. V roce 2009 bylo 0 % zjištěných trestných činů násilných, 6 % tvořily trestné činy majetkové, 28 % trestné činy obecně nebezpečné, 61 % zaujímaly trestné činy v dopravě, 0 % trestné činy hospodářské a 5 % trestné činy ostatní. Z této analýzy vyplynulo, že nejvyšší podíl zaujímaly trestné činy v dopravě, kdy se jednalo zejména o řízení motorových vozidel pod vlivem konopných drog (25).

V analýze č. 26 (graf 23) byly zkoumány zjištěné trestné činy spáchané pod vlivem halucinogenních drog v roce 2009. 4 % tvořily trestné činy násilné, 9 % trestné činy majetkové, 4 % trestné činy obecně nebezpečné, 78 % trestných činů bylo spácháno v dopravě, 2 % zaujímaly trestné činy hospodářské a 3 % trestné činy ostatní. U trestných činů spáchaných pod vlivem halucinogenní drogy zaujímaly opět nejvyšší procento trestné činy spáchané v dopravě, násilné trestné činy se podílely jen malým procentem.

Analýzou č. 27 (graf 24) jsem zkoumal poměr trestných činů spáchaných pod vlivem stimulačních drog. V roce 2009 byla zjištěna 3 % trestných činů násilných, 22 % trestných činů majetkových, 28 % trestných činů obecně nebezpečných, 34 % trestných činů v dopravě, 0 % trestných činů hospodářských a 13 % trestných činů ostatních. V této analýze byl zaznamenán znatelný pokles trestných činů v dopravě a naopak citelný nárůst trestných činů majetkových a trestných činů obecně nebezpečných.

Analýza č. 28 (graf 25) byla zaměřena na zjištěné trestné činy spáchané pod vlivem opiátů v roce 2009. Bylo zjištěno 25 % trestných činů násilných, 50 % trestných činů majetkových, 25 % trestných činů obecně nebezpečných, 0 % představovaly trestné činy v dopravě, 0 % trestné činy hospodářské a rovněž 0 % trestné činy ostatní. Výsledky těchto provedených analýz trestných činů spáchaných pod vlivem drog v podstatě potvrzují odborná tvrzení, že většina trestných činů spojených s drogami je

nenásilných, většinou se jedná o drobné prohřešky. Je však vysoký poměr trestných činů, zaměřených na získání drogy, tedy trestných činů majetkových, nebo páchaných v souvislosti s distribucí drog, obecně nebezpečných trestných činů (32).

V analýze č. 29 (graf 25a) jsem porovnal poměry všech zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem drog, kromě alkoholu, spáchaných v roce 2009. 15 % trestných činů bylo spácháno pod vlivem konopných drog, 56 % tvořily trestné činy spáchané pod vlivem halucinogenních drog, 26 % trestné činy spáchané pod vlivem stimulačních drog a 3 % trestných činů bylo spácháno pod vlivem opiátů. Tato analýza ukázala, že nejvíce trestných činů bylo spácháno pod vlivem halucinogenních drog, které tvořily více než polovinu všech zjištěných kriminálních deliktů.

Analýzou č. 30 (graf 26) jsem chtěl zjistit, jaký poměr zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem návykových látek zaujímají trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu a trestné činy spáchané pod vlivem ostatních drog. Bylo zjištěno, že v roce 2009 bylo 93 % zjištěných trestných činů, spáchaných pod vlivem návykových látek, spácháno pod vlivem alkoholu a jen 7 % pod vlivem ostatních drog. Velmi nízké procento zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem drog mimo alkoholu může souviset s tím, že u těchto návykových látek je velmi vysoká latence, která je zapříčiněna také tím, že prokázání přítomnosti drog v biologickém materiálu je v terénních podmínkách velmi obtížné. Policie ČR není zatím na takovéto orientační zkoušky na přítomnost drogy v těle pachatele dostatečně vybavena ať technicky, tak i legislativně (24). Alkoholické nápoje, jako legální droga, jsou však volně dostupné, a současné dechové analyzátoři, které Policie ČR využívá, dokáží přítomnost alkoholu v dechu spolehlivě zjistit a většina z nich i přepočítat na množství alkoholu, obsaženého v krvi.

Poslední skupinou provedených analýz jsem zjišťoval poměr zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a ostatních drog, se zaměřením kolik jich bylo spácháno dospělými osobami, a kolik skutků bylo spácháno osobami mladistvými a dětmi.

Analýza č. 31, 32 a 33 (grafy 27, 28, 29) byly zaměřeny na zjištěné trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu v roce 2007, 2008 a 2009. V roce 2007 bylo 98 % těchto

trestných činů bylo spácháno dospělými osobami a 2 % trestných činů byla spáchána mladistvými a dětmi. V roce 2008 bylo dospělými osobami spácháno 97 % trestných činů a 3 % trestných činů bylo spácháno mladistvými a dětmi. V roce 2009 bylo dospělými osobami spácháno rovněž 97 % zjištěných trestných činů a 3 % trestných činů byla spáchána mladistvými a dětmi. Tento výsledek mne velice překvapil. Přestože se jedná o nízkou procentuální hodnotu zjištěných trestných činů spáchaných mladistvými a dětmi, není to hodnota zanedbatelná. Vzhledem k tomu, že se jedná o zjištěné spáchané trestné činy, je důvodný předpoklad, že trestných činů spáchaných mladistvými a dětmi bude mnohem více, protože se jedná o latentní trestnou činnost. Ne u všech objasněných skutků je u jejich pachatelů zjišťováno, zda v době spáchání trestného činu byli pod vlivem alkoholu. Toto lze provádět pouze u pachatelů, kteří byli zadrženi na místě činu nebo bezprostředně po je jeho spáchání. U trestných činů, které jsou objasněny dodatečně, se již ovlivnění návykovou látkou v době spáchání trestného činu neprokazuje. Dále je nutné vzít v úvahu, že necelá polovina všech trestných činů spáchaných v Jihočeském kraji, zůstane neobjasněna. Není tedy možné zjistit, zda tyto neobjasněné skutky byly spáchány osobami dospělými, mladistvými nebo dětmi. Samozřejmě tedy není ani možné zkoumat, zda pachatelé těchto neobjasněných trestných činů byli v době jejich spáchání pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek (25).

6. ZÁVĚR

Nadměrné požívání alkoholických nápojů a s tím související trestná činnost se v dnešní společnosti dotká stále občanů žijících v České republice. Jedná se o velmi diskutované téma zejména v souvislosti s dopravou, kde požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek řidiči před nebo během jízdy je Policií České republiky stále zjišťováno ve vysoké míře. Dopravní nehody zaviněné řidiči pod vlivem návykových látek mívají velmi často tragické následky. Ani ostatní oblasti kriminality páchané pod vlivem alkoholu nejsou zanedbatelné, zejména násilné, majetkové a obecně nebezpečné trestné činy zasahují nepříjemně do práv a svobod občanů a dochází při nich k újmám nejen na majetku, ale i na zdraví a bohužel i na životech. Lidé, kteří nemají problémy s nadměrným požíváním alkoholu nebo se s trestnou činností pod vlivem alkoholu nesečkali, nemají většinou potřebu se o tuto problematiku zajímat. Pokud se však s touto problematikou setkají, jsou překvapeni, o jak závažné a nebezpečné jednání jde. Měli bychom si však uvědomit, že s trestnou činností páchanou pod vlivem alkoholu se může setkat každý z nás, a proto je v tomto směru velice důležitá informovanost společnosti, tedy preventivní opatření.

Cílem práce bylo analyzovat trestnou činnost na území Jihočeského kraje vzhledem k míře její závažnosti, struktuře, četnosti a případně dalším relevantním okolnostem ovlivňujícím motivaci. Cíl práce byl splněn.

Hypotéza: Pod vlivem alkoholu dochází nejčastěji k páchání trestných činů na úseku dopravy, byla potvrzena.

Hypotéza: V čase dochází k postupnému nárůstu trestné činnosti, které se pachatelé dopouštějí pod vlivem alkoholu, nebyla potvrzena.

Z provedeného výzkumu vyplývá, že nejvyšší počet trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu v Jihočeském kraji za posuzovaná období, je v oblasti dopravy. Jako další oblast, kde se s trestnou činností pod vlivem alkoholu nejčastěji setkáváme, jsou násilné trestné činy, trestné činy proti majetku a trestné činy obecně nebezpečné. V podstatě však lze říci, že počet trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu v čase neroste, mění se však počet trestných činů v jednotlivých kategoriích. Některé kategorie

trestné činnosti, jako jsou například obecně nebezpečné trestné činy, narůstají, jiné kategorie, například hospodářské trestné činy, naopak klesají. Dále z výzkumu vyplynulo, že trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu mladistvými a dětmi zaujímají jen malé, ale nikoli zanedbatelné procento z celkového počtu všech zjištěných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu. Výzkumem bylo rovněž zjištěno, že počet trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu mladistvými a dětmi v čase narůstá, a proto by bylo vhodné zaměřit se na kvalitní prevenci před těmito negativními vlivy již ve školním věku dětí.

Bakalářskou práci bych rád poskytl jako informační zdroj pro širokou veřejnost (formou brožur, publikací na internetu, či časopisu), dále bych výsledky této práce nabídl organizacím, které se zabývají problematikou trestné činnosti páchané pod vlivem návykových látek a jako výukový materiál resortních škol Policie ČR. Veřejnost zde nalezne mnoho důležitých informací o trestné činnosti páchané pod vlivem alkoholu a organizace zabývající se touto problematikou získají hodnoty, dle kterých mohou doplnit nedostatky v informování široké veřejnosti.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. ALKOHOLIK.CZ. Lidé a alkohol. Opilý řidič, tresty: *Trest za řízení v opilosti, pod vlivem alkoholu* [on-line]. MUDr. Zbyněk Mlčoch. Olomouc [on-line]. Dostupné z WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/kontakt/kontakt/mudr_zbynek_mlcoch.html>
2. ALKOHOLIK.CZ. Texty, tabulky. *Zákony a alkohol: Zákony a alkohol - paragrafy, předpisy, nařízení a zákazy spjaté s pitím alkoholických nápojů* [on-line]. MUDR. Zbyněk Mlčoch. Olomouc [on-line]. Dostupné z WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/zakony_a_alkohol/zakony_a_alkohol_paragrafy_predpisy__narizeni_a_zakazy_spjate_s_pitim_alkoholickych_napojju.html>
3. BARTOŠOVÁ, R., CHOMYNOVÁ, P., ORLÍKOVÁ, B. *Zaostřeno na drogy*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, roč. pátý, č. 5. ISSN 1214-1089.
4. BORNÍK, M. *Drogy, co bychom o nich měli vědět*. 1. vyd. Praha: Themis, 2001. 31 s. ISBN 80-85821-98-2.
5. BORNÍK, M. *Trestná činnost a nealkoholová toxikomanie*. 66. publikace Praha: Tiskárna MV, 2000. 166 s. ISBN 80-85821-92-3.
6. CSÉNY, L. a kol. *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2006. 120 s. ISBN 80-76734-94-3.
7. EAGRI. *Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů* [on-line]. Ministerstvo zemědělství [cit. 2010-07-30]. Dostupné z WWW:<http://eagri.cz/public/eagri/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/Legislativa-ostatni_uplna-zneni_zakon-1998167roslinnekomodity.html>

8. EVROPSKÉ MONITOROVACÍ CENTRUM PRO DROGY A DROGOVOU ZÁVISLOST. *Užívání drog v EU: Legislativní přístupy*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2005. 48 s. ISBN 80-86734-50-1.
9. FRANCOVÁ, H., NOVOTNÝ, A. *Sociální politika v základech*. 1. vyd. Praha: Triton, 2008. 187 s. ISBN 978-80-7387-125-3.
10. HÁLA, J. *Psychosociální práce s maladjustovanými osobami*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská Universita, 2005. 52 s. ISBN 80-7040-815-4.
11. HEJDA, J. *Drogy: Kriminologické, trestně právní a kriminalistické aspekty drogového problému v ČR a jeho řešení*. 1. vyd. Jindřichův Hradec: RAIN reklamní agentura s. r. o., 2000. 156 s. ISBN 80-245-0080-9.
12. INTRANET POLICIE ČR. Evidenčně statistický systém kriminality: *Skutky spáchané pod vlivem. Období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2009* [on-line]. OSŘI PP ČR Praha [cit. 2010-01-13]. Dostupné z WWW: <http://essk.pcr.cz/essk/7/12/_SEST_DROGY.asp>
13. KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.
14. KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 2*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6.
15. MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006. 80 s. Manuál pro Policii ČR.

16. MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE. *Zákony a odkazy: Zákon č. 379/2005. Tabákový zákon* [on-line]. Statutární město České Budějovice – Městská policie. [cit. 2010-07-02]. Dostupné z WWW: < <http://mpolicie.c-budejovice.cz/SiteCollectionDocuments/tabakzakon-4075.pdf>>
17. MINISTERSTVO DOPRAVY. *Nemyslíš? Zaplatíš!* [on-line]. Ministerstvo dopravy, Ústavu soudního znaleství v dopravě, Fakulty dopravní ČVUT [cit. 2009-10-13]. Dostupné z WWW:<<http://www.nemzslis/zaplatis.cz/vite/ze.html>>
18. NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost*. 3. dopl. vyd. Praha: Portál, 2007. 176 s. ISBN 978-80-7367-267-6.
19. NEŠPOR, K., MÜLLEROVÁ, M. *Jak přestat brát (drogy): Svépomocná příručka vydána pro Ministerstvo zdravotnictví ČR*. 5. rozš. vyd. Praha: Sdružení FIT IN, 2006. 151 s.
20. NEŠPOR, K., PROVAZNÍKOVÁ, H. *Slovník prevence problémů působených návykovými látkami*. 3. rozš. vyd. Praha: Státní zdravotnický ústav, 1999. 54 s. ISBN 80-7071-123-X.
21. NEŠPOR, K.; CSZÉMY, L., *Alkohol, drogy a Vaše děti. Jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat*. [on-line] Nespor - knihy [cit. 2010-07-30]. Dostupné z WWW: <http://www.drnespor.eu/knizkycz.html>
22. PEŠEK, R., VONDRÁŠKOVÁ, A., VESELÝ, O. *Drogová závislost aneb rychlý běh po krátké trati*. 1. vyd. Písek: Arkáda, 2007. 80 s. ISBN 978-80-239-9405-6.
23. POLICEJNÍ PREZIDIUM. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008. 118 s. Brožura.

24. POLICEJNÍ PREZIDIUM. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30 ze dne 21. dubna 2009 o plnění úkolů v trestním řízení*. Praha: Policejní prezidium, 2009. 80 s. interní akt řízení.
25. POLICEJNÍ PREZIDIUM. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 6 ze dne 11. ledna 2010, kterým se upravuje postup při vykazování kriminální statistiky*. Praha: Policejní prezidium, 2010. 13 s. interní akt řízení.
26. PORADCE. *Poradce č. 9. Trestní zákoník, nový zákon s komentářem s účinností od 1. ledna 2010*. Český Těšín: Poradce s. r. o., 2009. 272 s. ISSN 1211-2437.
27. PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY. *Zákony. Zákon č. 218/2003Sb., o soudnictví ve věcech mládeže* [on/line]. Ministerstvo vnitra [cit. 2010-07-11]. Dostupné z WWW: < http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=218/2003&PC_8411_l=218/2003&PC_8411_ps=10#10821>
28. SANANIM o.s., a kolektiv autorů *Drogy : Otázky a odpovědi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.
29. ŠTABLOVÁ, R., a kol. *Návykové látky a kriminalita*, 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1995. 307 s. ISBN 80-901923-1-9.
30. TEXTY ZÁKONŮ. *Trestní zákon, Trestní řád, Přestupky*. Praha: C. H. Beck, 2008. 464 s. ISBN 978-80-7400-086-7.
31. TOBACCO.CZ. *Kouření tabáku – závislost* [on/line]. Wordpress, Mandigo theme [cit. 2010-02-25]. Dostupné z WWW: < <http://www.tobacco.cz/koureni-tabaku-zavislost/>>

32. ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 až 2009*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2005. 30 s. ISBN 80-86734-39-0.
33. VACEK, J. *Závislosti a my – Listopad 2009*. Ústí nad Labem: Jiří Vacek, 2009. 31 s. ISSN 1213-8584.
34. VERSTER, A., BUNIN, E., MRAVČÍK, V. *Buprenorfin: Rozbor kritických otázek*. 1. vyd. v jazyce českém. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007. 52 s. ISBN 978-80-87041-11-6.
35. VURM, V., a kol. *Vybrané kapitoly z veřejného a sociálního zdravotnictví*. 1. vyd. Praha: Triton, 2007. 123 s. ISBN 978-80-7254-997-9.
36. VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. 1. vyd. Olomouc: Universita Palackého v Olomouci, 2001. 154 s. ISBN 80-244-0337-4.
37. ZÁBRANSKÝ, T. *Teorie marihuany jako vstupní drogy: 12. konference SLNN a 45. AT konference*. 1. vyd. Olomouc: Universita Palackého v Olomouci, 2006. 80 s. ISBN 978-80-239-9405-6.

8. KLÍČOVÁ SLOVA

Alkohol

Kriminalita

Trestný čin

Statistika

Prevence

Závislost

Represe

Droga

9. PŘÍLOHY

Příloha 1:

Trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu za rok 2007

Zpracováno:
14.1.2008

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2007 do 31.12.2007

Alkohol

Kraj 02 - JIHOČESKÝ

:

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
103 vraždy - mot.osobními vztahy /§ 219/	1	0	0
131 loupež /§ 234/	17	0	0
141 nás.na veř.čin.-m.pol.aOP/§§ 153,154/1,155,156/1,2	1	0	0
142 nás.na veř.čin.-na pol./§§ 153,154/1,155,156/1,2/	12	0	0
143 nás.na veř.čin.-na přis.OP/§§153,154/1,155,156/1,2	9	0	0
151 úmyslné ublížení na zdraví /§ 221,222/	71	0	0
173 nebezpečné vyhrožování /§ 197a/	69	0	0
181 vydírání /§ 235/	4	0	0
182 omezov. a zbav. osob. svobody /§§ 231,232/	1	0	0
183 porušování domovní svobody /§ 238/	28	0	1
184 neoprávněný zásah do práva k domu.../§ 249a/	1	0	0
185 týrání svěřené osoby /§ 215/	1	0	0
186 týrání osoby žijící ve společném obydlí /§ 215a/	10	0	0
CELKEM :	225	0	1
201 znásilnění /§ 241/	6	0	0
CELKEM :	6	0	0
311 kr. vloupáním - obchodů /§ 247/	3	0	0

321	kr. vloupáním - rest.a hostince /§ 247/	3	0	0
322	kr. vloupáním - ubytovacích objektů /§ 247/	1	0	0
351	kr. vloupáním - škol /§ 247/	1	0	0
371	krádeže vloupáním do bytů /§ 238,247/	2	0	0
372	kr. vloupáním - víkendových chat /§ 238,247/	2	0	0
373	kr.vl.do rodinných domků /§ 238,247/	2	0	0
390	kr. vloupáním - ostatních objektů /§ 238,247/	14	0	0
	CELKEM :	28	0	0
411	krádeže - kapesní /§ 247/	7	0	0
413	krádeže - jiné na osobách /§ 247/	3	0	0
431	krádeže - mot. vozidel dvoustopých /§§ 247,249/	15	0	2
432	krádeže - mot. vozidel jednostopých /§§ 247,249/	1	0	1
433	krádeže - věcí z aut /§ 247/	3	0	0
434	krádeže - součástí mot. vozidel /§ 247/	2	0	0
435	krádeže - jízdních kol /§ 247,249/	3	0	0
451	krádeže - v bytech /§ 247/	3	0	0
480	krádeže - v jiných objektech /§ 247/	26	0	0
490	krádeže - ostatní /§ 247/	11	0	0
	CELKEM :	74	0	3
530	neoprávněné užívání cizí věci /§ 249/	1	0	0
588	zatajení věci /§254/	1	0	0
589	poškození cizí věci /§ 257/	31	0	5
	CELKEM :	33	0	5
611	výtržnictví /§§ 202,202A/	64	0	3
612	výtržnictví na sport.a veřej.akcích /§ 202/	1	0	0
613	sprejerství /§257b/	5	0	0
631	ohrožení mrav. výchovy mládeže /§ 217/	2	0	0
632	podávání alkoholických nápojů mládeži /§ 218/	1	0	0
635	ned.výr. a d.psych.l.a jedů pro jiného /§ 187/	1	0	0
662	nedovolené ozbrojování /§ 185/	1	0	0
663	maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	62	0	0
	CELKEM :	137	0	3
731	dopr.neh.sil.nedbal./§§ 180,184,201,223,224,201A/	363	0	6
742	neh.komb.ž.s.nedbal./§§ 180,184,201,201A,223,224,/	2	0	0
751	ublíž.na zdr. z nedb.-ostatní /§ 223,224,201,201A/	1	0	0

771	ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	601	0	5
772	zanedbání povinné výživy /§ 213/	1	0	0
784	týraní zvířat /§ 203/	1	0	0
785	šíření poplašné zprávy /§ 199/	2	0	0
789	podpora a propagace hnutí /§§ 260,261,261A/	2	0	0
790	ostatní trestná činnost /§§ .../	84	0	6
	CELKEM :	1057	0	17
808	zkreslov. údajů hosp. o st. hosp. a jmění. /§ 125/	1	0	0
816	padělání a pozměňování peněz /§§ 140,143/	1	0	2
829	zpronevěra /§ 248/	1	0	0
838	neoprávněné držení platební karty /§ 249b/	2	0	0
846	úplatkářství - podplácení /§ 161/	3	0	0
881	úvěrový podvod /§250b/	4	0	0
	CELKEM :	12	0	2
	CELKOVÁ KRIMINALITA	1572	0	31

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 2:

Trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu za rok 2008

Zpracováno:
13.1.2009

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2008 do 31.12.2008

Alkohol

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET DĚTMI MLADISTVÝMI		
103 vraždy - mot.osobními vztahy /§ 219/	3	0	0
106 vraždy - ostatní /§ 219/	2	0	0
131 loupež /§ 234/	19	0	1
132 loupeže na finančních institucích /§ 234/	1	0	0
141 nás.na veř.čin.-m.pol.aOP/§§ 153,154/1,155,156/1,2	5	0	0
142 nás.na veř.čin.-na pol./§§ 153,154/1,155,156/1,2/	23	0	1
143 nás.na veř.čin.-na přis.OP/§§153,154/1,155,156/1,2	8	0	0
151 úmyslné ublížení na zdraví /§ 221,222/	94	1	4
161 rvačky /§ 225/	1	0	0
171 nás. a vyhr. proti sk.obyv. a jednotl. /§ 196/	2	0	0
173 nebezpečné vyhrožování /§ 197a/	72	0	1
181 vydírání /§ 235/	8	0	0
182 omezov. a zbav. osob. svobody /§§ 231,232/	2	0	0
183 porušování domovní svobody /§ 238/	25	0	0
184 neoprávněný zásah do práva k domu.../§ 249a/	1	0	0
186 týrání osoby žijící ve společném obydlí /§ 215a/	5	0	0
CELKEM :	271	1	7
201 znásilnění /§ 241/	16	0	0
212 pohl. zneužívání ostatní /§ 242/	2	0	0
CELKEM :	18	0	0

311	kr. vloupáním - obchodů /§ 247/	9	0	0
321	kr. vloupáním - rest.a hostince /§ 247/	3	0	0
323	kr. vloupáním - kiosků /§ 247/	1	0	0
351	kr. vloupáním - škol /§ 247/	2	0	0
371	krádeže vloupáním do bytů /§ 238,247/	1	0	0
372	kr. vloupáním - víkendových chat /§ 238,247/	6	0	1
373	kr.vl.do rodinných domků /§ 238,247/	3	0	0
390	kr. vloupáním - ostatních objektů /§ 238,247/	5	0	0
	CELKEM :	30	0	1
411	krádeže - kapesní /§ 247/	4	0	0
413	krádeže - jiné na osobách /§ 247/	2	0	0
431	krádeže - mot. vozidel dvoustopých /§§ 247,249/	33	0	3
432	krádeže - mot. vozidel jednostopých /§§ 247,249/	1	0	0
433	krádeže - věci z aut /§ 247/	1	0	0
434	krádeže - součástek mot. vozidel /§ 247/	1	0	0
435	krádeže - jízdních kol /§ 247,249/	2	0	0
451	krádeže - v bytech /§ 247/	3	0	0
480	krádeže - v jiných objektech /§ 247/	34	0	2
490	krádeže - ostatní /§ 247/	9	0	0
	CELKEM :	90	0	5
588	zatažení věci /§254/	1	0	0
589	poškození cizí věci /§ 257/	48	4	14
	CELKEM :	49	4	14
611	výtržnictví /§§ 202,202A/	72	0	2
612	výtržnictví na sport.a veřej.akcích /§ 202/	1	0	0
613	sprejerství /§257b/	7	0	0
631	ohr. výchovy mlád. a svádění k pohl styku/§ 217	1	0	0
632	podávání alkoholických nápojů mládeži /§ 218/	1	0	0
635	ned.výr. a d.psych.l.a jedů pro jiného /§ 187/	3	0	0
641	ned.výr.a d.psych.l.a jedů pro sebe /§ 187a/	1	0	0
662	nedovolené ozbrojování /§ 185/	1	0	0
663	Maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	89	0	2

664	Překup. a přechov.-podílnictví /§§ 251,252/	2	0	2
	CELKEM :	178	0	6
721	nadržování /§ 166/	1	0	0
731	dopr.neh.sil.nedbal./§§ 180,184,201,223,224,201A/	371	0	6
742	neh.komb.ž.s.nedbal./§§ 180,184,201,201A,223,224,/	1	0	0
750	ublíž.na zdr. z nedb.-prac.úr./§ 223,224,201,201A/	1	0	0
771	ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	787	0	4
772	zanedbání povinné výživy /§ 213/	1	0	0
785	šíření poplašné zprávy /§ 199/	1	0	0
789	podpora a propagace hnutí /§§ 260,261,261A/	3	0	0
790	ostatní trestná činnost /§§ .../	66	0	5
	CELKEM :	1232	0	15
814	Poškoz. cizí věci /§ 257/	1	0	0
823	padělání a pozměňování veř.listiny /§ 176/	1	0	0
829	zpronevěra /§ 248/	3	0	0
838	neoprávněné držení platební karty /§ 249b/	3	0	0
846	úplatkářství - podplácení /§ 161/	1	0	0
	CELKEM :	9	0	0
901	vojenské trestné činy /§§ 266-293/	1	0	0
	CELKEM :	1	0	0
	CELKOVÁ KRIMINALITA	1878	5	48

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 3:

Trestné činy spáchané pod vlivem alkoholu za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Alkohol

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
103 vraždy - mot.osobními vztahy /§ 219/	1	0	0
131 loupež /§ 234/	18	1	2
141 nás.na veř.čin.-m.pol.aOP/§§ 153,154/1,155,156/1,2	3	0	0
142 nás.na veř.čin.-na pol./§§ 153,154/1,155,156/1,2/	28	0	2
143 nás.na veř.čin.-na přis.OP/§§153,154/1,155,156/1,2	12	0	0
151 úmyslné ublížení na zdraví /§ 221,222/	95	0	2
171 nás. a vyhr. proti sk.obyv. a jednotl. /§ 196/	1	0	0
173 nebezpečné vyhrožování /§ 197a/	57	0	0
181 vydírání /§ 235/	5	0	0
182 omezov. a zbav. osob. svobody /§§ 231,232/	3	0	0
183 porušování domovní svobody /§ 238/	11	0	2
185 týrání svěřené osoby /§ 215/	1	0	0
186 týrání osoby žijící ve společném obydlí /§ 215a/	6	0	0
CELKEM :	241	1	8
201 znásilnění /§ 241/	10	0	0
212 pohl. zneužívání ostatní /§ 242/	10	8	0
CELKEM :	20	8	0

311	kr. vloupáním - obchodů /§ 247/	11	0	0
312	kr. vloupáním - výkl.skříní /§ 247/	5	1	3
321	kr. vloupáním - rest.a hostince /§ 247/	5	0	1
351	kr. vloupáním - škol /§ 247/	2	0	2
371	krádeže vloupáním do bytů /§ 238,247/	3	1	0
372	kr. vloupáním - víkendových chat /§ 238,247/	4	0	1
373	kr.vl.do rodinných domků /§ 238,247/	2	0	0
390	kr. vloupáním - ostatních objektů /§ 238,247/	8	0	0
	CELKEM :	40	2	7
411	krádeže - kapesní /§ 247/	4	0	0
413	krádeže - jiné na osobách /§ 247/	2	0	0
431	krádeže - mot. vozidel dvoustopých /§§ 247,249/	16	0	7
432	krádeže - mot. vozidel jednostopých /§§ 247,249/	3	0	0
433	krádeže - věcí z aut /§ 247/	4	0	0
434	krádeže - součástí mot. vozidel /§ 247/	5	0	1
435	krádeže - jízdních kol /§ 247,249/	4	0	0
451	krádeže - v bytech /§ 247/	5	0	0
480	krádeže - v jiných objektech /§ 247/	36	0	0
490	krádeže - ostatní /§ 247/	5	0	0
	CELKEM :	84	0	8
511	podvod /§ 250/	3	0	0
530	neoprávněné užívání cizí věci /§ 249/	2	0	0
589	poškození cizí věci /§ 257/	44	1	5
	CELKEM :	49	1	5
611	výtržnictví /§§ 202,202A/	99	0	2
612	výtržnictví na sport.a veřej.akcích /§ 202/	1	0	0
613	sprejerství /§257b/	9	0	4
631	ohr. výchovy mlád. a svádění k pohl styku/§ 217	2	0	0
632	podávání alkoholických nápojů mládeži /§ 218/	1	0	0
651	požáry /§§ 179,180,257/	2	0	0
663	maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	68	0	0
664	překup. a převoh.-podílnictví /§§ 251,252/	1	0	0

CELKEM :	183	0	6
730 Veškeré nehody úmyslné /§§ 179,201,201A,257/	1	0	0
731 dopr.neh.sil.nedbal./§§ 180,184,201,223,224,201A/	296	0	4
732 dopr.neh.let.nedbal./§§ 180,184,201,201A,223,224/	1	0	0
751 ublíž.na zdr. z nedb.-ostatní /§ 223,224,201,201A/	1	0	0
771 ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	692	0	3
772 zanedbání povinné výživy /§ 213/	1	0	0
784 týraní zvířat /§ 203/	1	0	0
785 šíření poplašné zprávy /§ 199/	1	0	0
789 podpora a propagace hnutí /§§ 260,261,261A/	3	0	0
790 ostatní trestná činnost /§§ .../	58	1	3
CELKEM :	1055	1	10
829 zpronevěra /§ 248/	1	0	0
838 neoprávněné držení platební karty /§ 249b/	1	0	0
881 úvěrový podvod /§250b/	1	0	0
CELKEM :	3	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	1675	13	44

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 4:

Trestné činy spáchané pod vlivem pervitinu za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Syntetické drogy – pervitin

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
103 vraždy - mot.osobními vztahy /§ 219/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
311 kr. vloupáním - obchodů /§ 247/	1	0	0
372 kr. vloupáním - víkendových chat /§ 238,247/	2	0	0
CELKEM :	3	0	0
433 krádeže - věci z aut /§ 247/	2	0	0
435 krádeže - jízdních kol /§ 247,249/	1	0	0
CELKEM :	3	0	0
635 ned.výr. a d.psych.l.a jedů pro jiného /§ 187/	6	0	0
642 ned.výr.a d.psych.l.a jedů pro výrobu /§ 188/	1	0	0
663 maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	2	0	0
CELKEM :	9	0	0
721 nadřžování /§ 166/	1	0	1

771 ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	11	0	0
790 ostatní trestná činnost /§§ .../	2	0	0
CELKEM :	14	0	1
CELKOVÁ KRIMINALITA	30	0	1

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 5:

Trestné činy spáchané pod vlivem amfetaminu za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Syntetické drogy – amfetamin

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
480 krádeže - v jiných objektech /§ 247/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
663 maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	2	0	0
CELKEM :	2	0	0
771 ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	9	0	0
790 ostatní trestná činnost /§§ .../	1	0	0
CELKEM :	10	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	13	0	0

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 6:

Trestné činy spáchané pod vlivem ostatních syntetických drog za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Syntetické drogy ostatní

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
131 loupež /§ 234/	1	0	0
181 vydírání /§ 235/	1	0	1
183 porušování domovní svobody /§ 238/	1	0	0
CELKEM :	3	0	1
372 kr. vloupáním - víkendových chat /§ 238,247/	1	0	0
390 kr. vloupáním - ostatních objektů /§ 238,247/	3	0	0
CELKEM :	4	0	0
431 krádeže - mot. vozidel dvoustopých /§§ 247,249/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
663 maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
771 ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	45	0	0
790 ostatní trestná činnost /§§ .../	1	0	0

CELKEM :	46	0	0
838 neoprávněné držení platební karty /§ 249b/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	56	0	1

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 7:

Trestné činy spáchané pod vlivem heroinu za rok 2009

**Zpracováno:
13.1.2010**

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Polosyntetické - heroin

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
390 kr. vloupáním - ostatních objektů /§ 238,247/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	1	0	0

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 8:

Trestné činy spáchané pod vlivem marihuany za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Přírodní drogy - marihuana

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
311 kr. vloupáním - obchodů /§ 247/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
635 ned.výr. a d.psych.l.a jedů pro jiného /§ 187/	1	0	0
636 šíření toxikomanie /§ 188a/	1	0	0
663 maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	1	0	0
CELKEM :	3	0	0
731 dopr.neh.sil.nedbal./§§ 180,184,201,223,224,201A/	1	0	0
771 ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	6	0	0
790 ostatní trestná činnost /§§ .../	1	0	0
CELKEM :	8	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	12	0	0

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 9:

Trestné činy spáchané pod vlivem ostatních přírodních drog za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Přírodní drogy ostatní

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
636 šíření toxikomanie /§ 188a/	1	1	0
641 ned.výr.a d.psych.l.a jedů pro sebe /§ 187a/	1	0	0
CELKEM :	2	1	0
771 ohrož. pod vl. náv. látky, opilství /§§ 201,201a/	4	0	0
CELKEM :	4	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	6	1	0

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 10

Trestné činy spáchané pod vlivem léků za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Léky - ostatní

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

Sestava 26

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
142 nás.na veř.čin.-na pol./§§ 153,154/1,155,156/1,2/	1	0	0
183 porušování domovní svobody /§ 238/	1	0	0
CELKEM :	2	0	0
390 kr. vloupáním - ostatních objektů /§ 238,247/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
663 maření výkonu úředního rozhodnutí /§§ 171,171D /	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	4	0	0

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 11:

Trestné činy spáchané pod vlivem těkavých látek za rok 2009

Zpracováno:
13.1.2010

Policejní prezidium ČR

Skutky spáchané pod vlivem

Sestava 26

Období : 1.1.2009 do 31.12.2009

Těkavé látky

Kraj: 02 - KŘP JIHOČESKÉHO KRAJE

TSK NÁZEV	POČET	DĚTMI	MLADISTVÝMI
173 nebezpečné vyhrožování /§ 197a/	1	0	0
CELKEM :	1	0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	1	0	0

Zdroj: Statistiky ESSK Policejního prezidia ČR

Příloha č. 12:

DROGY

Alkohol a tabák

Tabák

Závislost na alkoholu

Zdroj: http://www.financninoviny.cz/kariera/index_view.php?id

Tlumivé léky

Diazepam, Neurol, Lexaurin, Rivotril, Rohypnol, Codein, Subutex a Tramal (opiáty)

Zdroj: PEŠEK, R., VONDRÁŠKOVÁ, A., VESELÝ, O. *Drogová závislost aneb rychlý běh po krátké trati*. 1. vyd. Písek : Arkáda, 2007. 80 s. ISBN 978-80-239-9405-6.

Halucinogeny

Lysohlávky (Psilocybe)

Papírky, krystalky, tablety a kapsle s LSD

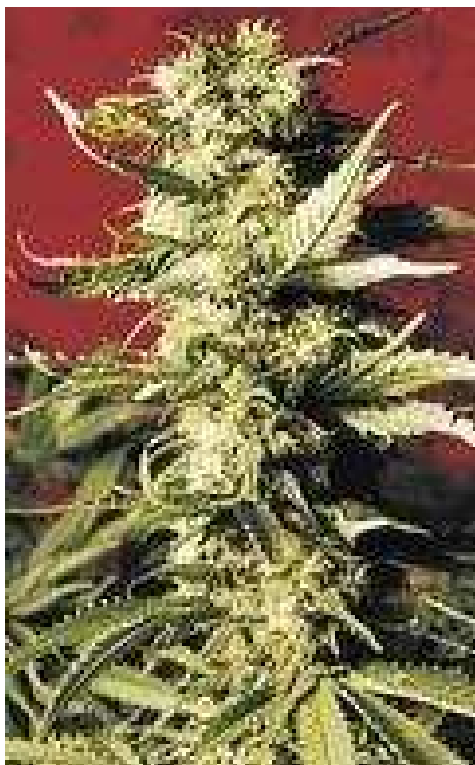
Extáze (MDMA)

Zdroj: PEŠEK, R., VONDRÁŠKOVÁ, A., VESELÝ, O. *Drogová závislost aneb rychlý běh po krátké trati*. 1. vyd. Písek : Arkáda, 2007. 80 s.ISBN 978-80-239-9405-6.

Konopné drogy

Marihuana

Hašiš

Zdroj: PEŠEK, R., VONDRÁŠKOVÁ, A., VESELÝ, O. *Drogová závislost aneb rychlý běh po krátké trati*. 1. vyd. Písek : Arkáda, 2007. 80 s.ISBN 978-80-239-9405-6.

Stimulační drogy

Pervitin

Kokain

Zdroj: PEŠEK, R., VONDRÁŠKOVÁ, A., VESELÝ, O. *Drogová závislost aneb rychlý běh po krátké trati*. 1. vyd. Písek : Arkáda, 2007. 80 s. ISBN 978-80-239-9405-6.

Opiáty

Morfin (opiát chemickou strukturou podobný heroinu) a heroin.

Balení a tableta Subutexu s účinnou látkou buprenorfinem

Opium

Heroin

Zdroj: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty